

203 વર્ષ

સાપ્તાહિક મુંબઈ સમાચાર

R.N.I. No. 1689/57

મુંબઈ પ્રસિદ્ધ થયું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૯૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૪ ■ Volume 68 ■ Issue 22

વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧ ■ જયેષ્ઠ સુદ - ૬ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ REGD.No. MCS/121/2024-26

રવિવાર, ૧ જૂન, ૨૦૨૫, કિંમત રૂ ૧૦.૦૦

ઉત્સવ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW:

/Mumbaisamachar4u

veenaworld.com

દેખો અપના દેશ

દિલ સે! ખ્યાર સે! સમ્માન સે!

આપણો ભારત એટલે ખરા અર્થમાં 'દ વર્લ્ડ ઈન વન કન્ટ્રી.' દુનિયામાં જે કંઈ છે તે આપણા ભારતમાં છે. વિરાટ પરકાષ્ટાદિત પહાડીઓ કે ક્ષિતિબે સુધી ફેલાયેલા સોનેરી રણ, અખંડ સમુદ્રકિનારા કે મહાકાય જળસરોવર, કેસર અને સફરજનના બાગ કે ચા કોફીના બગીચા, ભવ્યદિવ્ય મહેલો સાથે બેડાયેલો સંપન્ન ઇતિહાસ કે ભવિષ્યમાં છલાંગ લગાવનારાં અત્યાધુનિક શહેરો, ટ્યુલિપ ગાર્ડન્સ કે ચેરી બ્લોસમ... 'યુ નેમ ઈટ, વી હેવ ઈટ.' ધર્મ, ભાષા, લોકકલા, ખાદ્ય પરંપરા વગેરે સર્વનો અવિરત ચાલનારો ઉત્સવ એટલે આપણો ભારત. ૨૮ રાજ્ય અને ૮ કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ મળીને બનેલો ભારત એટલે 'યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ ઈન્ડિયા.' ઇતિહાસે-ભૂગોળે આપણને ભરપૂર રીતે સંપ્રુદ્ધ બનાવ્યું છે, હવે સમય છે આપણે ભારતને બાણી લેવાનો, કાશ્મીરથી કન્યાકુમારી સુધી અને ગુજરાતથી ગુવાહાટી સુધી ફેલાયેલો આપણો સુજલામ સુફલામ ભારત ખૂંટી કાઢવાનો, આપણી નસનસમાં ભારત વિશે અભિમાન જગૃત કરવાનો, આપણી માટી સાથે-આપણા માણસો સાથેનો આપણો સંબંધ વધુ ગાઢ બનાવવાનો, આપણી પોતાની શોધ લેવાનો. અને હા, આ સમય છે આપણો અતુલ્ય ભારત જોવાનો સંકલ્પ કરવાનો. ચાલો! દર વર્ષે ભારતમાં કમસેકમ એક રાજ્ય જોવાની ઈચ્છા રાખીએ, મન હોય તો માળવે જવાય જ છે. અને અમે છીએ જ તમને એકદમ પદ્ધતિસર રીતે આપણો ભારત બતાવવા. વીણા વર્લ્ડનું મિશન છે ભારતીયોને અને દુનિયાને ઉલ્કૃષ્ટ રીતે ભારત બતાવવાનું. સો, ફિકર નહીં કરો. બી બિન્ધાસ્ત!

ચાલો, ભેગ ભરો, નીકળી પડો! વીણા વર્લ્ડ સંગાથે!

રોડ ટ્રિપ્સ કાશ્મીર થી કન્યાકુમારી
40 Days - Sept 5
14 States & 23 Cities
28000

રોડ ટ્રિપ્સ ગુજરાત થી ગુવાહાટી
30 Days - Nov 18
6 States & 17 Cities
21500

રોડ ટ્રિપ્સ ધી ગ્રેટ ઈન્ડિયન પેનીન્સુલા
50 Days - Jan 16
9 States & 31 Cities
36500

મૈદૂના!

નિશ્ચિત બનીને ચાલો! સહેલગાહ પર તમારી સંગાથે છે વીણા વર્લ્ડનો ટુર મેનેજર

જુલાઈથી સાપ્ટેમ્બર - ગિરદી ઓછી, પૈસા ઓછા! સીઝન મરત, આનંદ જબરદસ્ત! વીણા વર્લ્ડ પૈસા વસૂલ ટુર્સ એરફેર સાથે ઓલ ઇન્કલુઝિવ ટુર્સ. માત્ર તરત બુકિંગ કરો!

Book Online 365 days 24x7 Visit veenaworld.com

- ભોપાલ સાંથી મધાઈ 25000** 4 Days
- મુત્તાર કોરીન 25000** 4 Days
- મથુરા વૃંદાવન ગોકુલ ગોવર્ધન 30000** 4 Days
- અયોધ્યા લખનઉ 35000** 5 Days
- ઈંદોર ઉજ્જૈન માંડૂ 35000** 5 Days
- શિમલા મનાલી 35000** 6 Days
- હાઈલાઈટ્સ ઓફ ગુજરાત 35000** 7 Days
- હાઈલાઈટ્સ ઓફ રાજસ્થાન 35000** 6 Days
- હાઈલાઈટ્સ ઓફ કેરળ 35000** 6 Days
- નેતાલ મસુરી હરિદ્વાર 45000** 6 Days
- ભુવનેશ્વર પુરી કોણાર્ક ચિલિકા 45000** 6 Days
- લેહ લડાખ 65000** 7 Days

વીણા વર્લ્ડ ની ઓલ ઇન્કલુઝિવ ગ્રુપ ટુર્સ માંથી તમારી ટુર સિલેક્ટ કરો. સમગ્ર ભારતમાં અને સમગ્ર વિશ્વમાં વધુ ઘણી ટુર્સની માહિતી veenaworld.com પર ઉપલબ્ધ. મુંબઈથી રાઇ ચનારી (ex-Mumbai) ટુર્સ પર ચાલો અથવા ભારતમાંથી અને દુનિયાભરમાંથી ક્યાંથી પણ ટુરમાં ભેરન કરો - બેઈલિંગ લીવિંગ ટુર (J&L). નીચે આપેલા યાટમાં ટુર્સના નામ, અમદાવાદથી અમદાવાદ/મુંબઈથી મુંબઈ ટુર પ્રાઈસીસ (ex-Mumbai) (એરફેર, વિઝા, ઈન્શુરન્સ સહિત) અને બેઈલિંગ લીવિંગ ટુર (J&L) પ્રાઈસીસ (એરફેર, વિઝા, ઈન્શુરન્સ સહિત) આપી છે. સર્વ ટુર પ્રાઈસીસ હબરોમાં છે. J&L પર્સનલે એર ટિકિટ્સ, વિઝા અને અન્ય આવશ્યક સર્વિસીસની બાબતમાં માર્ગદર્શન કરવા માટે વીણા વર્લ્ડ સેલ્સ ટીમ ઉપલબ્ધ છે.

ટુર પછી 'પોસ્ટ ટુર હોલિડે' અથવા બેઈલિંગ-લીવિંગ પ્રવાસીઓ માટે 'મી' અને 'પોસ્ટ ટુર હોલિડે' પેકેજિસ ઉપલબ્ધ છે.

ઈંડિયા - ભારતની ટુર્સ માટેના વિવિધ વિકલ્પો				સાઉથ ઈસ્ટ અને ફાર ઈસ્ટ એશિયા				ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ અમેરિકા આફ્રિકા				યુરોપ - વેસ્ટર્ન, ઈસ્ટર્ન, નોર્થર્ન, બાલ્ટીક, બાલ્કન્સ, મોડેર્નેટીયન			
Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	Tour Name	Ex-Mumbai	J&L	
હાઈલાઈટ્સ ઓફ રાજસ્થાન (6D)	35K-45K	28K-38K	લેક ડાલામ (7D/9D)	65K-85K	44K-60K	સિંગાપોર થાઈલેન્ડ મલેશિયા (10D)	170K-185K	135K-150K	ઓસ્ટ્રેલિયા (7D/9D/10D/13D/15D)	200K-495K	135K-420K	યુરોપિયન મેલિટ (19D)	485K-495K	405K-415K	
જયપુર ઉદ્યમપુર કુંભલગઢ (7D)	40K-50K	33K-45K	શિમલા મનાલી (8D)	45K-55K	38K-48K	સિંગાપોર થાઈલેન્ડ મલેશિયા હોંગકોંગ (13D)	225000	--	ન્યૂઝીલેન્ડ 7/10/15/20	290K-600K	200K-510K	યુરોપિયન બ્લેન્ડ (15D)	385K-395K	305K-315K	
રાજસ્થાન મેવાડ / મારવાડ (8D)	45K-55K	38K-48K	ડલહાઉઝી ધરમશાલા અમુતસર (8D)	50K-60K	38K-48K	સિંગાપોર મલેશિયા (7D)	145K-155K	115K-125K	ઓસ્ટ્રેલિયા ન્યૂઝીલેન્ડ (11D/17D)	350K-565K	250K-465K	યુરોપિયન સ્પેલ્ડર્સ (10D)	260K-270K	195K-205K	
બુંદી અલવર સરિસ્કા શેખાવતી (7D)	45K-55K	38K-48K	મનાલી કેલોંગ બીર જીબી (11D)	70K-75K	58K-63K	સિંગાપોર મલેશિયા વિશ્વ બાલી (10D)	200K-210K	--	અમેરિકા (12D/13D/15D/18D/21D)	450K-770K	330K-640K	ઈલમ્સ ઓફ યુરોપ (6D)	200K-210K	130K-140K	
હાઈલાઈટ્સ ઓફ ગુજરાત (7D)	35K-45K	28K-38K	લાહોલ સ્પિતિ ચંદતાલ (12D)	75K-85K	63K-73K	સિંગાપોર બાલી (8D)	175K-185K	--	યુએસએ ઈસ્ટ કોસ્ટ (7D)	320K-330K	200K-210K	સ્વિસ પેરિસ જર્મની (5D)	150K-160K	85K-95K	
દ્વારકા સોમનાથ શિરનાર (7D)	35K-45K	28K-38K	ઓલ ઓફ હિમાચલ પ્રદેશ (15D)	85K-95K	74K-84K	બેસ્ટ ઓફ બાલી (7D)	130K-140K	95K-105K	બેસ્ટ ઓફ ઈસ્ટ કોસ્ટ (7D)	320K-330K	200K-210K	યુરોપ વિસ્ટર્ન નોર્થર્ન (30D-60D)	700K-1350K	--	
રણ ઉત્સવ+સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી (8D)	65K-75K	58K-68K	કાશ્મીર (5D/6D/7D)	50K-70K	44K-60K	બેસ્ટ ઓફ સિંગાપોર (4D)	114K-125K	91K-102K	સાઉથ અમેરિકા (21D)	1195000	920000	સ્વિસ ઓસ્ટ્રિયા/			
કોસ્ટલ ગુજરાત (6D)	38K-45K	31K-39K	નોર્થ ઈસ્ટ (8D/12D)	85K-105K	62K-83K	હોંગકોંગ મહાઈ સિંગાપોર (8D)	199K-205K	1335000	એન્ટાર્ટિકા (13D) 8 Dec	1125000	1125000	સ્વિસ પેરિસ ઓસ્ટ્રિયા (8D-11D)	260K-330K	196K-265K	
ગુજરાત વિશ્વ સ્ટેચ્યુ ઓફ યુનિટી (10D)	60K-70K	53K-65K	બેસ્ટ ઓફ અરુણાચલ (9D)	95K-100K	73K-78K	હોંગકોંગ મહાઈ સિંગાપોર (7D)	170K-185K	129K-145K	બેસ્ટ ઓફ હવાઈ મેસિસો (13D)	785K-800K	--	સ્વિસ પેરિસ લંડન (11D)	345K-355K	265K-275K	
ઓલ ઓફ ગુજરાત વિશ્વ રણ ઉત્સવ (16D)	90K-95K	82K-86K	સિક્કિમ ઘાઈલિંગ (7D/9D)	65K-85K	50K-70K	સિંગાપોર થાઈલેન્ડ (8D)	150K-160K	30K-65K	બેસ્ટ ઓફ ક્રેનિયા (8D)	248K-260K	200K-212K	સ્વિસ પેરિસ બર્મિન્ગહમ પ્રેસેન્સ (11D)	328K-335K	155K-165K	
ઈંદોર ઉજ્જૈન માંડૂ (5D)	35K-45K	28K-35K	દિશ્લી આશ્રા હરિદ્વાર ઋષિકેશ (8D)	45K-50K	38K-43K	થાઈલેન્ડ (4D/6D)	50K-175K	--	સા. આફ્રિકા કેનિયા સિયોરિયા જેસેન્સ (15D)	255K-270K	210K-225K	સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ (7D/10D)	255K-340K	185K-280K	
ભોપાળ પચમઢી મધાઈ (6D)	45K-50K	36K-40K	નેતાલ મસુરી હરિદ્વાર (કોર્ગેટ) (6D/8D)	45K-65K	38K-58K	ઓલ ઓફ થાઈલેન્ડ (15D)	175K-180K	--	મોરિશિયસ (7D)	145K-160K	105K-120K	ઈંદોર સ્ટેટલેન્ડ આથર્સેન્ડ વેસ (15D)	415K-425K	340K-350K	
મધ્યપ્રદેશ બ્લેન્ડ (10D)	65K-75K	55K-65K	બેસ્ટ ઓફ કુમાઈ ગઢવાલ (10D)	68K-75K	61K-68K	બેંગલોર પદુથા કુનેત કાબી (8D)	115K-125K	--	ટાંઆનિયા ઝાંઝીબાર (9D)	375K-385K	--	સેન્ટિનેલિયા નોર્થર્ન લાઈટ્સ (9D/10D)	325K-335K	255K-265K	
વંદરાં ઓફ મધ્યપ્રદેશ (13D)	90K-95K	81K-85K	બેસ્ટ ઓફ મેસુર બેંગલુરુ (6D)	45K-55K	38K-48K	મ્યાનમાર લાઓસ (12D)	250K-260K	--	બાયામ (5D/7D/9D/11D/13D/15D/17D)	175K-550K	125K-500K	ઈન્ડોર સ્ટેટલેન્ડ આથર્સેન્ડ વેસ (15D)	415K-425K	340K-350K	
સારનાથ વારાણસી (5D)	35K-45K	28K-38K	બાંદીપુર કાબીની નાગરહોલ (7D)	65K-70K	58K-62K	વિયાંગ માઈ વિયાંગ રામ કુનેત કાબી (9D)	158K-170K	--	બાયામ કોરિયા (12D)	450K-460K	400K-410K	સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ નોર્થર્ન લાઈટ્સ (9D/10D)	325K-335K	255K-265K	
દિશ્લી આશ્રા મથુરા વૃંદાવન (7D)	50K-55K	43K-53K	ઈટી કુર્ગ મેસુર બેંગલુરુ (8D)	60K-70K	54K-64K	કિલિપિન્સ મનાલી સેલ્યુ (8D)	201K-205K	--	બાયામ યાયા (15D)	440K-450K	380K-390K	સ્વિટ્ઝર્લેન્ડ નોર્થર્ન લાઈટ્સ (9D/10D)	325K-335K	255K-265K	
વારાણસી અયોધ્યા લખનઉ (8D)	60K-70K	50K-60K	કોસ્ટલ કનાડક (8D)	54K-59K	48K-54K	વિથેટનામ (5D/8D/13D)	100K-225K	--	બાયામ યાયા (12D)	440K-450K	380K-390K	ગ્રીસ (8D/10D)	265K-315K	205K-255K	
અયોધ્યા વારાણસી લખનઉ બોધગયા (10D)	65K-75K	51K-61K	કેરળ (6D/8D/10D)	35K-70K	28K-62K	સાયા કુ ક્યોક (7D)	125K-130K	--	બાયામ યાયા (15D)	440K-450K	380K-390K	ટ્યુનિશિયા માટ્રા સિસિલી (10D)	335K-345K	--	
ઓલ ઓફ ઉત્તર પ્રદેશ (15D)	90K-95K	83K-88K	બેકલ વાચના કુર્ગ (8D)	72K-75K	64K-67K	વિથેટનામ લાઓસ (13D)	260K-270K	--	બાયામ યાયા (12D)	440K-450K	380K-390K	ઓલ ઓફ ઈસ્ટર્ન યુરોપ (17D)	385K-395K	310K-320K	
ઓરિસા (6D/9D)	45K-75K	37K-47K	ઓલ ઓફ કેરળ (15D)	100K-105K	90K-95K	વિથેટનામ ઇંબોડિયા (11D)	195K-205K	--	બાયામ યાયા (15D)	440K-450K	380K-390K	આઈસલેન્ડ નોર્થર્ન લાઈટ્સ (10D)	515K-525K	440K-450K	
ઓરિસા વિશ્વ કોલકત્તા સુન્દરબન (13D)	90K-95K	80K-85K	આંદામન (5D/7D)	60K-80K	37K-57K	વિથેટનામ બાલી (12D)	195K-205K	--	બાયામ યાયા (15D)	440K-450K	380K-390K	બોલિવિયા આર્મેનિયા (8D)	170K-180K	115K-125K	

પુનઃસ્થાપના, સિનિયર ટ્રેવેલર્સ માટે, કસ્ટમાઈઝ્ડ હોલીડેઝ અને કોર્પોરેટ ટુર્સ ઉપલબ્ધ.

Travel Now Pay Later!
EMI options available (3 months to 24 months) subject to EMI partner approval. T&C apply

યુપ ટુર્સના સહેલગાહ ધર્મમાં જવા-આવવાનો વિમાનપ્રવાસ (ex-Mumbai), ટ્રાન્સપોર્ટ, હોટેલમાં મુકામ, બેકફાસ્ટ-લંચ-ડિનર, એન્ટ્રી ફી સાથે સ્થળદર્શન, ક્ષાઈપર-ગાઈડ ટિપ્સ, ટુર મેનેજર સર્વિસીસ, વિઝા ફી (ફી વિઝા દેશ ઉપરંત), ટ્રાવેલ ઈન્શુરન્સ વગેરે બાબતોનો સમાવેશ છે. J&L ટુર્સ માં વિમાનપ્રવાસ, વિઝા, અને ઈન્શુરન્સ નો સમાવેશ નથી. યુએસ ટુર્સ યુએસ વિઝા ધારકો માટે.

veenaworld.com
Call: 1800 313 5555
1800 22 7979

તમારી નજીકની વીણા વર્લ્ડ સેલ્સ ઓફિસ માટે QR સ્કેન કરો

Monday-Saturday 10 to 7
travel@veenaworld.com

Tour price is per person and on twin sharing basis. These tour prices are net and no discount is applicable. At the time of booking, tour price to be paid in full INR by UPI/NEFT/RTGS/Cheque, in the name of 'Veena Patil Hospitality Pvt. Ltd.'. No cash transactions at Veena World. Government taxes apply. Any increase in YQ taxes, airport taxes, VISA fees, surcharges (if any) will have to be borne by the travellers. T&C apply.

ગુજરાતમાં સાયન્સના વિદ્યાર્થીઓમાં એન્જિનિયરિંગનું

આકર્ષણ ઘટ્યું: બાયોલોજીનું વધ્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુજરાતમાં સાયન્સના વિદ્યાર્થીઓમાં એક નવી પેટર્ન જોવા મળી છે. ધો. ૧૨ માં મેથ્સના બદલે બાયોલોજીને વધારે પ્રાધાન્ય આપી રહ્યા છે. જેના કારણે એન્જિનિયરિંગ કોર્સ માટે ઉમેદવારોની ટકાવારી ૨૦૧૫માં ૫૫ ટકા હતી તે થટીને ૨૦૨૫માં માત્ર ૩૦ ટકા થઈ હતી. આ સાયન્સના વિદ્યાર્થીઓમાં કારકિર્દી પસંદગીમાં આવેલા પરિવર્તનો સંકેત આપે છે.

એડમિશન કમિટી ફોર પ્રોફેશનલ કોર્સિસ (એસીપીસી)ના આંકડાઓ મુજબ, ૨૦૧૫માં ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડના ૧,૧૬,૩૬૩ વિદ્યાર્થીઓમાંના ૫૫ ટકાએ ગણિત સાથે ગ્રુપ એ પસંદ કર્યું હતું. આ ટકાવારી ૨૦૨૫માં ૧,૧૨,૪૦૮ વિદ્યાર્થીઓમાં માત્ર ૩૦ ટકા હતી.

બીજા બોર્ડોમાં ગણિતના પ્રવેશમાં વધારો નોંધાયો હતો. સીબીએસઈ બોર્ડમાં ૪.૫ ટકાથી વધીને ૮.૫૯ ટકા અને આઈસીએસઈ બોર્ડમાં ૦.૪૫ ટકાથી વધીને ૦.૯૮ ટકા થયો હતો. બાયોલોજી વિષય માટેની સ્થિતિ બિલકુલ વિપરીત છે. ગુજરાત બોર્ડના સુત્રોના જણાવ્યા પ્રમાણે, હાલ વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા ૨૦૧૫માં ૩૭.૪૨ ટકા હતી, જે ૨૦૨૫માં વધીને ૫૨.૮૩ ટકા થઈ હતી. સીબીએસઈ બોર્ડમાં પણ આવો જ ટ્રેન્ડ જોવા મળ્યો હતો. આ પરિવર્તન એન્જિનિયરિંગ ક્ષેત્ર પ્રત્યે વિદ્યાર્થીઓનો રસ થટી રહ્યો હોવાનું દર્શાવે છે. એસીપીસીના સુત્રોના જણાવ્યા પ્રમાણે, હાલ એન્જિનિયરિંગની ડિગ્રી મેળવ્યા બાદ સારા ધારણની નોકરી મળતી નથી તેવી ધારણા છે. જોકે આનું નથી. જો વિદ્યાર્થીઓ સારી એન્જિનિયરિંગ

કોલેજોમાં પ્રવેશ લે તો કેમ્પસ પ્લેસમેન્ટમાં જ આકર્ષક પેકેજ પણ મળે છે. ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગને બદલે હવે વિદ્યાર્થીઓ બીબીએ, બીસીએ જેવા કોર્સ તરફ પણ ધ્યાન આપી રહ્યા છે. આ ઉપરાંત હાલ ઝડપથી નોકરી મળી જાય તે માટે વિદ્યાર્થીઓમાં મેડિકલ એન્ટ્રી પણ ઝડપથી વધી રહી છે. આ ઉપરાંત એસીપીસીનાં સુત્રોએ જણાવ્યું કે, ઘણા વિદ્યાર્થીઓ ગણિતના ભયના કારણે ગ્રુપ એ પસંદ કરતા નથી. જોકે કેટલાક વિદ્યાર્થીઓને બાદમાં તેમની ભૂલ સમજાતી હોય છે. દર વર્ષે ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓ પહેલા ગ્રુપ બી પસંદ કરે છે પરંતુ પસંદગીના કોર્સમાં પ્રવેશ ન મળતાં આગલા વર્ષે એન્જિનિયરિંગમાં પ્રવેશ લઈ શકાય તે માટે ધો. ૧૨માં મેથ્સ સાથે ફરી પરીક્ષા આપે છે.

ગુજરાતમાં આરટીઈની ૯,૦૦૦થી વધુ બેઠકો ખાલી

અત્યાર સુધીમાં ૬.૭૦ લાખથી વધુ વિદ્યાર્થીઓએ લાભ લીધો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુજરાતમાં આરટીઈ હેઠળ ૯,૦૦૦થી વધુ બેઠકો ખાલી છે, સૌથી વધુ ખાલી બેઠકો અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓમાં છે. રાજ્ય શિક્ષણ વિભાગના રેકોર્ડ અનુસાર આરટીઈ હેઠળના બે પ્રવેશ રાઉન્ડ બાદ, રાજ્યભરમાં હજુ પણ ૯,૧૫૭ બેઠકો ખાલી છે, જેમાંથી ૫,૨૬૩ અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓમાં છે. આ વર્ષે આરટીઈ હેઠળ ૯,૮૧૪ નોન ગ્રાન્ટેદ ખાનગી શાળાઓમાં વિવિધ ભાષાઓના માધ્યમમાં કુલ ૯૪,૭૯૮ બેઠકો ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી હતી. પ્રથમ રાઉન્ડમાં ૮૬,૨૬૪

વિદ્યાર્થીઓને પ્રવેશ ફાળવાયો હતો, જેમાંથી ૮૦,૪૫૩ વિદ્યાર્થીઓએ ૮ મે સુધીમાં તેમનો પ્રવેશ પાકો કર્યો હતો. બીજા રાઉન્ડમાં ૭,૦૦૬ બેઠકો ફાળવામાં આવી હતી, પણ માત્ર ૫,૨૪૦ પરિવારે પ્રવેશ કન્ફર્મ કર્યો હતો. ખાલી બેઠકોના વિતરણમાં શૈક્ષણિક માધ્યમ અનુસાર સ્પષ્ટ પેટર્ન જોવા મળે છે. અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓમાં ૫,૨૬૩ બેઠકો ખાલી છે, જ્યારે હિન્દી માધ્યમમાં ૧,૮૨૦, ગુજરાતી માધ્યમમાં ૧,૮૦૦, ઓડિયા માધ્યમમાં ૧૦૫, ઉર્દૂમાં ૩૯ અને મરાઠી માધ્યમમાં ૩૦ બેઠકો ખાલી છે. આરટીઈ અંતર્ગત આર્થિક રીતે નબળા

વર્ગના બાળકોને ખાનગી પ્રાથમિક શાળાઓમાં નિ:શુલ્ક પ્રવેશ આપવામાં આવે છે. શિક્ષણ વિભાગનાં સૂત્રોના કહેવા મુજબ, બચી ગયેલી બેઠકો ભરવા માટે ત્રીજો રાઉન્ડ હાથ ધરવામાં આવશે. ઉલ્લેખનીય છે કે ગુજરાતના તત્કાલીન મુખ્ય પ્રધાન અને હાલના વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ ગુજરાતમાં શાળા પ્રવેશોત્સવ, કન્યા કેળવણી તેમજ ગુણોત્સવ જેવા શિક્ષણલક્ષી કાર્યક્રમો થકી રાજ્યને વધુ શિક્ષિત બનાવવાનો યજ્ઞ આરંભ્યો હતો. તેના પરિણામ સ્વરૂપે ગુજરાતમાં વર્ષ-૨૦૧૭ થી શરૂ કરાયેલા 'રાઈટ ટુ એજ્યુકેશન' આરટીઈ એક્ટ હેઠળ અત્યાર સુધીમાં એટલે કે,

વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં અંદાજિત ૬.૭૦ લાખથી વધુ વિદ્યાર્થીઓએ પ્રવેશ મેળવ્યો છે. આરટીઈ એક્ટ હેઠળ પ્રવેશ મેળવનાર નબળા અને વંચિત જૂથનાં બાળકોને પુસ્તકો, સ્કૂલ બેગ, ગણવેશ, બૂટ તથા પરિવહન ખર્ચ અને અભ્યાસને આનુસંગિક વસ્તુઓ ખરીદવા માટે પ્રતિવર્ષ વિદ્યાર્થીદીક રૂ. ૩૦૦૦ ની સહાય ચૂકવવામાં આવે છે. આમ રાજ્ય સરકાર દ્વારા ૧૦૫૭ કરોડથી વધુની સહાય અત્યાર સુધીમાં વિદ્યાર્થીઓને આપવામાં આવી છે. આ પ્રકારની વિદ્યાર્થી સહાય ચૂકવવાની શરૂઆત કરનાર સમગ્ર દેશમાં ગુજરાત પહેલું રાજ્ય છે.

રાજ્યમાં ૮૫ ટકાથી વધારે એનએફએસએ રેશનકાર્ડ ધારકોનું ઈ-કેવાયસી પૂર્ણ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજ્યના જરૂરિયાતમંદ નાગરિકને અનાજનો જથ્થો મળી રહે તે માટે શરૂ કરેલ ઈ-કેવાયસી એ એક સારા લાભાર્થીની ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરીને તેમને પૂરતો અનાજનો જથ્થો મળી રહે તે માટેનું ક્રાંતિકારી

પગલું છે. રાજ્ય સરકાર પાતળા ધરાવતા તમામ સાચા રેશનકાર્ડ ધારકોને લાભ આપવા સતત પ્રયત્નશીલ હોવાનું અગ્ર અને નાગરિક પુરવઠા વિભાગ દ્વારા જણાવવાનું હતું. નેશનલ ફૂડ સિક્યુરિટી એક્ટ-એનએફએસએ કાર્ડ ધારકોએ ઈ-કેવાયસી કરાવવું જરૂરી છે.

અત્યાર સુધીમાં આ અંતર્ગત રાજ્યમાં ૮૫ ટકા કરતાં વધુ વધારે એનએફએસએ રેશનકાર્ડ ધારકોનું ઈ-કેવાયસી પૂર્ણ કરવામાં આવ્યું છે. બાકીના સાચા એનએફએસએ રેશનકાર્ડ ધારકોને સમયસર પૂરતો અનાજનો જથ્થો મળી રહે તે માટે સત્વરે ઈ-કેવાયસી કરાવી

લેવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા ખાસ અનુરોધ કરવામાં આવ્યો હતો. ઉલ્લેખનીય છે કે, કાર્ડધારકો હવે ઘરે બેઠા માથે રાશન એપ ઉપરાંત નજીકની મામલતદાર કચેરી/ જીનલ કચેરી કે ગ્રામપંચાયતમાં જઈને પણ સત્વરે ઈ-કેવાયસી કરાવી શકે છે.

પીએમ સ્વનિધિ યોજનાના અમલીકરણમાં ગુજરાત અગ્રેસર

૪.૭૯ લાખ વિકેટાઓને સશક્ત બનાવ્યા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ભારત સરકારના આવાસ અને શહેરી બાબતોના મંત્રાલયની મહત્વની પહેલ- પીએમ સ્વનિધિ યોજનાના અમલીકરણમાં ગુજરાત અગ્રેસર રાજ્ય બન્યું છે. પીએમ સ્વનિધિ યોજનાના અમલીકરણમાં ગુજરાતનું પ્રદર્શન નોંધપાત્ર રહ્યું છે. રાજ્યને જુલાઈ ૨૦૨૩માં ત્રણ લાખ લોનનો પ્રથમ લક્ષ્યાંક હાંસલ કર્યા બાદ ઓક્ટોબર ૨૦૨૪માં ચાર લાખ લોનનો બીજો લક્ષ્યાંક પાર કરીને આ ઉત્કૃષ્ટ પ્રયાસો માટે રાષ્ટ્રીય સ્તરે બીજું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું હતું.

ગુજરાતની અસાધારણ પ્રગતિને ધ્યાનમાં રાખીને કેન્દ્ર સરકારે નવેમ્બર ૨૦૨૪માં લોનનો લક્ષ્યાંક વધારીને ૫.૨૦ લાખ કર્યો હતો. ગુજરાત આ સંકેતિત લક્ષ્યાંક ૯.૧૪૪ હાંસલ કરી ચૂક્યું છે અને આ બાબતમાં ચોથા ક્રમે છે. અત્યાર સુધીમાં, કુલ ૪,૭૯,૧૪૧ શેરી વિકેટાઓએ કાર્યકારી મૂડી લોન અને જરૂરી માર્ગદર્શન દ્વારા આ યોજનાનો લાભ મેળવ્યો છે, જેથી તેમની આજીવિકાની સાથે આર્થિક સ્થિરતામાં પણ વધારો થયો છે. આ નાણાકીય સમાવેશ અને શેરી વિકેટાઓને સશક્ત બનાવવાની તેની મજબૂત પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે.

શેરી વિકેટાઓ માટે ડિજિટલ અને નાણાકીય સમાવેશને પ્રોત્સાહન આપી રહ્યું છે ગુજરાત

ગુજરાતે પીએમ સ્વનિધિ યોજના હેઠળ શેરી વિકેટાઓ માટે ડિજિટલ સમાવેશ અને નાણાકીય સાક્ષરતા પર ભાર મૂક્યો છે. રાજ્ય નિયમિતપણે ડિજિટલ સાક્ષરતા શિબિરોનું આયોજન કરે છે, વિકેટાઓને રિઅલ-ટાઇમ ચુકવણી પ્રણાલીઓથી પરિચિત કરાવવા માટે નાના વ્યવહારોનો ઉપયોગ કરે છે, અને વ્યાપક ભાગીદારીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વિતરણ શિબિરોનું આયોજન કરે છે. આ પહેલ સરળ ઓનબોર્ડિંગ અને લાભોની સમયસર પહોંચની ખાતરી આપે છે. આ ઉપરાંત, રાજ્ય સ્તરીય બેન્કર્સ સમિતિ અને વિવિધ નાણાકીય સંસ્થાઓ સાથેના મજબૂત સહયોગથી ગુજરાતની સફળતાને સમર્થન મળ્યું છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, શુક્રવાર અને શનિવારે લોન વિતરણ કરવામાં આવે છે, જે શેરી વિકેટાઓ માટે લોનની ઝડપી પહોંચ સુનિશ્ચિત કરે છે. તમામ શહેરી સ્થાનિક સંસ્થાઓમાં ખાસ ગુંથેશ અને ઓનબોર્ડિંગ પ્રયાસો કોઈ વિકેટા પાછળ ન રહે, તેનું વ્યાપક કવરેજ મળે અને સમાવેશ સરળ બને એ સુનિશ્ચિત કરે છે. પરિણામે, અત્યારસુધીમાં વિકેટાઓને ડિજિટલ વ્યવહારો દ્વારા કુલ રૂ. ૧૧.૮૭ કરોડનું કેશબેક પણ મળ્યું છે.

શેરી વિકેટાઓનું સશક્તીકરણ: પીએમ સ્વનિધિ હેઠળ સમાવિષ્ટ વિકાસ માટે ગુજરાતનું મોડેલ

પીએમ સ્વનિધિ યોજના હેઠળ ગુજરાતની અસાધારણ સફળતા એ શેરી વિકેટાઓ અને તેમના સશક્તીકરણ પ્રત્યે રાજ્યની અતૂટ પ્રતિબદ્ધતાનો પુરાવો છે. ગુજરાત સરકારે ડિજિટલ સાધનોનો ઉપયોગ કરીને, નાણાકીય સેવાઓની સુલભતામાં સુધારો કરીને અને

મહત્વપૂર્ણ સહયોગીઓ સાથે ભાગીદારી કરીને હજારો શેરી વિકેટાઓને સફળ થવામાં મદદ કરી હતી. રાજ્ય આ પ્રતિબદ્ધતાને આગળ વધારતાં વધુ લોકો સુધી અસરકારક રીતે લાભો પહોંચાડવાનો અને દરેક વિકેટાને આર્થિક રીતે સ્થિર બનાવવાનો ઉદ્દેશ્ય ધરાવે છે. આ પ્રયાસો દ્વારા

ગુજરાતે રાષ્ટ્રીય સ્તરે ઉદાહરણ સ્થાપિત કર્યું છે કે, રાજ્ય સ્તરના પ્રયાસો કેવી રીતે જીવનમાં પરિવર્તન લાવી શકે છે, સમુદાયને ટેકો આપી શકે છે અને અર્થતંત્રને પાયાના સ્તરે વેગ આપી શકે છે. ઉલ્લેખનીય છે કે, કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા દેશભરના શેરી વિકેટાઓ અને નાના

વડોદરા ભાજપમાં એક જ વોર્ડના સાત કાર્યકર્તાની નિમણૂકથી વિવાદની શક્યતા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વડોદરામાં ભાજપની વોર્ડ કક્ષાની આંતરિક જૂથબંધી સામે આવી હતી. વોર્ડ સમિતિમાં એક જ વિસ્તારમાં ૭ કાર્યકર્તાની નિમણૂક કરવામાં આવતા વિવાદ વકરે તેવી શક્યતા છે. આ ઉપરાંત જે કાર્યકર્તા સામે પોલીસ ફરિયાદ થઈ છે તેવા કાર્યકર્તાની નિમણૂક કરવામાં આવી છે. તેમજ જ્યાં કોંગ્રેસનું વર્ચસ્વ છે ત્યાં ભાજપના એક પણ કાર્યકર્તાનો વોર્ડ સમિતિમાં સમાવેશ ન કરવામાં આવતો આ મુદ્દો સમગ્ર શહેરમાં ચર્ચાનો વિષય બન્યો હતો.

૧માં છેલ્લા ત્રણ ચાર ટર્મથી કોંગ્રેસના ઉમેદવારોની પેનલ આવે છે. તેમાં કેટલાક વિસ્તારો કોંગ્રેસ તરફી મતદાન વોર્ડ છે. અગાઉ ભાજપની વોર્ડ કક્ષાની આંતરિક જૂથબંધીને કારણે ભાજપના ઉમેદવારને બહારથી મૂકવામાં આવતા કોપોરેશનની ચૂંટણીમાં વિરુદ્ધમાં કામગીરી કરી હરાવ્યા હતા. તે જ રીતે કોપોરેશનની ગત ચૂંટણીમાં પણ પૂર્વ સ્થાયી સમિતિ અધ્યક્ષને પણ ભાજપના જ કાર્યકર્તાઓએ હરાવ્યા હતા. જે અંગે પૂર્વ અધ્યક્ષ પક્ષના પ્રમુખને લેખિતમાં જાણ કરી હતી. છતાં આજદિન સુધી કોઇ પગલાં ભરાયાં નથી.

ભાજપના મહિલા કાર્યકર્તાને બે વખત ટિકીટ આપી હતી અને તેઓ હારી ગયાં છતાં તેમના પરિવારમાંથી વોર્ડ સમિતિમાં નિમણૂક આપવામાં આવી છે. તાજેતરમાં વોર્ડ નંબર-૨ થી ૧૯ની રચના થઈ તેમાં વોર્ડ નંબર-૧ બાકાત રાખવામાં આવ્યો હતો અને નવા શહેર પ્રમુખે કાર્યકર્તાઓની યાદી તૈયાર કરી હતી. તેમાંથી કેટલાક કાર્યકર્તાઓને ફોન કરી તેની તમને મળવા આવીશ તેવી ખાતરી આપી હતી, પરંતુ આજદિન સુધી તે કાર્યકર્તાઓને મળવા નહીં. એટલું જ નહીં નવા પ્રમુખે તેઓને હોદ્દો નહીં આપી અન્યાય કર્યો હોવાનું કાર્યકર્તાઓમાં ચર્ચાઈ રહ્યું છે.

ચિલોડામાંથી ₹ ૨.૩૮ કરોડના ગાંજા સાથે મુંબઈનું દંપતી ઝડપાયું

અમદાવાદ: ગાંધીનગરના ચિલોડા ખાતે દિલ્હીથી બેંગ્લૂરુ લઈ જવામાં આવતો ૨.૩૮ કરોડના ગાંજા સાથે મુંબઈના દંપતીની ઘરપકડ કરવામાં આવી હતી. પોલીસના જણાવ્યા મુજબ, ચિલોડા પોલીસ સ્ટેશન દ્વારા અમદાવાદ હિંમતનગર હાઈ વે પર એક બસનું ચેકિંગ કરવામાં આવ્યું હતું.

જેમાં લકઝરી બસમાં પાછળ બેઠેલ એક દંપતીની બેગમાંથી હાઈબ્રીડ ગાંજો મળી આવ્યો હતો, જેની કિંમત ₹ ૨.૩૮ કરોડ હોવાની માહિતી મળી છે. આ કેસમાં એક મહિલા સહિત બે આરોપીઓની ઘરપકડ કરવામાં આવી હતી. તેઓ બેંગ્લૂરુમાં ગાંજાની ડિલિવરી કરવાના હતા. પોલીસ દ્વારા ચંદાલા નાકા

પોઇન્ટ ખાતે વાહન ચેકિંગ દરમિયાન એક લકઝરી બસને તપાસ અર્થે રોકવામાં આવી હતી. પોલીસ દ્વારા લકઝરી બસનું ચેકિંગ કરતા લકઝરી બસની છેલ્લી સીટમાં એક ઇસમ તથા એક મહિલા બેઠા હતા. તેમની પૂછપરછ કરતાં પતિ- પત્નિ હોવાનું જણાયું હતું. જેઓની પાસેના થેલાઓ ચેક કરતાં

વલસાડના જંગલમાં બે સગીર બહેનપણીની ઝાડ પર લટકતી લાશ મળતાં ચક્રવાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વલસાડ જિલ્લાના કપરાડા તાલુકાના છેવાડે આવેલા વરણા ગામના જંગલમાં બે સગીર બહેનપણીના એક સાથે ગળાકાંસો ખાઈ લેતા મુત્તદંડ મળતા ચક્રવાર મચી ગઈ હતી. એક સાથે બે લાશ લટકતી હોવાના વાત વાયુવેગે ફેલાતાં જંગલની તળેટીમાં મોટા પ્રમાણમાં ગામ લોકો એકત્ર થયા હતા.

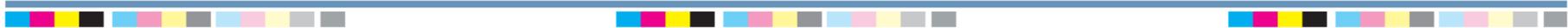
પોલીસે જણાવ્યું કે, પ્રાથમિક તપાસમાં બંને સગીરાઓ બહેનપણી હોવાનું સામે આવ્યું હતું. સૌ પહેલા તેમની ઓળખ વિધિ કરવી મૂખ જરૂરી હતી. તેમના શરીર પર કેટલાક ટેટુ ચીતરેલા હતા, જેના પરથી પોલીસે તપાસ શરૂ કરી હતી. બંનેની ઓળખ થતા જ પોલીસે બંને મૃતક યુવતીઓના પરિવારજનોને જાણ કરી હતી. સ્થાનિક લોકોની હાજરીમાં બંનેના મુદે નીચે ઉતારી મુત્તદંડનો કબજો લઈ પોસ્ટમોર્ટમ કરાવવા સહિતની કાર્યવાહી હાથ ધરી હતી.

જંગલ વિસ્તારના ઝાડની ડાળીએ એક જ દોરીથી બંને યુવતીઓ એકસાથે ગળે ફાંસો ખાધેલી હાલતમાં મળી આવતા અનેક તર્ક વિર્લટ શરૂ થયા હતા. પોલીસે આ મામલે મૃતકના પરિવારજનો અને સાથે કામ કરતા અન્ય સહકર્મીઓની સાથે આસપાસના લોકોની પણ પૂછપરછ હાથ ધરી બંનેના મોતનું સાચું કારણ જાણવા તપાસ શરૂ કરી હતી.

ભરૂચ જિલ્લામાં ૭.૩૦ કરોડના મનરેગા કૌભાંડની ફરિયાદ નોંધાઈ

અમદાવાદ: દાહોદ બાદ ભરૂચ જિલ્લામાં પણ મનરેગા કૌભાંડ સામે આવ્યું હતું. જિલ્લાના ૫૬ ગામોમાં ૭.૩૦ કરોડનો ભ્રષ્ટાચાર થયો હોવાની પોલીસ ફરિયાદ નોંધાઈ હતી. ભરૂચ ખાતે મદદનીશ પ્રાયોજના અધિકારી તરીકે ફરજ બજાવતા પ્રતિક ઉદેશિંહ ચૌધરીએ મનરેગા યોજનામાં આમોદ, જંબુસર, હાંસોટમાં કરોડોનું કૌભાંડ થયું હોવાની ફરિયાદ નોંધાવી હતી. જેમાં જલારામ એન્ટરપ્રાઇઝ એજન્સી (પિયુષભાઈ નુકાણી), મુરલીધર એન્ટરપ્રાઇઝ (જીધાભાઈ સભાંડ) અને કરાર આધારિત આઉટસોર્સ કર્મચારી સામે ફરિયાદ નોંધાઈ છે. જેમાં ભ્રષ્ટાચાર કરવા માટે ૬૦- ૪૦નો રેશિયો તોડીને

મટીરિયલની ખરીદી કરવામાં આવી હતી. સરકારી એસઓથી અને કાઠડ એરિયા મુજબ કામ થયું અને કામ પૈસા ચૂકવી દીધા હોવાનું તેમજ વધારે મટિરિયલ બતાવીને તેના ખોટાં બિલ બનાવવામાં આવ્યા હોવાનો ફરિયાદમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. મુરલીધર એન્ટરપ્રાઇઝને ૧૩,૦૫,૬૭૬ તથા જલારામ એન્ટરપ્રાઇઝને ૬,૫૯,૮૯૮ એમ કુલ ૧૯,૬૪,૫૭૪ લાખ રૂપિયા ચૂકવવામાં આવ્યા હોવાનો ફરિયાદમાં ઉલ્લેખ છે. તેમજ ભરૂચ જિલ્લાના ૫૬ ગામોમાં અંદાજે ૭,૩૦,૦૦,૦૦૦ કરોડની નાણાકીય ગેરરિતિ આચરવામાં આવી હોવાનો ફરિયાદમાં ઉલ્લેખ છે.

સાપ્તાહિક મુંબઈ સમાચાર

R.N.I. No. 1689/57

મુંબઈ પ્રસિદ્ધ થયું ■ સ્થાપના: ૧ જુલાઈ ૧૮૨૨ ■ પુસ્તક: ૨૦૪ ■ Volume 68 ■ Issue 22

વિક્રમ સંપત ૨૦૨૧ ■ જયેષ્ઠ સુદ - ૬ ■ મુંબઈ ■ MUMBAI SAMACHAR ■ www.bombaysamachar.com ■ REGD.No. MCS/121/2024-26

રવિવાર, ૧ જૂન, ૨૦૨૫, કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

ઉત્સવ પૂર્તિ

LIKE & FOLLOW: /Mumbaisamachar4u

ઓપરેશન શિલ્ડ: ગુજરાત સહિત અનેક રાજ્યમાં મોક ડ્રિલ યોજાઈ

ANTARA GOLD & DIAMONDS
DADAR / BORIVALI

TODAY'S GOLD RATE
₹ 87,660/-

PER 10 GRAMS OF 24KT BIS HALLMARKED JEWELLERY

જુના સોનાના ઘરેણા શ્રેષ્ઠ ભાવે ખરીદીશું

DIAMOND JEWELLERY VVS-VS F-G QUALITY CERTIFIED NATURAL DIAMONDS

DADAR 022 4041 5565 | BORIVALI 022 6811 5565
OPEN ON ALL DAYS

હે તૈયાર હમ:
સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છમાં શનિવારે સાંજે મોક ડ્રિલ તથા બ્લેક આઉટનું કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારના આદેશથી આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારે રાજકોટ શહેરમાં મોક ડ્રિલનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. રાજકોટમાં જામનગર રોડ ઉપર માધાપર ગામ નજીક મોક ડ્રિલ યોજાઈ હતી. (પ્રવીણ સેઠાણી)

સાયરન વગાડાઈ અને અંધારપટ પણ કરાયો
નવી દિલ્હી: દુષ્મનોના કોઇ પણ સંભવિત હુમલાનો સામનો કરવાની તૈયારીના ભાગરૂપે શનિવારે સરહદ પરના રાજ્યો - ગુજરાત, હરિયાણા, પંજાબ, રાજસ્થાન તેમ જ જમ્મુ અને કાશ્મીરમાં મોક ડ્રિલ યોજાઈ હતી. મોક ડ્રિલ દરમિયાન હુમલાની ચેતવણી આપતી સાયરન વગાડાઈ હતી અને અંધારપટ પણ કરાયો હતો. મોક ડ્રિલમાં લશ્કરના જવાનો, પોલીસ, અર્ધલશ્કરી દળો, ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફોર્સ, અગ્નિશામક દળ, સ્થાનિક વહીવટીતંત્ર અને સ્વયંસેવકોએ સક્રિય ભાગ લીધો હતો. ગુજરાતના ગાંધીનગરની નર્મદા નહેરમાં શનિવારે યોજાયેલી મોક ડ્રિલમાં ભારતીય લશ્કર, નેશનલ ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફોર્સ અને સ્ટેટ ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફોર્સની ટીમે ભાગ લીધો હતો. ગુજરાત સહિત સૌરાષ્ટ્ર-કચ્છમાં શનિવારે સાંજે મોક ડ્રિલ તથા બ્લેક આઉટનું કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારના આદેશથી આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. પાકિસ્તાન સાથેની સરહદ પર આવેલા ભારતના રાજ્યોમાં સુરક્ષા વ્યવસ્થા અને નાગરિક સંરક્ષણની તૈયારીઓ ચકાસવા માટે આયોજિત 'ઓપરેશન શિલ્ડ' મોક ડ્રિલ શનિવારે યોજાઈ હતી. ગુજરાત સહિત રાજસ્થાન, પંજાબ અને જમ્મુ-કાશ્મીર જેવા સરહદી રાજ્યોમાં આ મોક ડ્રિલનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. અગાઉ એરસ્ટ્રાઇકના જ દિવસે રાજ્યના ૧૮ જિલ્લામાં મોક ડ્રિલ-બ્લેકઆઉટ કરવામાં આવ્યાં હતાં. શનિવારે સાંજના સમયે ફરી (જુઓ પાનું ૨) >>

આસામ, મિઝોરમ, અરુણાચલ, ઉત્તરાખંડમાં આફતનો વરસાદ

ત્રાણનાં મોત
ગુવાહાટી: આસામના પશ્ચિમ અને દક્ષિણ ભાગોમાં ભારે વરસાદ પડી રહ્યો છે. જેના કારણે ગુવાહાટીમાં ભૂસ્ખલન થતાં ત્રણ લોકોનાં મોત થયાં હતાં. આ માહિતી અધિકારીઓએ શનિવારે આપી હતી. લખીમપુર સહિત રાજ્યના ઘણા ભાગોમાંથી પૂરના અહેવાલો પ્રાપ્ત થયા છે. શહેરી બાજતોના પ્રધાન જયંતા મલ્લા હજારોમાં જણાવ્યું કે શુક્રવારે સાંજે શહેરની બહારના બોડા વિસ્તારમાં ભૂસ્ખલનમાં ત્રણ લોકોના મોત થયા હતા. સતત વરસાદને કારણે ભૂસ્ખલન થયું (જુઓ પાનું ૨) >>

ભૂસ્ખલનથી તબાહી
થઆઇગોલ: દક્ષિણ મિઝોરમના લોંગટલાઇ શહેરમાં ભારે વરસાદને પગલે ભૂસ્ખલન થયું હતું. જેમાં પાંચ ઘર અને એક હોટલ ધરાશયી થતાં અનેક લોકોનાં મોતની આશંકા વ્યક્ત કરવામાં આવી છે. આ જાણકારી અધિકારીઓએ આપી હતી. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર આ દુર્ઘટના શુક્રવારે રાત્રે લગભગ ૧૦-૩૦ વાગ્યે લોંગટલાઇના સરહદી વિસ્તારો બજાર વેંગ અને ચાંદમારીમાં ભૂસ્ખલનમાં ઘરો અને હોટલ દટાઇ જતાં બની હતી. હોટલમાં રોકાયેલા મ્યાનમારના ઘણા લોકો કાટમાળ નીચે ફસાયેલા હોવાની (જુઓ પાનું ૨) >>

નવનાં મોત
ઇટાનગર: છેલ્લા કેટલાક દિવસોમાં પહેલાં ભારે વરસાદને કારણે અરુણાચલ પ્રદેશમાં અચાનક પૂર અને ભૂસ્ખલન થયું છે જેમાં નવ લોકોનાં મોત થયા હોવાનાં સમાચાર જાણવા મળ્યાં હતાં. પૂર્વ કાર્બેંગ પોલીસ અધિક્ષક (એસપી) કામદામ સિકોમે જણાવ્યું હતું કે, શુક્રવારે મોડી રાત્રે પૂર્વ કાર્બેંગ જિલ્લામાં રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ ૧૩ ના બાના-સેપ્પા પટ પર ભારે વરસાદને કારણે વાહન બિયોમ જિલ્લાના બાનાથી સેપ્પા જઈ રહ્યું હતું ત્યારે અચાનક ભૂસ્ખલન થતાં ઊંડી ખાડીમાં પડી જતાં બે પરિવારના સાત સભ્યોએ જીવ ગુમાવ્યા હતા. બચાવ કામગીરી તાત્કાલિક શરૂ થઈ હતી પરંતુ મુશ્કેલી વરસાદ, નવા ભૂસ્ખલન અને રાતભર અત્યંત નબળી દૃશ્યતાને કારણે ભારે અવરોધ ઊભો થયો હતો. આ પડકાર છતાં, (જુઓ પાનું ૨) >>

એકનું મોત
સ્ત્રપ્રયાગ: ઉત્તરાખંડના સ્ત્રપ્રયાગ જિલ્લામાં કેદારનાથ રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ પર ભૂસ્ખલન થતાં એક વાહન દટાઇ ગયું હતું. જેમાં એક ૩૮ વર્ષીય વ્યક્તિનું મોત નીપજ્યું હતું. જ્યારે પાંચ ઘાયલ થયા હતા. વહીવટીતંત્રના જણાવ્યા અનુસાર છત્તીસગઢથી શ્રદ્ધાળુઓને લઇ જતું એક વાહન ગુમકારી નજીક કુંડ પાસે ભૂસ્ખલનની ઝપટે ચઢી ગયું હતું. ભૂસ્ખલનની જાણ થતાં જ વહીવટીતંત્ર અને સ્ટેશન ડિઝાસ્ટર રિસ્પોન્સ ફોર્સ (એસડીઆરએફ)ની ટીમો ઘટનાસ્થળે પહોંચી હતી અને બચાવ અને રાહત કામગીરી હાથ ધરી હોવાનું અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું કે ઘાયલોને વાહનમાંથી બહાર કાઢવામાં આવ્યા હતા અને નજીકની અગસ્તમુનિ હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. જેમાંથી બે લોકો ગંભીર રીતે ઘાયલ થયા હતા. જ્યારે (જુઓ પાનું ૨) >>

ભારે વરસાદ: આસામના ગુવાહાટીમાં ભારે વરસાદને લીધે રસ્તા પર ભરાયેલાં પાણીમાંથી પસાર થઇ રહેલા રાહદારીઓ. (પીટીઆઈ)

શત્રુઓને ગોળીનો જવાબ તોપગોળાથી આપીશું: મોદી

ભોપાળ: વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ શનિવારે અહીં જણાવ્યું હતું કે પહલગામમાંના ત્રાસવાદી હુમલા બાદ ભારતે દુષ્મનોની સામે હાથ ધરેલી લશ્કરી કાર્યવાહીથી 'સિંદૂર' હવે 'બહાદુરી'નું પ્રતીક બની ગયું છે. ભારત શત્રુઓને ગોળીનો જવાબ તોપગોળાથી આપશે. તેમણે લોકમાતા દેવી અહિલ્યાબાઇ હોળકરની ૩૦૦મી જન્મ જયંતી નિમિત્તે યોજાયેલા 'મહિલા સશક્તીકરણ મહા-સંમેલન'ને સંબોધતા જણાવ્યું હતું કે 'ઓપરેશન સિંદૂર' દેશના ઇતિહાસમાં ત્રાસવાદ-સામેની સૌથી વધુ સફળ લશ્કરી કાર્યવાહીમાંનું એક હતું. ભારત સંસ્કૃતિ અને પરંપરાનો દેશ છે. ભારતમાં સિંદૂરને 'મહિલાશક્તિ'નું પ્રતીક ગણવામાં આવે છે. સામલક્ષ્ય હનુમાનજીને પણ સિંદૂર ચઢાવાય છે. આપણે શક્તિ-પૂજામાં પણ સિંદૂર ચઢાવીએ છીએ. (જુઓ પાનું ૨) >>

મહિલા સશક્તીકરણ: મધ્ય પ્રદેશના ભોપાળમાં યોજાયેલા 'મહિલા સશક્તીકરણ મહાસંમેલન'માં વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની સાથે મધ્ય પ્રદેશના રાજ્યપાલ મંગુભાઈ પટેલ, મુખ્ય પ્રધાન મોહન યાદવ અને અન્ય લોકો. (પીટીઆઈ)

શાઈલેન્ડની સુંદરી બની મિસ વર્લ્ડ ભારતની નંદિની ગુપ્તાએ નિરાશ કર્યા

હૈદરાબાદ: અહીં હાઇટેક્સ એક્ઝિબિશન સેન્ટર ખાતે શનિવારે રાતે યોજાયેલી ૭૨મી મિસ વર્લ્ડ ૨૦૨૫ની ગ્રેન્ડ ફિનાલે શાઈલેન્ડની ઓપલ સુચાતા યુઆંગસરીએ જીતી લીધી હતી. ઇથિયોપિયાની હાસેટ દેરેજે અદામાસુ બીજા સ્થાને આવી હતી. મિસ વર્લ્ડની ભારતીય સ્પર્ધક નંદિની ગુપ્તા છેલ્લા આઠ સ્પર્ધકમાં પણ નહોતી આવી શકી. જો નંદિની ગુપ્તાએ આ સ્પર્ધા જીતી હોત, તો તે મિસ વર્લ્ડ બનનારી સાતમી ભારતીય સુંદરી બનત. અગાઉ, માનુસી છિલ્લર ૨૦૧૭માં આ સ્પર્ધા જીતી હતી. ભારતની સુંદરી રીટા ફડિયા ૧૯૬૬માં આ સ્પર્ધા જીતનારી પ્રથમ એશિયન હતી. એથર્થા રાયે ૧૯૯૪માં, ડાયના હેડને ૧૯૯૭માં, યુક્તા મુખીએ ૧૯૯૮માં અને પ્રિયંકા ચોપડાએ ૨૦૦૦માં આ સ્પર્ધા જીતી હતી. મિસ વર્લ્ડ સ્પર્ધાના હોસ્ટ ૨૦૧૬ની મિસ વર્લ્ડ સ્ટેડેની ડેલ વેલે અને ભારતીય ટેલિવિઝન પ્રેઝન્ટર સચીન કુંભાર હતા. (એજન્સી)

મેં ભારત-પાક વચ્ચેનું સંભવિત અણુ-યુદ્ધ અટકાવ્યું હતું: ટ્રમ્પ

ન્યૂ યૉર્ક / વોશિંગ્ટન: અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે શુક્રવારે ફરી દાવો કર્યો હતો કે મેં ભારત અને પાકિસ્તાન વચ્ચેનું યુદ્ધ, પાસ કરીને અણુશસ્ત્રોનો હુમલો અટકાવ્યો હતો. જે બે દેશના લોકો એકબીજા પર ગોળીબાર કરતા હોય, તેઓની સાથે મારી સરકાર વેપાર કરી ન શકે. ટ્રમ્પે ઓવલ ઓફિસ ખાતે અમેરિકાના ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ ગવર્નમેન્ટ એક્ઝિસિયુટીવના વડાપદેથી વિદાય લઇ રહેલા ટેરવાના અભિજોષિત સીઇઓ હલોન મસ્કની હાજરીમાં પત્રકાર પરિષદમાં જણાવ્યું હતું કે મેં ભારત અને પાકિસ્તાન વચ્ચેની લડાઇ અટકાવી હતી. જો આ યુદ્ધ અટકાવ્યું ન હોત તો અણુબોમ્બનો હુમલો થઇ શક્યો હોત. અમેરિકાના પ્રમુખે જણાવ્યું હતું કે હું ભારત અને પાકિસ્તાનના નેતાઓ તેમ જ અમેરિકાના લોકોનો આભાર માનું છું. અમે તો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં સંભળાવી દીધું હતું કે અમે (અમેરિકાની સરકાર) એકબીજા પર ગોળીબાર કરતા અને અણુશસ્ત્રો વાપરવાની ધમકી આપતા દેશોની સાથે વેપાર ધંધા કરી ન શકીએ. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભારત અને પાકિસ્તાનમાંના નેતાઓ 'મહાન' છે અને તેઓ મારી વાત સમજ ગયા હતા તેમ જ યુદ્ધ બંધ કરવા રાજ થઇ ગયા હતા. ટ્રમ્પે જણાવ્યું હતું કે અમે બીજા લોકોને પણ લડતા અટકાવીએ છીએ, કારણ કે અમે અન્ય લોકો કરતાં વધુ સારી રીતે લડી શકીએ છીએ. અમેરિકા પાસે વિશ્વમાંના સૌથી વધુ મહાન નેતાઓ અને મહાન લશ્કર છે. જમ્મુ અને કાશ્મીરના પહલગામમાં (જુઓ પાનું ૨) >>

ડોનલ્ડ ટ્રમ્પનો મોટો નિર્ણય: સ્ટીલ અને એલ્યુમિનિયમની આયાત પર ટેરિફ વધારી

વોશિંગ્ટન : અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે ટેરિફ વોર વચ્ચે હવે બીજો મોટો નિર્ણય લીધો છે. જેમાં ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે હવે વિદેશથી આવતા સ્ટીલ પર ટેરિફ વધારવાની જાહેરાત કરી છે. તેમણે શુક્રવારે પેન્સિલવેનિયા સ્ટીલવર્ક્સને જણાવ્યું હતું કે તેઓ તેમના ઉદ્યોગને સુરક્ષિત રાખવા માટે સ્ટીલ આયાત પર ટેરિફ બમણું કરવા જઈ રહ્યા છે. હવે વિદેશી સ્ટીલ આયાત પર ટેરિફ ૫૦ ટકા સુધી વધારવામાં આવશે. આ ટેરિફ પહેલા ૨૫ ટકા હતો જે હવે ૫૦ ટકા સુધી વધારવામાં આવશે. અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ ટ્રૂથ સોશિયલ પર એક પોસ્ટમાં આ માહિતી આપી હતી. તેમણે કહ્યું હતું કે સ્ટીલ સાથે એલ્યુમિનિયમ ટેરિફ પણ બમણા કરીને ૫૦ ટકા કરવામાં આવશે અને બંને ટેરિફ વધારો બુધવારથી અમલમાં આવશે. આ ઉપરાંત, ટ્રમ્પે જાપાન સાથે પણ એક મોટો સોદો જાહેર કર્યો હતો. તેમણે કહ્યું હતું કે જાપાનની નિપ્પોન સ્ટીલ પ્રતિષ્ઠિત અમેરિકન સ્ટીલ ઉત્પાદન કંપનીમાં રોકાણ કરશે. જોકે ટ્રમ્પે શરૂઆતમાં પિટ્સબર્ગ સ્થિત (જુઓ પાનું ૨) >>

દેશમાં ઝડપથી ફેલાઈ રહ્યો છે કોરોના: ૨૪ કલાકમાં ૬૮૫ નવા કેસ

નવી દિલ્હી: ગુજરાત સહિત ભારતમાં ફરી એકવાર કોરોનાએ દેખા દીધા છે. દેશમાં કોરોનાના કેસ સતત વધતા હોવાના આંકડા પ્રકાશમાં આવી રહ્યાં છે. ચીન, સિંગાપુર અને હોંગ કોંગ જેવા દેશોમાં તો કોરોનાના કેસ વધી રહ્યાં છે, પરંતુ સાથે સાથે ભારતમાં પણ કેસ વધતા લોકોમાં ડરનો માહોલ જોવા મળી રહ્યો છે. અત્યારે કોરોનાના એક બે નહીં પરંતુ ચાર વેરિયન્ટ એક્ટિવ હોવાનું જાણવા મળ્યું છે. જેથી ક્યો વેરિયન્ટ વધારે ઝડપથી ફેલાઈ રહ્યો છે? તેના વિશે કોઈ ચોક્કસ કહી શકાય નહીં પરંતુ નિષ્ણાતોના જણાવ્યા પ્રમાણે અત્યારે લોકોને વધારે ડરવાની કોઈ જ જરૂર નથી, માત્ર તકેદારી રાખવાની જરૂર છે. દેશભરમાં કોરોનાના વધતા જતા કેસોને ધ્યાનમાં રાખતા કેન્દ્રીય આરોગ્ય મંત્રાલય દ્વારા દેશનાં દરેક રાજ્યો માટે સૂચના આપવામાં આવી છે. જેમાં રાજ્યોને નિવારક પગલાં લેવા, મોટા મેળાવાડા અટકાવવા અને ફેસ માર્સ્કના ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપવા અપીલ કરવામાં આવી છે. ભારતમાં હાલમાં સૌથી વધુ ફેલાતો પ્રકાર જ એન-વન છે. આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ મંત્રાલય હેઠળ સ્થાપિત ભારતીય એસએઆરએસ-સીઓવી-૨ જીનોમિક્સ કન્સોર્ટિયમ ના ડેટા અનુસાર, કોરોનાના એક કે બે નહીં પરંતુ ચાર પ્રકારો - જે એન-વન, (જુઓ પાનું ૨) >>

ભારતનાં છ વિમાન તોડી પાડ્યાં હોવાનો પાકિસ્તાનનો દાવો ખોટો: સીડીએસ

સિંગાપોર: તાજેતરમાં પાકિસ્તાન સાથેના સૈન્ય સંઘર્ષ દરમિયાન ભારતે એકાદ ગુમાવ્યા હોવાના અહેવાલને ચીફ ઓફ ડિફેન્સ સ્ટાફ(સીડીએસ) જનરલ અનિલ ચૌહાણે શનિવારે સમર્થન આપ્યું હતું. ભારતે વિમાન ગુમાવ્યા હતાં, પરંતુ ભારતીય હવાઈ દળના તમામ પાઈલટ સુરક્ષિત રીતે ઘરે પાછા આવી ગયા હતા. એમ તેમણે કહ્યું હતું. ઓપરેશન સિંદૂર દરમિયાન ભારતના છ વિમાન તોડી પાડ્યા હોવાના પાકિસ્તાને કરેલા દાવાને તેમણે ભારપૂર્વક નકારી કાઢ્યો હતો. પાકિસ્તાન સાથેના ચાર દિવસના સૈન્ય સંઘર્ષ દરમિયાન ભારતે કોમ્બેટ જેટ ગુમાવ્યા હોવા અંગે પુષ્ટાયેલા પ્રશ્નનો ઉત્તર આપતા ટીવી ચેનલને આપેલી મુલાકાતમાં તેમણે કહ્યું હતું કે શા કારણે ભારતે એકાદ ગુમાવ્યા હતા તેમાં કંઈ ભારતીય સેના કઈ રીતે તેના વ્યૂહમાં સુધારો અને વળતો પ્રદાર કરી શકે તે શોધી કાઢવું વધુ મહત્વની વાત હતી. મને લાગે છે કે એકાદ તોડી પાડવામાં આવ્યા તેનાં કરતાં વધુ મહત્વનું એ છે કે શા માટે તે તોડી પાડવામાં આવ્યાં તે જાણવું વધુ મહત્વનું છે, એમ તેમણે કહ્યું હતું. કઈ ભૂલ કરી હતી તે અમે સમજી શક્યા હતા અને તેમાં સુધારો કરી બે દિવસ બાદ ફરી કાર્યવાહી કરી. (એજન્સી)

સુપ્રસિદ્ધ 'ધૌતીયોગ'ની ભેટ! www.dhouthiyog.in

સાથિત **કેલ્સીયોગ**

આયર્ન અને વિટામિન સી સાથે આયુર્વેદિક કેલ્શિયમ ટેબ્લેટ્સ

હાડકા અને સાંધાના ટોનિક!

હાથ, પગ, કમર, ઘૂંટણ, પીઠ, સાંધાના દુખાવા માટે ઉત્તમ

વાળ ખરવાનું ઓછું કરો સ્નાયુ, લિંગામેટ ઇજાઓ પર પ્રભાવી

"હું 70 વર્ષનો છું અને હું બરાબર ચાલી પણ શકતો નહોતો. મારા પગ દુખતા હતા, મને ઉઠવામાં અને બેસવામાં ઘણી તકલીફ પડતી હતી. હું ૧૫ દિવસથી 'સિદ્ધ કેલ્સીયોગ ટેબ્લેટ્સ' લઈ રહ્યો છું અને મને ખૂબ જ સારો અનુભવ થયો છે, હવે હું સીડી પણ ચઢી શકું છું. ખુબ ખુબ આભાર."

કાંબલે કાકા, લાતુર

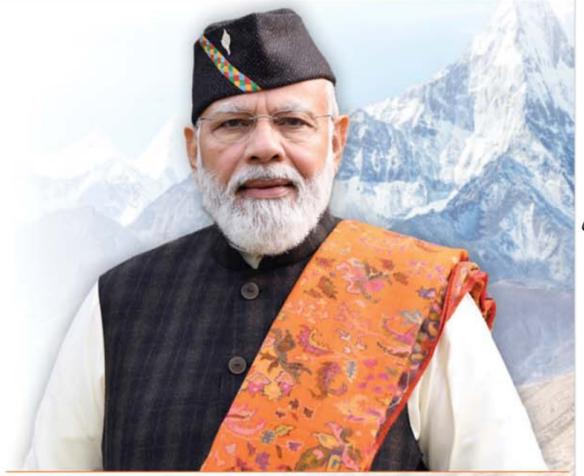
ડૉ. અભિજીત 94220 11723 Amazon પર ફેસ ઓન કિલિવરી ઉપલબ્ધ

મેડિકલ અને આયુર્વેદિક સ્ટોર્સ પર ઉપલબ્ધ MRP : Rs. 399/-

Destination Uttarakhand

Promoting Sustainable Development

Devbhoomi Uttarakhand is carving a unique identity on the global stage

There are two main pillars for the creation of a developed India in the 21st century-pride in our heritage and making every possible effort for development. Today, Uttarakhand is strengthening both these pillars. This decade will be the decade of Uttarakhand.

Narendra Modi
Prime Minister

Uttarakhand: Rapidly Advancing on the Path of Continuous Development and Prosperity

In the three years of positive change, under the leadership of Chief Minister Pushkar Singh Dhami, the Uttarakhand government has achieved remarkable milestones in tourism, connectivity, education, industry, and women's empowerment. At the same time, the state has set new standards, keeping overall development in mind.

Uttarakhand has consistently attracted global attention due to its natural grandeur, spiritual heritage, and rich culture. Known as Devbhoomi (Land of Gods), Uttarakhand holds a unique place in the heart of the country. The state is also renowned for its Char Dham pilgrimage sites (Kedarnath, Badrinath, Gangotri, and Yamunotri) and many other revered holy places. Embracing its traditions, history, and biodiversity, Uttarakhand is presenting a new picture of development.

Under the guidance of Prime Minister Narendra Modi and the efficient leadership of Chief Minister Pushkar Singh Dhami, the Uttarakhand government has expanded its capacity in various sectors.

The Uttarakhand government has not only emphasized basic amenities but has also made vigorous efforts towards future infrastructure development, reflecting holistic progress. Special emphasis has been placed on topics such as tourism, connectivity, youth welfare, investment, and gender equality.

On completing its three years, the state government made several announcements. Key announcements include financial assistance and training for students preparing for competitive exams, regularization of UPNL and contractual employees, and special allocation of government projects up to ₹10 crore to local contractors.

Sankalp
Naye Uttarakhand Ka

Accelerating Industry & Investment

The Uttarakhand government has implemented several policies to attract investment and promote industrial development, transforming the state into a hub of business & innovation.

Global Investors Summit: MOUs worth ₹3.56 lakh crore were signed at the Global Investors Summit, with groundwork for investments exceeding ₹80,000 crore already in progress.

Smart Industrial Township: The Central Government approved the construction of a Smart Industrial Township at Khurpiya Farm in Udham Singh Nagar.

MSME Policy: The government introduced the MSME policy to encourage new industrial investment and promote entrepreneurship and financial growth.

Our goal is to make Uttarakhand a developed and self-reliant state. Every step we take is aligned with this goal. We are striving to ensure progress in every sector by establishing new dimensions of service, good governance, and development. Under the guidance of Prime Minister Shri Narendra Modi, we are committed to building a strong, prosperous, and capable Uttarakhand.

Pushkar Singh Dhami
Chief Minister, Uttarakhand

Double Engine Government - Big Events, Big Identity

Investors Summit
Investment with Entrepreneurs: Global Investors Summit, 2023
The state government organized the Uttarakhand Global Investors Summit on December 8 and 9, 2023, where the enthusiasm of entrepreneurs brought forth a shining picture of investment proposals. Uttarakhand received investment proposals worth ₹3.50 lakh crore, exceeding its target. By truly adopting the tagline "Peace to Prosperity," the government succeeded in winning the trust of entrepreneurs. With nearly thirty

investor-friendly new policies, these proposals are taking shape on the ground and contributing to the state's prosperity.

In-depth Deliberation on Burning Issues: G-20 Conference Meetings

The Infrastructure Working Group meetings organized under the G-20 conference were successfully held in Uttarakhand. Important discussions with representatives from India and abroad took place in these meetings held in Narendra Nagar-Rishikesh and Ramnagar. Topics ranging from climate change to infrastructure resilience, rapid urbanization, and inclusion were deliberated, along with exploring the role of technology, infratech, and digitalization.

The Flame of AYUSH: World Ayurveda Congress and International Expo

With the aim of expanding AYUSH activities globally, the tenth edition of the World Ayurveda Congress and International Expo was successfully organized in Uttarakhand. Held in Dehradun from December 12 to 15, 2024, the event saw participation from representatives of over 60 countries who discussed various aspects related to Ayurveda in detail.

New Chapter in Sports in Uttarakhand: 38th National Games

Devbhoomi had the opportunity to host the 38th National Games on the occasion of its Silver Jubilee year. Uttarakhand not only ensured a grand event but also elevated its performance on the sports field to new heights. More than ten thousand athletes showcased their sporting talent amidst excellent infrastructure and high-level

facilities. For the first time, Uttarakhand won a record 103 medals and secured the seventh position in the medal tally. From a sports development perspective, the National Games proved to be a milestone for Uttarakhand.

Connecting with Roots: International Overseas Uttarakhandi Conference

The state government has taken a significant initiative to connect with overseas Uttarakhandis who have made a name for themselves in business and other fields while residing in various countries. In this regard, the International Overseas Conference was organized in Dehradun on January 12, 2025. Participants, in collaboration with the state government, pledged to invest in Uttarakhand and create new employment opportunities.

Double Engine Government Big Decisions Big Impact

Congratulations to CM Dhami on completing 3 years of the Uttarakhand Government

Guarantee of Equality: Uniform Civil Code (UCC)

Uttarakhand has become the first state in the history of independent India to implement the Uniform Civil Code (UCC). Uttarakhand has provisions for a single law for marriage, divorce, alimony, and inheritance across all religions and communities. This will ensure an end to social evils and malpractices like child marriage, polygamy, and instant divorce in society. The registration and other arrangements regarding live-in relationships will have far-reaching consequences.

Respect for Women Power: 30% Horizontal Reservation

The state government has taken a historic decision to increase women's participation in government jobs in Uttarakhand. Under this, a law related to *30% horizontal reservation for women in government jobs* has been implemented. This decision has had a significant impact on women's empowerment in Uttarakhand.

Strong Land Law: Curbing Illegal Land Deals - To address complaints of land encroachment and illegal transactions in Uttarakhand,

Important Decisions Taken by the Uttarakhand Govt. in the Last 3 Years of Tenure

Reforms Act-1950 (Amendment Bill 2025). This land law will help curb illegal land dealings.

Anti-Conversion Law: Stopping Coercion - The state government has brought a strict law to discourage attempts at forced conversions. Through the Uttarakhand Freedom of Religion (Amendment) Bill-2022, the state government has provisioned up to 10 years of imprisonment for forced conversions or conversions through inducement. This law is proving effective in preventing forced conversions.

Anti-Copying Law: For Transparent Examinations - To ensure transparency in the examination system in the state, the Competitive

Examination Ordinance-2023 has been implemented. This law, implemented in favor of deserving youth, is very strict, providing for up to 10 years of imprisonment and a fine of up to ₹10 lakh for copying.

Anti-Riot Law: Shield for Properties - To prevent damage to properties due to riots and other activities, the government has introduced a strict law. The state government has implemented the Uttarakhand Public and Private Property Damage Recovery Act. Both government and private properties are covered under its ambit. The provision of recovering compensation from those who cause damage will help protect properties.

Honor for Activists: 10% Horizontal Reservation - The government has given a gift to the activists who struggled for the formation of Uttarakhand state. The government has ensured a 10% horizontal reservation for them in government jobs. All dependents of the activists have also been brought under the purview of horizontal reservation. By fulfilling the long-standing demand of the state activists, the government has honored them.

Enhanced Connectivity Boosting the Economy

By progressing in the fields of railways, highways, & airways, Uttarakhand is not only improving transportation but also making travel easier. This is also expanding tourism and financial opportunities.

Rishikesh-Karnprayag Rail Project:

The 125-kilometer broad-gauge railway line between Rishikesh and Karnprayag is a milestone for the development of the state's transport infrastructure. This project is a concrete initiative towards enabling comfortable access to pilgrimage sites, connecting new business centers, and promoting the development of backward areas. Passing through Dehradun, Tehri Garhwal, Pauri Garhwal, Rudraprayag, and Chamoli, this railway line will connect major cities like Devprayag, Srinagar, Rudraprayag, Gauchar, and Karnprayag.

Record-Breaking Achievements in Tunnel Construction:

A remarkable achievement in the Rishikesh-Karnprayag project is the completion of 25 kilometers of excavation using the New Austrian Tunneling Method in just 44.7 months, setting a new record for the fastest tunnel construction in the country. The project also created a world record on August 23, 2022, by constructing 107.9 meters of tunnel in a single day.

Delhi-Dehradun Expressway:

This 210-kilometer-long expressway will reduce the travel time between Delhi and

Dehradun from the existing 5 hours to 2.5 hours. It is a six-lane highway, to be expanded to eight lanes. This will not only reduce traffic congestion but also promote residential and retail expansion. A unique aspect of the Delhi-Dehradun Expressway is its *Wildlife Corridor*, developed to protect local wildlife, which is a 12 km long elevated flyover.

Air Connectivity: The Dehradun-Pithoragarh flight service, launched under the UDAN regional connectivity scheme, has reduced the travel time between the two cities from 12-15 hours by road to just 60 minutes by air. This service has improved connectivity between the Kumaon and Garhwal regions, promoting tourism and financial activities.

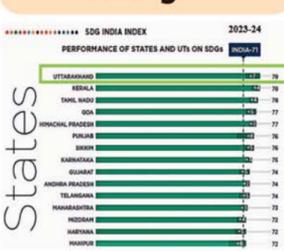
Promoting Ropeway Network:

Ropeway Projects: The Central Government has approved the construction of ropeways from Gaurikund to Kedarnath and from Govindghat to Hemkund Sahib. Additionally, the Purnagiri Temple Ropeway and Kathgodam to Hanumangarhi Ropeway projects are also under construction.

Viksit Bharat, Sashakt Uttarakhand

Notable Achievements, Visible Positive Changes

CM Dhami inspecting AIIMS Satellite Center

The Uttarakhand government has achieved remarkable milestones in various sectors, transforming the state into a model of development.

Sustainable Development Goals (SDG) Index: Uttarakhand ranks first in the country in the SDG Index released by NITI Aayog.

AIIMS Satellite Center: An AIIMS Satellite Center is being constructed in Udham Singh Nagar, which will provide better healthcare facilities.

Digital Transformation: More than 866 services have been made online through the Apuni Sarkar Portal, ensuring transparency & efficiency.

Promoting Pilgrimage and Eco-Tourism

Known as Devbhoomi, Uttarakhand has always been a center for pilgrimage and tourism. The state gov. is expanding facilities here through various efforts.

In the last three years, the state government has made significant efforts to promote tourism and pilgrimage, which has not only increased facilities but also become a solid foundation for the state's economy.

Winter Yatra: The Dhami government successfully managed a record number of devotees during the winter Yatra. As a unique initiative, winter yatra was launched in the state for the first time, allowing pilgrims to experience visiting holy sites even in the colder months.

Manaskhand Mandir Mala Mission: The Manaskhand Mandir Mala Mission is a circuit connecting 48 temples and gurdwaras in the Kumaon region, where development work is underway. The master

Prime Minister Modi, CM Dhami and others during their visit to Mukhwa in Uttarakhand.

plan for the Mahasu Temple in Hanol has also been approved, which will also improve religious tourism. This effort will give Uttarakhand a new identity.

Best Villages: Jakhol, Supi, Harsil, and Gunji villages have been recognized by the Central Government as the best tourist villages, demonstrating the state's dedication to promoting rural tourism.

Prime Minister Modi's Visit to Harsil Valley

Boosting Uttarakhand's

Development - Chief Minister Pushkar Singh Dhami welcomed Prime Minister Narendra Modi to Harsil Valley and Mukhwa, the maternal home of the Ganges River, on behalf of the citizens of Uttarakhand. He stated that whether it is the Global Investors Summit, the G-20 meeting, or the implementation of the UCC law in Uttarakhand, the Prime Minister's support has been received in every effort of the state. This has accelerated the state's development. He also expressed gratitude

for the Kedarnath and Hemkund Sahib ropeway projects, costing ₹4,081 crore and ₹2,730 crore respectively. He emphasized their role in increasing pilgrim accessibility and religious tourism. Chief Minister Dhami stated that Prime Minister Modi's visit will promote winter tourism, adventure activities, and major religious events like Nanda Raj Jat Yatra and Kumbh Mela.

CM Dhami on visit to Corbett Park

Women Empowerment

Government Creating Opportunities with Equality

The Uttarakhand government has taken several steps to empower women and ensure their active participation in the state's development.

Reservation in Government Jobs: 30% reservation for women in government jobs and 33% in cooperative management committees* has been implemented.

Lakhpati Didi Yojana: Under the Lakhpati Didi Yojana, women self-help groups are being provided interest-free loans of up to ₹5 lakh.

Free Gas Refill Scheme: Under the Chief Minister Antyodaya Free Gas Refill Scheme, approximately 1.75 lakh needy families are receiving 3 free cylinder refills annually.

Drone Sakhi Initiative: Members of women self-help groups are being trained in drone operation, creating new possibilities in technology and agriculture.

વિવિધ આર્ટ્સ સર્વિસ નિમેષ શાહ પ્રસ્તુત અમાન ખાન લિમિટ કિરણ પાટીલ લિલિત-દિગ્દર્શીત મુનિ ગ્રા અભિનિત

આજે બપોરે 3.30 તેજપાલ

ભુ/ટેલી ભુ. આખો દિવસ Ph. 23802679, 9930652094 Online: bookmyshow.com

મરવા ટાણે યુવાની અને મરવા ટાણે ઇગવાની...

અજબ પ્રેમની મજબુતી

Show Cont. 9987251122, 9820242726

Deepak Somaiya

રશ્મિ દેસાઈનાં અભિનયની હાસ્ય સુનામી

આસિફ પટેલ નિલિત

આજે સાંજે 6.30 ભવન

ચોપાટી, ભુ/ટેલી ભુ. આખો દિવસ Ph. 23698085, 9372052808 Online: bookmyshow.com

પ્રથમ ભંડે પ્રિતેષ સોદા

ગુપ્તવાની તબા પર પ્રથમવાર સીદિયલ અને દિલની અભિનયી રશ્મિ દેસાઈ અભિનિત

મિસીસ મારા આનંદાર્થન છે

લાવણી અભિનયી!

શો/આસિફ પટેલ કલ્યાણી ઠાકર

Show Cont. 9920169691, 9653397989

Deepak Somaiya

શુભારંભ: આજે બપોરે 3.30 અને સાંજે ૭.૩૦

નહેરુ

વર્લી, ભુ. ૧૦થી શરૂ. Ph. 9819928509 Online Bkg.open on bookmyshow.com

તરોનીશ આર્ટ્સ કૌસ્લ મિવેદી પ્રસ્તુત

દિલીપ રાવલ લિલિત ફિરોઝ ભગત દિગ્દર્શીત

નમ્રતા પાઠક સંદીપ મહેતા દિગ્દર્શક

ગમતા મંગમતા

GAMTA MANGAMTA

સાથી કલાકારો: દેવ જોશી, મધુરા રાઉત, મનીષ ગોધનીયા

SHOW CONTACT : 9699270184 - 9820080714 - 9821195796

KAAJAL ADS

CROSSED

85 CR.

જય માતાજી

લેસર શોટ

IN CINEMAS NOW

પુણે: દહેજ માટે અપાતા ત્રાસથી કંટાળીને આત્મહત્યા કરનાર વૈષ્ણવી હગવણોના પરિવારજનોને ધમકાવવા બદલ નેપાળ બોર્ડર નજીકથી પકડાયેલા નીલેશ ચવાણને સ્થાનિક કોર્ટે ૩ જૂન સુધીની પોલીસ કસ્ટડી ફટકારી હતી. પુણે પોલીસે શુક્રવારે ભારત-નેપાળ બોર્ડર નજીક ઉત્તર પ્રદેશના મહારાજગંજ ખાતેથી તાબામાં લીધો હતો. ચવાણને શનિવારે કોર્ટમાં હાજર કરવામાં આવ્યો હતો. ચવાણના મોબાઇલ ફોનમાંથી ડેટા રિકવર કરવાની જરૂર હોવાનું જણાવીને પોલીસે તેના પાંચ દિવસના રિમાન્ડની માગણી કરી હતી. પોલીસે દાવો કર્યો હતો કે ચવાણ પાસે વૈષ્ણવીના પતિ અને ભાભીના મોબાઇલ છે. દરમિયાન બંને પક્ષની દલીલ સાંભળ્યા બાદ કોર્ટે ચવાણને પોલીસ કસ્ટડી ફટકારી હતી. નોંધનીય છે કે વૈષ્ણવી (૨૬)એ ૧૬ મેના રોજ બાવધન વિસ્તારમાંના ઘરે આત્મહત્યા કરી હતી. વૈષ્ણવીના પરિવારજનોએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે વૈષ્ણવીને તેના સાસરિયાં તથા અન્યોએ દહેજ માટે ત્રાસ આપ્યો હતો. વૈષ્ણવીના સસરા રાજેન્દ્ર હગવણેને ત્યાર બાદ રાષ્ટ્રવાદી કોંગ્રેસમાંથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા હતા. વૈષ્ણવીના સંતાનોનો કબજો લેવા માટે કાસપ્તે પરિવાર તેના ઘરે ગયો ત્યારે તેમને બંદૂક દેખાડીને ધમકાવવા બદલ ચવાણ સામે ગુનો દાખલ કરાયો હતો. ચવાણ ત્યારથી ફરાર હતો. વૈષ્ણવીના મૃત્યુ બાદ તેના નવ મહિનાનું બાળક ચવાણ પાસે હતું, જે હગવણે પરિવારનો નિકટવર્તી છે, એમ પોલીસે જણાવ્યું હતું. (પીટીઆઇ)■

PRODUCED BY CityShor.TV

FROM THE MAKERS OF HUN IQBAL

DISTRIBUTION BY Rupam ENTERTAINMENT PVT. LTD.

BHRAM

A GUJARATI FILM

MITRA GADHVI | SONALEE LELE DESAI | ABHINAV BANKER | NISHMA SONI

WRITTEN & DIRECTED BY: PALLAV PARIKH | CO PRODUCER: HARD RAVI | MUSIC: FARSHAN SHAH | DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY: FREEMAN HAI

EDITED: BHASKARJI, VEJANT JADAVI | VFX: PICTURES | DISTRIBUTION BY: RUPAM ENTERTAINMENT

BLOCKBUSTER GUJARATI THRILLER FILM SECOND WEEK

A FILM BY PALLAV PARIKH

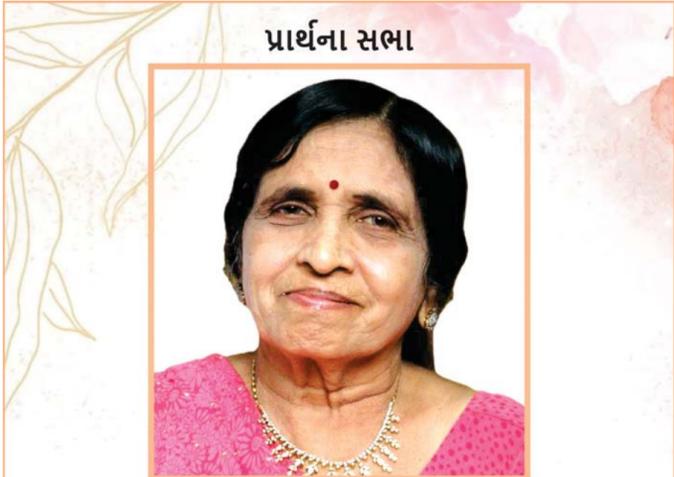
SCAN THIS QR CODE TO BOOK YOUR TICKETS

મહિલાઓ વિરુદ્ધના ગુનાઓ કલ્યાણ-ડોંબિવલી પોલીસે ૪૮ કલાકમાં ત્રણ ચાર્જશીટ દાખલ કરી

થાણે: થાણે જિલ્લાના કલ્યાણ-ડોંબિવલી વિસ્તારમાં પોલીસે ૪૮ કલાકના સમયગાળામાં ત્રણ કેસમાં ચાર્જશીટ દાખલ કરીને મહિલાઓ વિરુદ્ધના ગુનાઓની તપાસ માટે એક માપદંડ સ્થાપિત કર્યો છે, એમ એક વરિષ્ઠ અધિકારીએ શનિવારે જણાવ્યું હતું. ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ અતુલ ઝેન્ડેએ પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે, માનપાડા, કોલસેવાડી અને બજારપેટ પોલીસ સ્ટેશનમાં કેસ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. મહિલાઓ અને સગીર છોકરીઓને નિશાન બનાવીને છોડતી, જાતીય હુમલો, અભદ્ર વર્તન અને અશ્લીલ હરકતો સંબંધિત કેસ હતા. તેમણે ઉમેર્યું કે આ કેસ ૨૫ અને ૨૮ મેના રોજ ભારતીય દંડ સંહિતા અને બાળકોના જાતીય

ધારાવી પ્રોજેક્ટ: પરિવર્તન લાવવાની અનોખી તક

મુંબઈ: ધારાવી રિડેવલપમેન્ટ પ્રોજેક્ટ ડીઆરપીએ ધારાવીકરોના જીવન અને રહેઠાણ સાથે કામ કરી શકાય તેવી પરિસ્થિતિઓમાં પરિવર્તન લાવવાની એક અનોખી તક છે જેનો ઉદ્દેશ્ય ઉત્તમ માળખાગત સુવિધાઓ અને જાહેર સુવિધાઓ સાથે ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા જીવનધોરણનો છે. પ્રસ્તાવિત માસ્ટર પ્લાન ધારાવીની હાલની લાક્ષણિકતાઓ પર નિર્માણ કરવાનો ધારાવીકર માટે એક વિશ્વસ્તરીય વિસ્તાર બનાવવાનો અને મુંબઈ માટે એક નવા હૃદયની પુનઃકલ્પના કરવાનો પ્રયાસ છે. ધારાવીના કેન્દ્રમાં એક વિશાળ સર્કિલ જાહેર ખુલ્લી જગ્યાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું છે જે ફક્ત રહેવાસીઓની મનોરંજન જરૂરિયાતો જ નહીં પરંતુ મુંબઈ શહેરના મોટા ભાગના રહેવાસીઓની મનોરંજન જરૂરિયાતોને પૂર્ણ કરશે. (સીએલેસ મદલી-મોડલ કનેક્ટિવિટી હશે, જેમાં એક નવો મેટ્રો કોરિડોરનો સમાવેશ થશે. બસ ફીડર

શ્રીમતી મીનાક્ષીબેન મનસુખભાઈ કોઠારી

તા. ૦૩-૦૨-૧૯૩૯ • તા. ૩૦-૦૫-૨૦૨૫

સદા યહેરો મલકતો, શોખ નવું નવું શીખવાનો. સદા જીવન માણવાનો ઉમળકો, આવા તાજગી સભર વ્યક્તિનો છાયો, રહેશે સદા હૃદયમાં ધબકતો.

પ્રાર્થના સભા

તારીખ: ૦૧-૦૬-૨૦૨૫ સમય: સવારે ૧૦:૩૦ થી ૧૨:૦૦

સ્થળ: એમ.કે. સંઘવી શાંતિપ્રભા હોલ, ઋતુંભરા કોલેજ, ઋતુંભરા બેન્ડવેટ, ગેટ નં. ૬, એન.એ. આહુજા માર્ગ, ચંદન સિનેમા પાસે, આઈ.એમ.એ. હોલની સામે, જુહુ, મુંબઈ ૪૦૦૦૪૯

પાર્કિંગની વ્યવસ્થા રાખેલ છે.

પ્રીતિ - ચેતન કોઠારી ચેતના - હેમંત દેસાઈ

પ્રિયલ - વિનીત સંઘવી પૂજા - ઉદીત શેઠ

દરેક સ્વજનને ભાણે બેસીને જવા વિનંતી છે.

મુંબઈ-અમદાવાદ હાઇવે પર અકસ્માત: ત્રણનાં મોત, બે ઘાયલ

દહાણુ: મુંબઈ-અમદાવાદ હાઇવે પર વાડા ખડકોના વિસ્તારના ગામમાં કરને નોડલા અકસ્માતમાં ત્રણ પ્રવાસીનાં મોત થયાં હતાં, જ્યારે અન્ય બે જણ ઘવાયા હતા. મનોર પોલીસ સ્ટેશનની હદમાં મનોર ગેટ હોટેલ સામે શનિવારે સવારે ૧૧.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ આ અકસ્માત થયો હતો, જેમાં મૃત્યુ પામેલા ત્રણેયની ઓળખ ડોરિયા વલેસ (૭૩), ફર્મોલિયા વલેસ (૪૫) અને કલાયટોન વલેસ (૪૩) તરીકે થયું હતું. હાઇવે પર વાડા ખડકોના ગામની હદમાં કારચાલકે અચાનક કાબૂ ગુમાવ્યો હતો અને સામેથી આવી રહેલા કન્વેનર સાથે તે ભટકાઇ હતી. એ સમયે પાછળથી આવનારું વાહન પણ કાર સાથે ભટકાવ્યું હતું, જેમાં બે વાહન વચ્ચે કાર ફસાઇ ગઇ હતી. દરમિયાન અકસ્માતની જાણ થતાં નાગરિકો તથા

પોલીસ અધિકારીઓ ઘટનાસ્થળે દોડી આવ્યા હતા અને કારમાં ફસાયેલા પ્રવાસીઓને બહાર કાઢવા કટરનો ઉપયોગ કરાયો હતો. ઘાયલ થયેલા પ્રવાસીઓને સારવાર માટે હોસ્પિટલમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા, જેમાંથી ત્રણને મૃત જાહેર કરાયા હતા. અકસ્માતમાં બે જણ ઘવાયા હોઇ તેમાં બાળકોનો સમાવેશ છે. ■

પોલીસ વિભાગમાં એકસાથે ૧૬ ડીસીપીની બદલી

મુંબઈ: મુંબઈ પોલીસ વિભાગમાં શુક્રવારે એકસાથે ૧૬ ડેપ્યુટી પોલીસ કમિશનર (ડીસીપી)ની બદલી કરવામાં આવી હતી. મુંબઈ પોલીસ વિભાગમાં આ ફેરફારની મુખ્ય ખાસિયત એ છે કે મુંબઈ સાયબર સેલને આશરે દોઢ વર્ષ બાદ ફૂલ-ટાઇમ ડીસીપી મળ્યો છે. આ પદ ખાલી હોવાથી સાયબર સેલની જવાબદારી કાઠમ બ્રાન્ચના ડીસીપી (વધારાના ચાર્જ તરીકે) દ્વારા સંભાળવામાં આવી રહી હતી. હવે પુરુષોત્તમ કરાડની ત્યાં ડીસીપી તરીકે નિયુક્તિ કરવામાં આવી છે. ડીસીપી કૃષ્ણકાંત ઉપાધ્યાયને હેડક્વાર્ટર-૧થી ઝોન-૩માં ખસેડવામાં આવ્યા છે. દત્તા નલાવડેની ઝોન-૧૦માં, મહેશ બિમટેની ઝોન-૧૨માં, નવનાથ ઢવળેની એન્ટિ-નાર્કોટિક્સ સેલમાં, વિજયકાંત સાગરની પોર્ટ સર્કલમાં, પ્રશાંત પરદેશીની ટ્રાફિક (દક્ષિણ), સમીર શેખની ઝોન-૬માં, રોકેશ ઓલાની ઝોન-૭માં, રાજ તિલક રોશન કાઠમ બ્રાન્ચમાં, પ્રજ્ઞા ઝેડગેની મંત્રાલય (પ્રોટેક્શન)માં, નિમિત ગોયલની સ્પેશિયલ સિક્યુરિટી કોર્પોરેશન, સ્મિતા પાટીલની મુખ્યાલય-૧માં, દત્તાત્રય કાંબળેની સ્પેશિયલ બ્રાન્ચ-૧માં બદલી કરવામાં આવી છે. ■

વૈષ્ણવી હગવણોના પરિવારજનોને ધમકાવનારા નીલેશ ચવાણને ત્રીજી જૂન સુધીની પોલીસ કસ્ટડી

પુણે: દહેજ માટે અપાતા ત્રાસથી કંટાળીને આત્મહત્યા કરનાર વૈષ્ણવી હગવણોના પરિવારજનોને ધમકાવવા બદલ નેપાળ બોર્ડર નજીકથી પકડાયેલા નીલેશ ચવાણને સ્થાનિક કોર્ટે ૩ જૂન સુધીની પોલીસ કસ્ટડી ફટકારી હતી. પુણે પોલીસે શુક્રવારે ભારત-નેપાળ બોર્ડર નજીક ઉત્તર પ્રદેશના મહારાજગંજ ખાતેથી તાબામાં લીધો હતો. ચવાણને શનિવારે કોર્ટમાં હાજર કરવામાં આવ્યો હતો. ચવાણના મોબાઇલ ફોનમાંથી ડેટા રિકવર કરવાની જરૂર હોવાનું જણાવીને પોલીસે તેના પાંચ દિવસના રિમાન્ડની માગણી કરી હતી. પોલીસે દાવો કર્યો હતો કે ચવાણ પાસે વૈષ્ણવીના પતિ અને ભાભીના મોબાઇલ છે. દરમિયાન બંને પક્ષની દલીલ સાંભળ્યા બાદ કોર્ટે ચવાણને પોલીસ કસ્ટડી ફટકારી હતી. નોંધનીય છે કે વૈષ્ણવી (૨૬)એ ૧૬ મેના રોજ બાવધન વિસ્તારમાંના ઘરે આત્મહત્યા કરી હતી. વૈષ્ણવીના પરિવારજનોએ આક્ષેપ કર્યો હતો કે વૈષ્ણવીને તેના સાસરિયાં તથા અન્યોએ દહેજ માટે ત્રાસ આપ્યો હતો. વૈષ્ણવીના સસરા રાજેન્દ્ર હગવણેને ત્યાર બાદ રાષ્ટ્રવાદી કોંગ્રેસમાંથી હાંકી કાઢવામાં આવ્યા હતા. વૈષ્ણવીના સંતાનોનો કબજો લેવા માટે કાસપ્તે પરિવાર તેના ઘરે ગયો ત્યારે તેમને બંદૂક દેખાડીને ધમકાવવા બદલ ચવાણ સામે ગુનો દાખલ કરાયો હતો. ચવાણ ત્યારથી ફરાર હતો. વૈષ્ણવીના મૃત્યુ બાદ તેના નવ મહિનાનું બાળક ચવાણ પાસે હતું, જે હગવણે પરિવારનો નિકટવર્તી છે, એમ પોલીસે જણાવ્યું હતું. (પીટીઆઇ)■

સંબંધ બાંધવાનો ઇનકાર કરનારી પત્નીને સળગાવી: પતિની ધરપકડ

મુંબઈ: ચેમ્બુર વિસ્તારમાં સંબંધ બાંધવાનો ઇનકાર કરનાર પત્નીને સળગાવવા બદલ તેના પતિની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. આ ઘટનામાં દાઝી ગયેલી પત્નીને સારવાર માટે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરાઇ હોઇ હતો કે તેના કોઇ સાથે અનૈતિક સંબંધ છે. ઉપરાંત તેણે રેખાને આત્મહત્યા કરવા માટે પણ કહ્યું હતું. દિનેશ ત્યાર બાદ રેખાને ગાળો ભાંડવા લાગતાં તેણે ગુસ્સામાં પોતાના શરીર પર કેરોસીન છાંટી દીધું હતું. એ સમયે દિનેશે કાગળ સળગાવીને રેખા પર ફેંક્યું હતું, જેમાં આગ લાગતાં રેખા દાઝી ગઇ હતી અને તેને સારવાર માટે હોસ્પિટલમાં લઇ જવાઇ હતી. ■

કલ્યાણમાં સંરક્ષક દીવાલ તૂટી પડતાં બાળકનું મોત: સ્કૂલના ડિરેક્ટરની ધરપકડ

થાણે: થાણે જિલ્લાના કલ્યાણમાં સ્કૂલની સંરક્ષક દીવાલ તૂટી પડતાં ૧૧ વર્ષના બાળકનું મોત થયાના બીજે દિવસે પોલીસે સ્કૂલના ડિરેક્ટરની ધરપકડ કરી હતી. કલ્યાણ વિસ્તારમાં શુક્રવારે આ ઘટના બની હતી. બાળકોનું જૂથ બાજુની ગલીમાં રમી રહ્યું હતું ત્યારે સ્કૂલની સંરક્ષક દીવાલનો હિસ્સો તૂટી પડ્યો હતો, જેના કારણે હેડન ત્રણ બાળક દબાઇ ગયા હતા. (પીટીઆઇ)■

શિપના એન્જિનના ૯૩ લાખના પાર્ટ્સ ચોરવા બદલ ચારની ધરપકડ

થાણે: કાળો શિપના એન્જિનના ૯૩ લાખની કિંમતના પાર્ટ્સ ચોરવા બદલ નવી મુંબઈ પોલીસે ચાર જણની ધરપકડ કરી હતી. આરોપીઓ પાસેથી ૭૪ લાખ રૂપિયાની મતા જપ્ત કરવામાં આવી હોવાનું તુર્મે પોલીસે જણાવ્યું હતું. વાસુદેવ દત્તાત્રય પ્રભુ નામની વ્યક્તિએ ૨૭ મેના રોજ પોલીસનો સંપર્ક સાધ્યો હતો અને ફરિયાદ નોંધાવી હતી કે પચીસમી મેના રોજ તેની કંપનીના વેરહાઉસમાં તાળાં તોડીને કેટલાક શખ્સો અંદર ઘૂસ્યા હતા અને કાળો શિપના પાર્ટ્સ એન્જિનના પાર્ટ્સ ચોર્યાં હતા. પોલીસે ટેકનિકલ બાબતોનો અભ્યાસ કર્યા બાદ આસપાસના વિસ્તારોના ૪૦ જેટલા સીસીટીવી કેમેરાના ફૂટેજ તપાસ્યા હતા. ■

આંતરરાષ્ટ્રીય મોસમ

મુંબઈનું છઠ્ઠું ટાઈટલ અથવા આઈપીએલને મળશે નવું ચેમ્પિયન

આખા ક્રિકેટજગતની નજર અમદાવાદ પર: આજે મુંબઈ-પંજાબનો જંગ: ફાઈનલમાં બેંગલુરુ રાહ જોઈને જ બેઠું છે

અમદાવાદ: મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ (એમઆઇ) અને પંજાબ કિંગ્સ (પીબીકેએસ) વચ્ચે અમદાવાદમાં આજે પહેલી જૂને (સાંજે ૭.૩૦ વાગ્યાથી) આઈપીએલ-૨૦૨૫માં સેમિ ફાઇનલ સમાન નોકઆઉટ મુકાબલો (કર્વોલિકાઇર-ટૂ) છે જેમાં જીતનારી ટીમ મંગળવાર, ત્રીજી જૂને અમદાવાદમાં જ રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલુરુ (આરસીબી) સામે ફાઇનલમાં રમશે.

ટૂંકમાં, આખી ક્રિકેટ દુનિયાની નજર ત્રણ દિવસ સુધી અમદાવાદ પર મંડાયેલી રહેશે. આ ત્રણ ટીમ વિશેની સૌથી વિશેષ બાબત એ છે કે મુંબઈ પાંચ વખત ટાઇટલ જીત્યું છે અને આજે જો પંજાબ સામેની કર્વોલિકાઇર-ટૂ જીતશે તો ટીમ મંગળવાર, ત્રીજી જૂને અમદાવાદમાં જ રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલુરુ (આરસીબી) સામે ફાઇનલમાં રમશે.

મુંબઈની ટીમ એક પછી એક વિજય મેળવીને પૂરપાટ અમદાવાદ પહોંચી છે જ્યાં ક્રિકેટ જગતના સૌથી મોટા નરેન્દ્ર મોદી સ્ટેડિયમમાં આજે પંજાબની ટીમે મુંબઈના ખેલાડીઓના જોશ અને જુસ્સાનો સામનો કરવાનો છે. હાર્દિક પંજાબની ટીમનો દરેક ખેલાડી (બેટ્સમેન કે બોલર) બહુ જ સારા ફોર્મમાં છે અને ઓલરાઉન્ડ પર્ફોર્મન્સથી જેમ શુક્રવારે ગુજરાત ટાઇટન્સને સ્પર્ધાની બહાર કરી

દીધું એમ આજે શ્રેયસ એયરના પંજાબને પણ આઉટ કરી શકે. જોકે મુંબઈએ ઈજામુકત થયેલા પંજાબના સ્પિન-સમ્રાટ યુગવેન્દ્ર ચહલથી ચેતવું પડશે. ત્રણેય ટીમમાં પ્લે-ઓફમાં રમવાનો-જીતવાનો સૌથી સારો અનુભવ મુંબઈને છે. કોચિંગના કાફલામાં માહેલા જયવર્દને (મુંબઈ) અને રિકી પોન્ટિંગ (પંજાબ) વચ્ચે ચડિયાતા પુરવાર થવાની હરીફાઈ જામશે. ■

ચડિયાતા પુરવાર થવા કયા હરીફ ખેલાડીઓ વચ્ચે ટક્કર

- ▶ હાર્દિક પંજાબ વિરુદ્ધ શ્રેયસ એયર
- ▶ રોહિત શર્મા વિરુદ્ધ પ્રિયાંશ આર્ચ/પ્રભસિમરન સિંહ
- ▶ જસપીત ભુમરાહ વિરુદ્ધ અશદીપ સિંહ
- ▶ સૂર્યકુમાર યાદવ વિરુદ્ધ જોશ ઇંગ્લિસ
- ▶ ટ્રેન્ટ બોલ્ટ વિરુદ્ધ કાઇલ જેમીસન

બન્ને ટીમની સંભવિત પ્લેઇંગ-ઇલેવન

મુંબઈ: હાર્દિક પંજાબ (કેપ્ટન), રોહિત શર્મા, જોની બેરેસ્ટો (વિકેટકીપર), સૂર્યકુમાર યાદવ, તિલક વર્મા, નમન ધીર, મિચલ સેન્ટનર, રાજ બાવા, રિચર્ડ ગ્વીસન, જસપીત ભુમરાહ, ટ્રેન્ટ બોલ્ટ. ૧૨ મો પ્લેયર: અધની કુમાર. પંજાબ: શ્રેયસ એયર (કેપ્ટન), પ્રિયાંશ આર્ચ, પ્રભસિમરન સિંહ, જોશ ઇંગ્લિસ (વિકેટકીપર), નેહલ વેદરા, શશાંક સિંહ, માર્ક્સ સ્ટોલ્ડનસ, અગમતુલ્લા ઓમરઝાઈ, હરપ્રીત બ્રાર, કાઇલ જેમીસન, યુગવેન્દ્ર ચહલ. ૧૨ મો પ્લેયર: વિજયકુમાર વૈશાક.

ત્રણ-ત્રણ આસાન કેય છોડો પછી ક્યાંથી જીતાય: ગિલ

મુલ્લાપુર (ન્યૂ ચંડીગઢ): ભૂતકાળમાં મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ (એમઆઇ) વતી રમી ચૂકેલા અને આઈપીએલની આ સીઝન માટે ગુજરાત ટાઇટન્સ (જીટી)ના ફેન્સાઇઝીએ ૨.૪૦ કરોડ રૂપિયામાં ખરીદેલા સાઉથ આફ્રિકન ફાસ્ટ બોલર જે રાહડ કોએટ્ઝી પહેલાં તો એમઆઇની ઇનિંગ્સમાં ખર્યાળ બન્યો અને પછી શ્રીલંકા વિકેટકીપર કુસાલ મેન્ડિસ ઉપરાંત તેણે પણ કેય છોડ્યા એટલે કેપ્ટન શુભમન ગિલ બન્નેથી પૂબ નારાજ હતો અને ગિલે શુક્રવારે અહીં આઈપીએલના એલિમિનેટર મુકાબલામાં એમઆઇ સામેના પરાજય પછી કહ્યું, 'અમારા ફીલ્ડર્સ ત્રણ-ત્રણ સાવ સહેલા કેય છોડે પછી ક્યાંથી જીતી શકાય.'

તેનો કેય છૂટ્યો હતો. મુદ્દ રોહિતે પોતાને શુક્રવારે નસીબવાન ગણાવ્યો હતો. શુભમન ગિલે મેંય પછીની

હતાશામાં કહ્યું, 'એમ આ મેંય જીતી શક્યા હોત. છેલ્લી ત્રણ-ચાર ઓવર અમારી તરફેણમાં નહોતી. અમારા ફીલ્ડર્સ જો ત્રણ-ત્રણ કેય છોડે પછી બોલર્સ શું કરે! સ્થિતિ સંપૂર્ણપણે બોલર્સના હાથમાં હતી જ નહીં.' ગુજરાતે ૨૨૯ રનના લક્ષ્યાંકના જવાબમાં છ વિકેટે ૨૦૮ રન કર્યા હતા. સાઇ સુદર્શને ૮૧ રન અને વોશિંગ્ટન સુન્દરને ૪૮ રન કર્યા હતા, પણ મુદ્દ ગિલ (૧૧ રન) પહેલી જ ઓવરમાં ટ્રેન્ટ બોલ્ટના બોલમાં એલબીડબ્લ્યૂ થયો હતો. ■

મંગળવારે બેંગલુરુ ફાઈનલ નહીં જીતે તો છૂટાછેડા: આ મહિલા હવે ખૂબ મક્કમ છે!

મુલ્લાપુર (ન્યૂ ચંડીગઢ): રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલુરુ (આરસીબી)ની ટીમ આઈપીએલના ૧૮ વર્ષના ઇતિહાસમાં અગાઉ ત્રણ વખત (૨૦૦૮, ૨૦૧૧, ૨૦૧૬) ફાઈનલમાં આવ્યા પછી પણ હારી ગઈ હતી અને હજી સુધી એક ટ્રોફી નથી જીતી શકી, પરંતુ આ વખતે આ ટીમ ચોથી વખત ફાઈનલમાં પ્રવેશી એટલે એ ચેમ્પિયન બનવાની શક્યતા ફરી એક વાર વધી ગઈ છે. કરોડો ચાહકો આરસીબીને આ વખતે તો વિજેતા જોવા માગે જ છે અને એમાં પણ એક મહિલાએ તો એવી હક પકડી છે કે જો આરસીબી આ વખતે ફાઈનલ નહીં જીતે તો તે પતિને ડિવોર્સ આપી દેશે.

છૂટાછેડાનું સ્ટ્રેન્ડ છે કે પછી પતિથી ખરેખર કંટાળી ગઈ છે એ તો જાણવા નથી મળ્યું, પરંતુ તેના અંબરે સ્ટેન્ડમાં આસપાસ બેઠેલા અનેક લોકોને તેમ જ ટીવી દર્શકોને આકર્ષિત જરૂર કર્યા હતા.

બેંગલુરુની મંગળવાર, ત્રીજી જૂને અમદાવાદમાં ફાઈનલ રમાશે. એમાં બેંગલુરુ સામે કઈ ટીમ આવશે એ રવિવારે મુંબઈ અને પંજાબ વચ્ચેની મેંયા વિજેતા પરથી નક્કી થઈ જશે. બેંગલુરુની ટીમે ગુરુવારે પંજાબને કર્વોલિકાઇર-વનમાં ૮ વિકેટે હરાવીને સીધા ફાઇનલમાં પ્રવેશ કર્યો હતો. માત્ર ૧૭ રનમાં પંજાબની ત્રણ વિકેટ લેનાર સ્પિનર સુચશ શર્માને મેંન ઓફ ધ મેંચનો અવોર્ડ મળ્યો હતો. એ દિવસે સ્ટેડિયમમાં બેનર સાથે ઊભેલી મહિલાએ આસપાસના ક્રિકેટપ્રેમીઓને એવું કહ્યું હતું કે તે આરસીબીની ડાઈ-હાર્ડ ફેન છે અને જો આ વખતે આ ટીમ ફાઈનલ નહીં જીતે તો તે તેના પતિને છૂટાછેડા આપી દેશે એવું પ્રણ તેણે લીધું છે. ■

અયાનક જાગેલા રાજ કુન્દ્રાએ ફૂંફાડો માર્યો, સોમવારે આરઆરના પ્રમોટરને ઉઘાડા પાડશે

અભિનેત્રી શિલ્પા શેટ્ટીના પતિનો મહત્વના દસ્તાવેજો પોતાની પાસે હોવાનો દાવો

નવી દિલ્હી: બોલિવૂડની અભિનેત્રી શિલ્પા શેટ્ટીના બિઝનેસમેન-પતિ અને આઈપીએલના ફેન્સાઇઝી રાજસ્થાન રોયલ્સ (આરઆર)ના ભૂતપૂર્વ સહ-માલિક રાજ કુન્દ્રા અયાનક ન્યૂઝમાં ચમકી ગયા છે. કુન્દ્રાએ એવો દાવો કર્યો છે કે તેઓ બે જ દિવસમાં એક સનસનાટીભરી વાત જાહેરમાં લાવશે. કુન્દ્રાએ સોશિયલ મીડિયા પ્લેટફોર્મ લિન્કડઇન પરના પોતાના સત્તાવાર અકાઉન્ટ પર દાવો કર્યો છે કે તેમની પાસે એવા મહત્વના અને ચાવીરૂપ દસ્તાવેજો છે જેના પરથી તેઓ આરઆરના એક મહત્વના પ્રમોટરની ગંભીર નાણાકીય ગેરરીતિઓ ઉઘાડી પાડશે.

સોમવારે ભાંડો ફોડવાની તૈયારી

કુન્દ્રાએ બીજા એક પોસ્ટમાં જણાવ્યું છે કે તેઓ સોમવાર, બીજી જૂને પત્રકાર પરિષદ રાખશે અને એમાં આ પ્રમોટરનો ભાંડો ફોડશે. જોકે આ પ્રેસ કોન્ફરન્સ ક્યાં રાખવામાં આવશે એ તેઓ સોમવારે સવારે જ જાહેર કરશે. એક અહેવાલ મુજબ કુન્દ્રાને એવો આક્ષેપ પણ છે કે વિદેશી અકાઉન્ટ મારફત બ્લૅક મની વાહટ કરવાની ગેરરીતિ અમુક ગુપ્ત ટ્રાન્ઝેક્શનો મારફત થઈ છે અને એમાં આરઆરના એક મોટા પ્રમોટરની સંડોવણી હોવાનું તેણે કહ્યું છે. **કુન્દ્રાના પ્રાથમિક આક્ષેપો કયા છે**
આરઆરના સાથી પ્રમોટરોના અધિકારોને ખોટા શેરહોલ્ડિંગ સોદા દ્વારા કચડી નાખવાનો આક્ષેપ પણ કુન્દ્રા કરી રહ્યા છે. કુન્દ્રાએ લિન્કડઇન પરના અકાઉન્ટમાં જણાવ્યું છે કે 'થોડા જ દિવસમાં સત્ય બહાર આવી જશે. એ સત્ય હું નહીં જણાવું, દસ્તાવેજો જ બધુ કહી દેશે.' ■

સુપ્રીમ કોર્ટે કુન્દ્રા પર પ્રતિબંધ મૂકેલો

ઉલ્લેખનીય છે કે ૨૦૦૯માં શિલ્પા શેટ્ટી અને તેના પતિ રાજ કુન્દ્રાએ રાજસ્થાન રોયલ્સના ફેન્સાઇઝીનો ૧૧.૭ ટકા ઇક્વિટી હિસ્સો ખરીદ્યો હતો. આ ફેન્સાઇઝીમાંના આ ઇક્વિટી હિસ્સા પાછળ તેમણે કુલ ૧૫.૪ મિલ્ડન ડોલરનો ખર્ચ કર્યો હોવાનું મનાય છે. જોકે ૨૦૧૫માં સુપ્રીમ કોર્ટે ક્રિકેટને લગતી કંઈ પણ પ્રવૃત્તિ કરવાની બાબતમાં કુન્દ્રા પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો. ૨૦૧૩ની આઈપીએલ દરમિયાન આઈપીએલમાં જે સ્ટુડી-કોર્ડ બહાર આવ્યો હતો એમાં કુન્દ્રાની ગુનાહિત ભૂમિકા હોવાનું અદાલતને જણાવ્યું હતું. **આરઆરના માલિકોમાં કોણ-કોણ છે**
હાલમાં ગૂગલ પરની માહિતી મુજબ રાજસ્થાન રોયલ્સના માલિકોમાં મનોજ બેદાણે (૬૫ ટકા ઇક્વિટી), રેડબર્ડ (૧૫ ટકા) અને લાયલન મુર્ડોક (૧૩ ટકા)નો સમાવેશ છે. ■

ગુજરાતની હાર પછી નેહરાનો દીકરો રડ્યો, ગિલની બહેનની આંખમાં પણ આંસુ

મુલ્લાપુર (ન્યૂ ચંડીગઢ): શુક્રવારે અહીં મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ (એમઆઇ)એ ગુજરાત ટાઇટન્સ (જીટી)ને આઈપીએલના રોમાંચક એલિમિનેટર મુકાબલામાં ૨૦ રનથી હરાવી દીધું ત્યારે મુંબઈની ટીમની છાવણીમાં સેલિબ્રેશન ટાઈમ ચાલી રહ્યું હતું, પણ બીજી બાજુ ગુજરાતના ફેન્સ હતા હતા અને કેટલાક તો ભાવુક થઈને રડ્યા હતા. ગુજરાતની ટીમના હેડ-કોચ આશિષ નેહરાનો પુત્ર રડી પડ્યો હતો અને ટીમના કેપ્ટન શુભમન ગિલની બહેન શહનીલથી પણ આંખમાં આંસુ આવતા રોકી શક્યા નહોતા.

રોહિત શર્મા મેંન ઓફ ધ મેંય
મુંબઈએ મેંન ઓફ ધ મેંય બનેલા રોહિત શર્માના ૮૧ રન અને મુંબઈ વતી પહેલી જ વખત રમી રહેલા જોની બેરેસ્ટોના ૪૭ રનની મદદથી ૨૦ ઓવરમાં પાંચ વિકેટે ૨૨૮ રન કર્યા હતા. ગુજરાતના ઓપનર સાઇ સુદર્શનના ૮૦ રન તથા વોશિંગ્ટન સુન્દરના ૪૮ રન છતાં ૨૦ ઓવરમાં છ વિકેટે ૨૦૮ રન બનાવી શકી હતી અને મુંબઈનો ૨૦ રનથી રોમાંચક વિજય થયો હતો.

સિક્સરથી માંડીને ૭,૦૦૦ રનનો વિક્રમ: રોહિત બે દિગ્ગજો પછી નંબર-ટૂ થઈ ગયો

મુલ્લાપુર: શુક્રવારે આઈપીએલના પ્લે-ઓફ રાઉન્ડના એલિમિનેટરમાં મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ (એમઆઇ)ના ઓપનર રોહિત શર્માએ એક ઝાટકે બે મોટા વિક્રમમાં પોતાનું નામ બીજા નંબર તરીકે લખાવી દીધું હતું. ૧૮ વર્ષ જૂની આઈપીએલમાં સૌથી વધુ ૩૫૭ સિક્સર વેસ્ટ ઇન્ડિયન ક્રિસ ગેઇલાના નામે છે અને રોહિત શર્માના ખાતે ૩૦૨ છબ્બા છે. મુદાની વાત એ છે કે આ વિશ્વ વિખ્યાત ભારતીય ટૂર્નામેન્ટમાં અત્યાર સુધી એકમાત્ર ગેઇલ ૩૦૦ સિક્સર ફટકારનાર ખેલાડી હતો, પણ હવે રોહિત પણ તેની સાથે એ જાદુઈ યાદીમાં બીજા નંબર તરીકે જોડાઈ ગયો છે. રોહિતે શુક્રવારે ગુજરાત ટાઇટન્સ (જીટી) સામેની મેંચમાં ૫૦ બોલમાં ચાર સિક્સર અને નવ ફોરની મદદથી ૮૧ રન કર્યા હતા. એ ઇનિંગ્સ પહેલાં રોહિતના ખાતે ૨૯૮ સિક્સર હતી અને તે વિરાટ કોહલી (૨૯૧ સિક્સર)થી સાત ડગલાં આગળ હતો. જોકે રોહિતે ગુજરાતના બોલર્સની ખબર લઈ નાખી અને ચાર તોર્નિંગ છબ્બા ફટકારીને ૩૦૦-પ્લસ સિક્સરવાળા લિસ્ટમાં ગેઇલની હરોળમાં થઈ ગયો હતો. ગેઇલે ૧૪૧ ઇનિંગ્સમાં ૩૫૭ છબ્બા ફટકાર્યા હતા, જ્યારે રોહિતની ૩૦૨ સિક્સર ૨૬૬ દાવમાં છે. ગેઇલ આઈપીએલમાં રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલુરુ ઉપરાંત કિંગ્સ ઇલેવન પંજાબ અને કોલકાતા નાઇટ રાઇડર્સ વતી પણ રમ્યો હતો.

રોહિતે ૩૦૨માંથી ૨૫૧ છબ્બા મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ વતી અને બાકીના ૫૧ છબ્બા અન્ય ટીમ (ડેક્કન ચાર્જર્સ) વતી ફટકાર્યા છે. આરસીબી વતી રમનાર કોહલીના ૨૯૧ છબ્બા ૨૫૮ ઇનિંગ્સમાં છે. આઈપીએલમાં એક જ ટીમ વતી રમીને સૌથી વધુ સિક્સર ફટકારનારાઓમાં કોહલી મોખરે છે. આઈપીએલમાં કુલ ૭,૦૦૦ રન કરનારાઓમાં અત્યાર સુધી ફક્ત વિરાટ કોહલી હતો, પણ હવે રોહિત બીજા નંબર તરીકે તેની બરાબરીમાં થઈ ગયો છે. રોહિતના નામે હવે કુલ ૭,૦૩૮ રન છે. કોહલી ૮,૬૧૮ રન સાથે મોખરે છે. શિખર ધવન હવે નિવૃત્ત થઈ ગયો છે અને આ યાદીમાં તે ૬,૭૬૯ રન સાથે ત્રીજા નંબરે છે. બીજા બે નિવૃત્ત ખેલાડી વોર્નર (૬,૫૬૫) ચોથા ક્રમે અને સુરેશ રૈના (૫,૫૨૮) પાંચમે છે.

બુમરાહ એટલે મુંબઈના રહેઠાણોના ભાવ જેવો: કેપ્ટન હાર્દિક પંજાબ

મુલ્લાપુર: મુંબઈ ઇન્ડિયન્સ (એમઆઇ)ની ટીમ પાંચ ટાઇટલ જીત્યા પછી હવે છઠ્ઠા ટાઇટલની લગોલગ પહોંચી ગઈ અને પગલે કેપ્ટન હાર્દિક પંજાબે ટીમના દરેક ખેલાડીને બિરદાવ્યો છે. ખાસ કરીને તેણે ટ્રેસ્ટના વર્લ્ડ નંબર-વન બોલર જસપીત ભુમરાહ પર પ્રશંસાની વર્ષા વરસાવી છે. મુંબઈએ પાંચ વિકેટે ૨૨૮ રન કર્યા પછી ગુજરાતની ટીમ ૨૦ ઓવરમાં છ વિકેટે ૨૦૮ રન બનાવી શકતા મુંબઈનો ૨૦ રનથી વિજય થયો હતો. ગુજરાતના સાઇ સુદર્શન (૮૦ રન, ૪૮ બોલ, એક સિક્સર, દસ ફોર) અને વોશિંગ્ટન સુન્દર (૪૮ રન, ૨૪ બોલ, ત્રણ સિક્સર, પાંચ ફોર) વચ્ચે ત્રીજી વિકેટ માટે ૪૪ બોલમાં ૮૪ રનની ભાગીદારી થઈ હતી. તેમણે ટીમનો સ્કોર

એક વિકેટ લેવાની સાથે ઓવર સફળ રીતે પૂરી કરી હતી. એ પહેલાં, બુમરાહની ૧૮મી ઓવરમાં ફક્ત નવ રન થયા હતા.

હાર્દિકને મેંય પછી કહ્યું, 'ગ્વીસને બહુ સારી બોલિંગ કરી. જરસી (જસપીત ભુમરાહ) એટલે જરસી. તેના જેવો કોઈ નહીં. અધનીએ પણ સરસ બોલિંગ કરી. બુમરાહની વાત કરું તો તેના વિશે મારા મનમાં બહુ સરળ સમજ છે. જ્યારે પણ મને લાગે કે બાજુ હાથમાંથી જઈ રહી છે ત્યારે હું તેને મોરચા પર લાવું છું અને તે વિકેટ અપાવે જ છે. મારી દૃષ્ટિએ તે મુંબઈના રહેઠાણોનો ભાવ જેવો છે. ખરેખર, તે ખૂબ મૂલ્યવાન છે.' હાર્દિકનો કહેવાનો ભાવાર્થ એવો હતો કે જેમ મુંબઈમાં હાઉસિંગ પ્રાઇસીસ કાબૂ બહાર થઈ જાય ત્યારે એક એવું પરિભળ હોય છે જે એ ભાવ પર અંકુશ અપાવી દે છે. ■

પુત્રના 'પરાક્રમ'થી લાલુ પ્રસાદના પરિવારમાં ચાદવાસ્થળી...!

આમ તો પોતાની વિચક્ષણા ટકોર સાથે હસતાં હસાવતાં રાજકીય ડ્રામાબાજી કરવામાં લાલુ પ્રસાદને કોઈ ન પહોંચે, પણ પુત્ર તેજ પ્રકાશના લગ્નબાહ્ય સંબંધને લીધે એમના ચાદવા પરિવારમાં અફસોસની મચી ગઈ છે. આ કિસ્સામાં તેજની પત્ની ઐશ્વર્યા- એની પ્રેમિકા અનુષ્કા તથા લાલુ પણ છે... આ ત્રણેય પાત્રો એવાં છે જે આ 'કહાની મેં ટિવસ્ટ' આપી શકે !

કવર
સ્ટોરી

વિજય વ્યાસ

feedback@
bombaysamachar.com

'રાષ્ટ્રીય જનતા દળ' (આરજેડી)ના સુપ્રીમો લાલુ પ્રસાદ ચાદવા પરિવારમાં પાછો નવો ભવાઈ શરૂ થઈ છે. લાલુના મોટા પુત્ર તેજ પ્રતાપે પોતાને અનુષ્કા ચાદવા નામની યુવતી સાથે ૧૨ વર્ષથી સંબંધ હોવાની જાહેરાત કરી તેના પગલે ધૂંઆ પૂંઆ થયેલા લાલુપ્રસાદે દીકરાને પોતાના 'આરજેડી પક્ષ અને પરિવાર'માંથી હાંકી કાઢવાની જાહેરાત કરી ...

લાલુજીનો આ નિર્ણય જાહેર થતાં જ અનુષ્કાનો ભાઈ મેદાનમાં આવી ગયો. અનુષ્કાના ભાઈએ લાલુના પરિવારને 'જોઈ લેવાની' ખુલ્લી ધમકી આપતાં બિહારમાં નવેમ્બરમાં યોજાનારી વિધાનસભાની ચૂંટણી પહેલાં જ ઘમસાણ મચ્યું છે.

આ 'તોફાન'ની શરૂઆત તેજ પ્રતાપે પોતાના 'ફેસબુક' એકાઉન્ટ પર પોસ્ટ કરેલી એક તસવીરથી થઈ હતી. એ તસવીર સાથે તેજ પ્રતાપે લખ્યું હતું કે, 'હું' આ અનુષ્કા ચાદવા સાથે ૧૨ વર્ષથી રિલેશનશિપમાં છું...!

થોડા સમય પછી આ પોસ્ટ ડિલીટ કરી દેવામાં આવી એના થોડા કલાક પછી તેજ પ્રતાપે પોતાના એક્સ (X) એકાઉન્ટ પરથી પોસ્ટ કરીને પોતાનું એકાઉન્ટ હેક થઈ ગયું હોવાનો દાવો કર્યો. તેજ પ્રતાપે અનુષ્કા સાથેની પોતાની તસવીર અને એની સાથે અનુષ્કાના રિલેશનની પોસ્ટને પણ નકલી ગણાવીને દાવો કર્યો કે, અનુષ્કા સાથેના પોતાના ફોટા સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા છે.

જોકે, તેજ પ્રતાપે આ ખુલાસો કર્યો ત્યાં સુધીમાં સોશિયલ મીડિયા પર તેજ પ્રતાપની લવ સ્ટોરી છવાઈ ચૂકી હતી. તેજ-અનુષ્કાના ફોટા અને વીડિયો વાયરલ થઈ ગયા હતા. બંનેનાં લગ્નથી માંડીને કરવા યોગ્યની ઉજવણી સુધીના કહેવાતા આ ફોટો-વીડિયોના કારણે તેજ અને અનુષ્કા મીડિયામાં છવાઈ ગયા હતાં. આ કાંડથી ભડકેલા લાલુએ તેજ પ્રતાપને પાર્ટી-પરિવારમાંથી તો તગેડ્યો જ પણ પોસ્ટમાં વ્યક્તિગત

તેજ-ઐશ્વર્યા: ધામધૂમથી સગાઈ-લગ્ન ને પછી કોર્ટમાં ડિવોર્સની અરજી!

તેજનો ઘડાકો: અનુષ્કા સાથે તો મારા જૂના ઘનિષ્ઠ સંબંધ છે!

જીવનમાં નૈતિક મૂલ્યો વિશે લાંબુંલયક ભાષણ પણ પિરસી દીધું.

લાલુના આ અણધાર્યા પ્રકોપને કારણે તેજ પ્રતાપ તો મૂંગો થઈ ગયો પણ મીડિયાએ ખણખોદ કરીને અનુષ્કા ચાદવા કોણ છે એ શોધી કાઢ્યું.

અનુષ્કા પટણામાં જ રહે છે અને મધ્યમ વર્ગીય પરિવારની છે. અનુષ્કાનો ભાઈ આકાશ ગોરવ વિદ્યાર્થી નેતા છે. આકાશ પહેલાં 'આરજેડી'માં હતો. આ કારણે તેજ પ્રતાપ અને અનુષ્કા પરિચયમાં આવ્યાં ને બંને વચ્ચે સંબંધ વધુ ગાઢ થયા એવું મનાય છે.

અનુષ્કા સાથેના સંબંધોના કારણે તેજ પ્રતાપે આકાશને 'આરજેડી'ના છાત્ર સંઘનો પ્રમુખ બનાવી દીધેલો. ૨૦૨૧માં 'આરજેડી'ના બિહાર પ્રમુખ જગન્નાથસિંહે આકાશને છાત્ર સંઘના પ્રમુખપદેથી દૂર

કર્યો ત્યારે તેજ પ્રતાપે ભારે ઉધામો મચાવી દીધેલો. એ વખતે કોઈને અનુષ્કા-તેજના સંબંધ વિશે ખબર નહોતી. તેથી નાના ભાઈ તેજસ્વી સાથેના ઝગઝગાના કારણે તેજે બબાલ કરી હોવાનું મનાતું હતું, પણ હવે અસલિયત બહાર આવી છે. આ બબાલ પછી આકાશ 'રાષ્ટ્રીય લોકજનશક્તિ પાર્ટી'માં જતો રહેલો, પણ હમણાં ત્યાંથી પણ એને તગેડી મૂકવામાં આવ્યો છે.

તેજ પ્રતાપ-અનુષ્કાના સંબંધની વાતો બહાર આવી પછી લાલુ ભડકી ગયા તેના કારણે ઘણાંને આશ્ચર્ય થયું છે. લાલુએ એના અન્ય એક પુત્ર તેજસ્વીને ખ્રિસ્તી યુવતી રાશલ ગોડિન્હો (હવે રાજશ્રી ચાદવા) સાથે પરણાવવાની મંજૂરી આપી છે, જ્યારે અનુષ્કા તો ચાદવા છે તો પછી લાલુને શું વાંધો છે એ સવાલ થઈ રહ્યો છે. લાલુનો બળાપો

તેજ પ્રતાપનાં છાત્રગપતિયાં અને તેના કારણે ખાસ સાથી ચંદ્રિકા રાય સાથેના સંબંધો સાવ બગડી ગયા તેની સામે છે.

તેજ પ્રતાપ ચાદવાનાં લગ્ન ૨૦૧૮માં ઐશ્વર્યા રાય સાથે થયેલાં. ઐશ્વર્યા બિહારના ભૂતપૂર્વ મુખ્યમંત્રી દરોગા પ્રસાદ રાયની પૌત્રી અને ચંદ્રિકા રાયની પુત્રી છે. ચંદ્રિકા રાય તો વળી લાલુના વિદ્યાર્થી કાળના મિત્ર હતા. લાલુએ આ મિત્રતાને સંબંધોનું સ્વરૂપ આપ્યું કે જેથી ચાદવા સમુદાય પર પોતાની પકડ મજબૂત

કરે પણ તેજ પ્રતાપે બધો ખેલ બગાડી નાખ્યો. તેજ પ્રતાપને ઐશ્વર્યા સાથે ના ફાલ્યું ને લગ્નના એક વરસમાં તો ડપો થઈ ગયો.

તેજ પ્રતાપ લોચાવાળો કેસ છે ને કૃષ્ણભક્તિમાં રચ્યોપચ્યો રહે છે તેમાં એને પત્ની અશ્વૈયા સાથે જામ્યું નહીં હોય એવું મનાતું હતું, પણ તેજ તો કૃષ્ણ નહીં, પણ અનુષ્કાની ભક્તિમાં લીન હતો!

તેજે પોતે જ અનુષ્કા સાથે ૧૨ વર્ષથી રિલેશનશિપમાં હોવાનું સ્વીકાર્યું છે. તેનો મતલબ એ થયો કે, ઐશ્વર્યા સાથે ૨૦૧૮માં લગ્ન વખતે જ તેજ પ્રતાપ અનુષ્કા સાથે 'સંબંધ' ધરાવતો હતો. તેજ પ્રતાપે આ વાત પરિવારને કરી હશે કે નહીં તેની ખબર નથી, પણ લગ્ન કરી લીધા પછી વરસમાં જ છૂટા પડ્યા પછી તેજે બહુ ભવાડા કરેલા. ઐશ્વર્યા ખાનદાના હોવાથી કશું નહોતી બોલી પણ તેજ પ્રતાપે ઘણા આક્ષેપો કર્યા હતા. હા, લાલુનો

મોર્નિંગ
મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી
feedback@
bombaysamachar.com

પ્રતિકૂળતામાંથી રસ્તો કાઢો તેનું નામ જ સફળતા છે...

થોડા સમય પહેલાં મુંબઈમાં 'વર્લ્ડ ઓડિયો વિઝ્યુઅલ એન્ટરટેઇનમેન્ટ' એટલે કે 'વેક્સ' સમિતિ યોજાઈ ગઈ. તેનું ઉદ્ઘાટન વડાપ્રધાન મોદીએ કર્યું હતું. સમિતિમાં હિન્દી સિનેમા જગતની અનેક હસ્તીઓએ ભાગ લીધો હતો. તેમાં એક સેશન શાહરુખ ખાન પર હતું. એનું સંચાલન નિર્માતા-નિર્દેશક કરણ જોહરે કર્યું હતું. વિષય હતો, 'ધ જર્ની: કોમ આઉટસાઈડર ટુ રૂલર.' બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો બહારથી આવીને બાદશાહ બની જવાની યાત્રા....

શાહરુખ ખાને અને દીપિકા પાદુકોણે તે સેશનમાં ભાગ લીધો હતો અને શાહરુખે એના વક્તવ્યમાં મહત્વની વાત કરી હતી. એના વિચાર સૌના માટે અને ખાસ કરીને યુવાન પેઢી માટે કામના છે. એણે કહ્યું કે મને આ 'આઉટસાઈડર' અને 'ઇનસાઈડર' વિભાજન સામે વાંધો છે. ઉલ્લેખનીય છે કે થોડા વખત પહેલાં હિન્દી સિનેમામાં નેપોટિઝમ (એટલે કે વહાલાં-દવલાં)ની ચર્ચા બહુ ચાલી હતી કે અહીં એ લોકોને જ વધુ અવસરો મળે છે જે ફિલ્મી પરિવારના હોય.

શાહરુખ ખાને આ વિષયને એક વ્યાપક દ્રષ્ટિકોણ આપતાં કહ્યું હતું, 'મારે એક વાત કહેવી છે કે મહત્વનું નથી કે તમે કઈ જગ્યાએથી આવ્યા છો અને આ દુનિયામાં વસવા માગો છો. મહત્વનું એ છે કે તમે જે પણ દુનિયા (વ્યવસાય) પસંદ કરો, તેમાં તમારી જગ્યા કેવી રીતે બનાવો છો. મોટાભાગના લોકો એવું વિચારતા હોય છે કે હું તો બહારનો છું અને અહીં તો ખાલી વગદાર લોકોને જ તક મળશે, મારું કોઈ વિશેષ બેકગ્રાઉન્ડ નથી એટલે મારો મેળ નહીં પડે.'

શાહરુખની દ્રષ્ટિએ આવી માનસિકતા સાથે મહેનત કદી પણ એળે નથી જતી. માત્ર દિલમાં હામ હોવી જોઈએ તો સફળતાનાં શિખરે પહોંચી શકાય છે.

આવેલો માણસ પહેલેથી જ હાર માની લે છે અને બાહ્ય સંજોગો કે લોકોને એની નિષ્ફળતા માટે દોષિત માને છે. શાહરુખે આ માનસિકતાને સમજાવતાં આગળ કહ્યું હતું, 'એટલે તમે જો જાત પર તરસ ખાવાનું શરૂ કરશો તો તમે જે દુનિયામાં તમારા માટે જગ્યા બનાવવા માગો છો તેમાં પૂરી તાકાત નહીં લગાવી શકો.'

આ 'બાદશાહ' ખાને ત્રીજી મહત્વની વાત એ કરી :

'તમે જે પણ દુનિયામાં હો, તેને તમારી કોઈ પરવા નથી, તેના માટે તમે તુચ્છ છો, તેને કોઈ ફરક નથી પડતો કે દીપિકા ક્યાંથી આવી છે, શાહરુખ ક્યાંથી આવ્યો છે, કરણ ક્યાંથી આવ્યો છે, એ

ફિલ્મી છે કે બિન-ફિલ્મી છે, ગરીબ છે કે અમીર છે, પણ એ તમારા હાથમાં છે કે તમારે એ દુનિયામાં જગ્યા કરવાની છે. તમારે સખત મહેનત કરવાની છે અને એ શોધી કાઢવાનું છે કે આ દુનિયા કેવી રીતે કામ કરે છે, જેથી તમે તમારું શ્રેષ્ઠ આપી શકો. તમારે એટલું જ નક્કી કરવાનું છે કે આ જ મારી દુનિયા છે અને મારી અહીં રહીને જ કામ કરવું છે.'

શાહરુખ ખાને જે વાત કરી છે તે નવી નથી. દુનિયામાં કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં જે પણ લોકોએ સફળતા મેળવી છે એમની વચ્ચે એક જ સામ્ય છે : એ સૌએ ખૂબ મહેનત કરી છે. મહેનત કરવાનો અર્થ ગદ્યધાવેતરું નથી. તેનો અર્થ છે, શાહરુખે કહ્યું તેમ, દુનિયા કેવી રીતે કામ કરે છે તે શીખી લેવાનું અને પછી એ મુજબ કામ કરવાનું. એમાં બે જ ચીજની જરૂર પડે છે - ખૂબ બધી ધીરજ સાથે પ્રતિભાની સતત ધાર કાઢતા રહેવું.

એક ટુચકો છે. એક ગામમાં રામ અને શ્યામ નામના બે મિત્ર રહેતા હતા. બંનેને જંગલમાં વૃક્ષો કાપવાનું કામ મળ્યું. બંનેએ એક સાથે કામની શરૂઆત કરી. પહેલા દિવસે રામે ૧૦ ઝાડ કાપ્યાં જ્યારે શ્યામે ૧૫ કાપ્યાં. બીજા દિવસે પણ રામે એટલાં જ ઝાડ કાપ્યાં પણ શ્યામે ૧૮ નો આંકડો પાર કર્યો. થોડા દિવસ આવી જ ચાલ્યું. રામ વચ્ચે વચ્ચે કામ રોકતો હતો અને શ્યામ સતત કાપવામાં વ્યસ્ત રહેતો હતો. અમુક અઠવાડિયાં વીતી ગયાં અને સ્થિતિ ઊલટી થઈ ગઈ. રામ દિવસનાં ૧૦ ઝાડ કાપવા લાગ્યો અને શ્યામ ૬૫૨ આવી ગયો.

શ્યામને આશ્ચર્ય થયું કે હું તો આરામ પણ કરતો નથી અને તેમ છતાં રામ અચનાક કેમ એના કરતાં આગળ નીકળી ગયો.

રામે કહ્યું : 'તને લાગતું હશે કે હું ઝાડની છાયામાં બેસીને આરામ કરું છું અને તું બહુ પરસેવો પાડે છે, પણ હકીકત એ છે કે હું નિયમિતપણે મારી કુહાડીને વધુને વધુ ધારદાર બનાવું છું. એટલે એટલી જ તાકાતથી મહત્તમ ઝાડને કાપવા માટે સક્ષમ બનું છું, જ્યારે તું બુઢી થઈ ગયેલી કુહાડીના કારણે વહેલો થાકી જાય છે.'

અભિષેક બચ્ચનથી વધારે નસીબદાર બેકગ્રાઉન્ડ કોનું હોય? પિતા અમિતાભને એમના જમાનામાં દીવો લઈને તકો શોધવી પડતી હતી અને અભિષેકને તો તકો સામેથી શોધતી આવાતી હતી અને તેમ છતાં એને એવી સફળતા ન મળી જે શાહરુખ જેવા 'બહારના' એક્ટરને મળી. ફરક એ હતો કે અમિતાભ અને શાહરુખ ખાનને સિનેમા જગતમાં પોતાનું સ્થાન બનાવવા માટે જેટલી મહેનત કરવી પડી હતી તેટલી મહેનત અભિષેકને કરવી પડી નહોતી.

એક સામાન્ય ખેડૂતથી લઈને એક અમીર ઉદ્યોગપતિ સુધી એવાં ઘણાં ઉદાહરણો છે, જે એક

યા બીજી રીતે એ વાતને સાબિત કરે છે કે તમે કોણ છો અને ક્યાંથી આવો છો તેનાથી બહુ ફરક નથી પડતો, ફરક પડે છે તમે શું કરો છો તેનાથી. આધુનિક ઉદ્યોગ જગત પર જબરદસ્ત છાપ છોડનારા ૧૯મી સદીના સૌથી મહેનતુ શોધક થોમસ અલવા એડિસન સ્કૂલ પણ પૂરી કરી શક્યા નહોતા. બાર વર્ષની વયે એમનું સાંભળવાનું બંધ થઈ ગયું હતું તેમ છતાં, મહેનત અને જિજ્ઞાસાના બળે એ જમાનામાં એમણે એક હજારથી વધુ શોધખોળોની પેટન્ટ કરાવી હતી જ્યારે નવું કરવા માટે સંસાધનો કે સુવિધાઓ ઉપલબ્ધ નહોતી.

એડિસને એકવાર કહ્યું હતું કે, 'પરિશ્રમનો કોઈ પર્યાય નથી. કશું પણ સાર્યક હાંસલ કરવા માટે ત્રણ બાબત અનિવાર્ય છે : પરિશ્રમ- સાતત્ય અને કોમન સેન્સ. હું નિષ્ફળ નથી ગયો, મેં કઈ રીતે કામ નહીં થાય તેના ૧૦,૦૦૦ અનુભવ કર્યા છે.'

જે લોકો જીવનમાં સફળ થાય છે અને જે લોકો સફળ નથી થતા એમની વચ્ચે એક બુનિયાદી ફરક જવાબદારીની ભાવનાનો હોય છે. સફળ લોકો પોતાની નિષ્ફળતા કે અવરોધ માટે બીજા લોકો કે સંજોગોનો દોષ નથી કાઢતા. એ દરેક મુશ્કેલીમાં પોતાની અંદર જુવે છે અને 'હું આમાં શું કરી શકું તેમ છું?' તેનો ઉત્તર શોધતા હોય છે.

જે લોકો એમના મન- વચન-કર્મની જવાબદારી લેવામાંથી બચે છે, એ પીડિત માનસિકતાના શિકાર બની જાય છે. એમને એવું માનવાનું ગમે છે કે એમની સફળતાની જવાબદારી બીજા લોકોની છે અથવા અનુકૂળ સંજોગોની છે. આવી માનસિકતા એમને સફળ થવા માટે જરૂરી પ્રયાસો કરતાં રોકે છે.

પ્રતિકૂળતામાંથી રસ્તો કાઢો તેનું નામ જ તો સફળતા છે. બાકી, મોસાળમાં જમણ હોય અને મા પીરસનારી હોય તો એમાં શું માર માથો!

સ્પોટ લાઈટ મહેશ્વરી feedback@bombaysamachar.com

કસીનોની કમાલથી ‘અફલાતૂન’ નાટક મળ્યું

વરસાવ્યું અને એને કારણે મને એક નવા નાટકમાં કામ કરવાનો ચાન્સ મળ્યો. એ નાટકનું નામ હતું ‘અફલાતૂન’. મિહિર ભુતા અને નીરજ વોરાએ સાથે મળી એ નાટક લખ્યું હતું એવું મને યાદ છે. આ જ નાટક પરથી રોહિત શેટ્ટીએ ‘ગોલામાલ’ ફિલ્મ બનાવી હતી એવું પણ સાંભળવા મળ્યું હતું. નાટકનો ડિરેક્ટર હતો નીરજ વોરા જેણે સરસ મજાની કોમેડી ફિલ્મ ‘ફિર હેર ફેર’ ડિરેક્ટ કરી હતી. એના રિહર્સલમાં હું વ્યસ્ત થઈ ગઈ.

નાટકની વાત આગળ કહેવા પહેલા આફ્રિકાના એક સ્મરણપટ પર અંકિત થઈ ગયેલા પ્રસંગની વાત તમારી સાથે શેર કરવી છે. સાઉથ આફ્રિકામાં કિમ્બર્લી નામનું એક શહેર છે. દુનિયાભરના વેપારી વર્ગમાં તેનો વિશેષ કરી ગુજારતી વેપારીઓમાં આ શહેર જાણીતું છે, કારણ કે ડાયમંડ માઈનિંગ સેન્ટર - હીરાની ખાણના પ્રદેશ તરીકે પ્રચલિત હતું. હરવા ફરવા દરમિયાન કિમ્બર્લી જવાનો મોકો પણ મળ્યો. અહીં એક

મશીન હતું જેમાં એક તરફથી ઘાતુ સ્વરૂપમાં સોનું નાખવામાં આવે અને અંદર એના પર પ્રક્રિયા થઈ એ જ સોનું ઈટ સ્વરૂપે - બ્રિક ફોર્મમાં બહાર આવે. દરેક ઈટ ૧૬ કિલોની. ઘણા લોકો આ જોવા આવતા અને મહિલાઓની સંખ્યા વધુ કેમ રહેતી એ મારે સમજાવવાની જરૂર પડી? એક આશ્ચર્યજનક વાત એ જાણવા મળી કે જોવા આવનારા લોકોમાંથી જે વ્યક્તિ એ સોનાની ઈટ ઉપાડી બતાવે એ ઈટ એને આપી દેવામાં આવે. ફીમાં ઈટ મળવાનું ગાજર દેખાડ્યું હોવાથી મોટાભાગના સહેલાણીઓ એ ઈટ ઉપાડવાની કોશિશ કરતા, પણ કોઈને સફળતા નહોતી મળતી. મને સુધ્ધા ઈચ્છા થઈ. મેં કોશિશ કરી, ઈટ થોડી ઊંચકાઈ પણ પાછી જમીન પર પડી ગઈ. આવું કેમ થયું એના અનેક તર્કવિતર્ક કરવામાં આવ્યા, પણ સોનું ભાવમાં મોંઘું એમ વજનદાર ઘાતુ તરીકે પણ જાણીતી છે. કિમ્બર્લીનો આ સોનેરી અનુભવ યાદગાર રહ્યો.

ત્રિકમ નટનાં મશહૂર સ્ત્રી પાત્રો: સુરભિ-સંયુક્તા ને ભુલકુન્નિસા

નંદશંકર તુળજાશંકર મહેતાની ‘કરણધેલો’ (૧૮૬૬)થી નવલકથા પ્રકારનો ગુજરાતીમાં વિસ્તાર થયો એવું માનવામાં આવે છે. એના બીજા જ વર્ષે એટલે કે ૧૮૭૩માં ગોવર્ધનરામ ત્રિપાઠીની ‘સરસ્વતીચંદ્ર’ પ્રકાશિત થઈ હતી. નવલકથાનો આશય કેવળ પ્રેમકથા ન રહેતા સંસ્કૃતિ કથા બની એનો ચાર ભાગમાં વિસ્તાર થયો હતો. આ આકારકલાક નવલકથાનું નાટ્ય સંસ્કરણ બનતા બીજા ૩૫ વર્ષે લાગી ગયા. અમદાવાદ ગુજરાતી નાટક કંપની માટેના ‘માધવ વિલાસ’થી નાટ્ય લેખનનો પ્રારંભ કરનારા રંગભૂમિના પ્રસિદ્ધ નાટ્યકાર છોટાલાલ રૂપદેવ શર્માએ ૧૯૧૨માં ‘સરસ્વતીચંદ્ર’ને નાટ્યરૂપે આપ્યો હતો. એ જ વર્ષે સુરતમાં ભજવાયું હતું. નવા નવા વિષય લઈ નાટક લખવાનો ચીલો પડ્યો અને માત્ર ૪૦ વર્ષના અલ્પ આયુષ્યમાં નૃસિંહ વિભાકર નામના લેખકે એમાં માતબર યોગદાન આપ્યું હોવાનું માનવામાં આવે છે. તેમનું પહેલું નાટક હતું ‘સિદ્ધાંત બુદ્ધ’, ૧૯૧૪માં આર્ય નૈતિક

નાટક મંડળીએ એ ભજવ્યું હતું. જોકે, નાટકમાં વ્યક્ત થયેલા પ્રગતિશીલ વિચારો જનતાએ સ્વીકાર્યા નહીં. ત્યારબાદ ‘મધુબંસરી’, ‘મેઘમાલિની’ અને ‘સ્નેહ સરિતા’ જેવા નાટકોમાં પ્રયોગો કર્યા પણ રંગભૂમિની કાષ્યાલકાર કરવાનો તેમનો મનસૂબો પાર ન પડ્યો. એ સમયે પ્રભુલાલ દિવેદીના ‘માલવપતિ મુંજ’ નાટકમાં ત્રિકમ નામના નટએ સુરભિ નામનું પાત્ર ભજવ્યું હતું. આ પાત્રને અફાટ લોકપ્રિયતા મળી અને અન્ય ઉદાહરણની જેમ ‘સુરભિ’ એમનું બિરુદ, એમની ઓળખાણ બની ગયું. ત્યારબાદ ‘પૃથ્વીરાજ’ નાટકમાં ‘સંયુક્તા’ ‘સિરાજુદ્દૌલા’ માં ‘ભુલકુન્નિસા’ ત્રિકમ નટએ બે નારી પાત્ર ભજવ્યાં. પ્રભુલાલ દિવેદીના ‘સંસાર સાગર’ના ગીત ‘જવાની રાતે રિસાઈ બેઠા, મળવા ગઈ તો કહે કે ઊંડું, પૂછ્યું મેં: ‘છે કંઈ ગુનો અમારો?’ કહો ને કંઈ ? તો કહે કે ઊંડું!’ ને નાટ્ય રસિકોએ ગળે વળગાડ્યું અને એમના અભિનયની પ્રશંસા થઈ.

કેનવાસ અભિમન્યુ મોદી feedback@bombaysamachar.com

આપણાં દેશના કાચદાઓ વખતોવખત બદલાતા તો રહે છે પણ તેના મૂળ તો બહુ જૂનાં-પુરાણાં જ છે. ભારતના કાચદાની વાત કરીએ એ પટલાં એક ટ્રેજીક કાચદાનો ઈસી પોટર વિશે બખર છે ને? રોલિંગ સાઈકલોની ઈસી પોટર સિરીઝની વાર્તાકી ઉપરથી ફિલ્મોની સિરીઝ બની ગઈ. આ ફિલ્મોમાં જે બાળ કલાકારોએ ફિરદાર ભજવ્યા એ બહુ જ નાની ઉંમરથી કરોડપતિ થઈ ગયેલા. આખી દુનિયાની લોકચાહના આ બાળકોને મળી રહી હતી. ડેનિયલ રેડક્રીફ અને એમા વોટ્સન સુપરસ્ટાર બની ગયા. મોટા ભાગની કાસ્ટ નાના બાળકોની બનેલી. એમાં પણ આખી દુનિયાનું એક્સપોઝર અને અટકલક પૈસો. આવી અભૂતપૂર્વ સફળતામાં ફાયદા પણ હોય અને ગેરફાયદા પણ. એમને શું ગેરફાયદો થયો?

આજથી થોડા વર્ષ પહેલાંના વાત છે. એકઝેટ તારીખ કહીએ તો ૧૫ એપ્રિલ, ૨૦૦૮. એમા વોટ્સનની જન્મ તારીખ. આ દિવસે એમા વોટ્સનને અઢાર વર્ષ પૂરા થવાના હતા. એ છોકરી પોતાના મિત્રો સાથે રાતે બાર વાગે જ્યાં પાર્ટી કરવાની હતી ત્યાં પહેલેથી ઠગલાબંધ પેપેરાકી ફોટોગ્રાફર્સ ગોઠવાઈ ગયેલા. રાતના બાર વાગી ગયા હતા અર્થાત એમા વોટ્સન અઢાર વર્ષની થઈ ચૂકી હતી. જેવી એમા બહાર નીકળી એવા તરત જ બધા ફોટોગ્રાફર્સ નીચા નમીને ને એના ફોટો લેવા માંડ્યા. એક ફોટોગ્રાફર તો આખો પીઠભર સૂઈ ગયો ને એમાના સ્કર્ટ નીચેથી ફોટો લેવા મંડ્યો. કેમ? અમેરિકન કાચદા પ્રમાણે કોઈ પણ મીડિયા બાળકોને સેક્સચુલાઈઝ કરે એવી તસવીર છાપી શકે નહીં. એમાં હજુ કલાક પહેલા બાળક હતી અને હવે એ અચાનક એડલ્ટ થઈ ગઈ એટલે એના ગમે તેવા ફોટો પાડીને છાપવામાં આવે તો કોઈ કાચદાકીય અડચણ નહે નહીં...! બર્થ- ૩ ઉજવીને પાછી ફરી રહેલી એ નાની કિશોરી તરફથી ઉપર કેવી અસર થઈ હશે તેની કલ્પના આપણે કરી શકીએ.

ઉંમર બડી અટપટી ચીજ છે. શું છે એ કોઈ સમજી શક્યું નથી. બરાબર કંઈ થણ પછી બાળક બાળક મટીને વયસ્ક બની જાય છે? જિંદગીમાં એવી કોઈ થણ આવતી હોય છે ખરી જે પાર કર્યા પછી મોટા હોવાનું લેબલ વાગી જાય?

હા, સરકારે અમુક કામ માટે અઢાર વર્ષ અને અમુક હક્કો માટે એકવીસ વર્ષ જેવી વય મર્યાદા બાંધી છે, પણ એ તો કરોડોની જનતા માટે એકસરખો નિયમ રાખવો પડે. કાચદો તો એકસમાન હોય, પણ એના કારણે ઘણા કિસ્સામાં કે મોટેભાગે તર્ક ચૂકી જવાય છે, અન્યાય થાય છે અને કોમન સેન્સને કોરાણે મૂકી દેવાય છે. હમણાં સુપ્રીમ કોર્ટે સરકારને કહ્યું કે ‘પોસ્કો’ના કાચદાની ફેરવિચારણા કરો. ‘પોસ્કો’ એટલે ‘પ્રોટેક્શન ઓફ ચિલ્ડ્રન ફ્રોમ સેક્સચુઅલ ઓફેન્સ એક્ટ’ આ કાચદા મુજબ અઢાર વર્ષથી નાના છોકરો એકબીજાની સહમતી= સંમતિ સાથે રત્તિકીડા કરે અને પછી છોકરીના મા-બાપ ફરિયાદ કરે તો કસ્ટોડિયન છોકરો હરે. અમુક કેસમાં તો છોકરીના આગ્રહથી જ સેક્સ સંબંધો બંધાય છે પણ છોકરોને બળાત્કારી ઘોષિત કરવામાં આવ્યો હોય - કેમ? કારણ કે

ટીનેજરના સંબંધ ઉપર આપણે ક્યાં સુધી ચોક્કીપહેરો ભરીશું ?

એક સશક્ત- તંદુરસ્ત સમાજનું નિર્માણ કરવા માટે છોકરા-છોકરીને ડેટિંગ કરવાનો ને પોતાની મરજી મુજબના લગ્ન કરવાની સ્વતંત્રતા હોવી જોઈએ કે નહીં?

બન્ને નાબાલીગ છે. છોકરી કોર્ટમાં એવું કહે કે મારી મરજીથી અમે બંને સેક્સચુઅલ એક્ટિવિટીમાં જોડાયા હતા તો પણ છોકરીના વાલીઓની ફરિયાદના બેઠા ઉપર આ કાચદા મુજબ છોકરોને સજા થઈ શકે. આવી રીતે છોકરોને સજા કરવામાં આવી પણ છે. આ તે ક્યાંનો ન્યાય? છોકરાના વાલી છોકરી ઉપર ફરિયાદ કરી શકે છે ખરા? આ કાચદો વર્ષો જૂનો તો છે જ પણ એની અંદર રહેલું કહેવાતું લોજીક સદીઓ જૂનું છે. રોમિયો અને જુલિયેટની ઉંમર શું હતી? ચૌદ અને તેર વર્ષ. ચાલો, આ તો ફિક્શનલ પાત્રો થયાં. અસલી જિંદગીમાં સિનારિયો શું છે? અસલ જિંદગીમાં એ સ્થિતિ છે કે હવે પાંચમા કે છઠ્ઠા ધોરણમાં ભણતી છોકરીઓને પણ મેન્સટ્રુએશન સાયકલ શરૂ થઈ જાય છે. દસમા ધોરણમાં આવે એ પહેલાં છોકરાઓને મૂઢનો દોરો ફૂટી જાય છે. (છોકરા કે છોકરીઓ પ્યુબર્ટીમાં આવે કે નહીં પણ એમના માથાના વાળ સફેદબહુ પહેલાથી થવા માંડે છે. આ હકીકત છે ને અલગ સમસ્યા પણ છે.) મેડિકલ સાયન્સ મુજબ પાંચ કે સાત વર્ષની ઉંમર ધરાવતા છોકરાને ઉત્થાન થાય એમાં કોઈ જ નવાઈ નથી. આપણે ત્યાં બાળ લગ્નોની

સદીઓ જૂની (કુ) પ્રથા હતી. સાઠ્ઠ થયું કે એ બંધ થઈ પણ તેનો બેઝ-આધાર એ જ હતો કે બાળક તે અવસ્થાથી સેક્સચુઅલી એક્ટિવ થઈ જતા હોય છે. (શારીરિક આવેગો અનુભવતા બાળકને બાળકો નહીં પણ મોટા કહેવાય આ પણ જરૂર માન્યતા છે.) આપણે ત્યાં ડાહ્યામથ્યા સિંહને ભગાડતી બહાદુર ચારણકન્યા પણ ચૌદ વર્ષની છે. ટૂંકમાં, પરાક્રમ કરવા માટે કે યુદ્ધ લડવા માટે અઢાર વર્ષ સુધીની રાહ જોવી પડતી નથી તો આ જ પ્રવૃત્તિમાં કેમ એવો દુરાગ્રહ?

એનો અર્થ એ હરગીઝ એ નથી કે લગ્ન પહેલાં અને સ્કૂલ દરમિયાન કે કોલેજમાં આવતાવેંત સેક્સ કરવું જોઈએ કે આપણે એને પ્રોત્સાહન આપીએ છીએ. ના. પણ બાળકને રિલેશનશીપ માટે પાર્ટનર શોધવાનો હક્ક છે. કાચદો (કે સમાજ) એને એની મરજી વિરુદ્ધ બાંધી નહીં શકે. ફાર્મસી ચલાવતા કોઈ મિત્રને પૂછી શકો કે એની દુકાનમાં કોન્ડોમ લેવા કેવા ટેણિયા આવતા હોય છે. આપણને બધાને ખબર છે કે લગભગ બધા કેસમાં પહેલો પ્રેમ નિષ્ફળ પુરવાર થાય છે. છોકરો આખી જિંદગી એનો પહેલો પ્રેમ કે પહેલો કશ ભૂલી શકવાનો નથી. છોકરી ચપટી વગાડીને મુવ ઓન કરી શકે છે. ઘણા કેસમાં દિલ પર પથર રાખવાની પણ જરૂર પડતી નથી, પણ ‘પોસ્કો’ જેવા કાચદાના દુરુપયોગ મોટેરાઓ બહુ કરે છે. ખાસ કરીને આંતરજાતિય લગ્ન જેવા કેસમાં. મા-બાપની જે તે છોકરામાં આગળ વધવાની ઈચ્છા ન હોય એટલે પોતાની પોચરી પાસે ધરાર ખોટું બોલાવવાડે અને પછી પેલા છોકરાની કે રિચર કે શિક્ષણ જ નહીં, પણ આખી જિંદગી ભગાડી જાય.

દિલ્હીના બસમાં થયેલા નિર્ભયા બળાત્કાર અને હત્યા કેસમાં જે છોકરો સૌથી વધુ ઘાતકી હતો એ તો થોડા મહિનામાં છૂટી જ ગયો ને, કારણ કે એ અઢારથી નાનો હતો. હવે આવા કાચદાનો કોઈ અર્થ ખરો? આવા જઘન્ય અપરાધ માફ, કારણ કે કોઈને હજુ અઢારનું થવામાં ચંદ મહિનાઓની વાર છે. ત્યાં સુધી એ કંઈ પણ કરી શકે? બાળકોને છૂટા મુકો.... સેક્સ એજ્યુકેશન આપો. એના શરીરમાં અનુભવતા ફેરફારો વિશે ફક્ત ઘરમાં જ નહીં, પણ આખા કલાસમાં પણ ચર્ચા થાય તે ઇચ્છનીય છે. જાગૃતિ વધશે તો ગુનાઓનું પ્રમાણ ઘટશે કે વધતું અટકશે. કાચદાની આડ લઈને થતા અન્યાય ઘટશે. ગમે તેવાં બંધનો લાદવામાં આવશે, બાળકોને જે કરવું છે તે છુપા રસ્તે પણ કરશે જ, પણ એના મિત્ર બનીને આવી બધી વાત એની સાથે કરવામાં આવશે તો એને પોતાને એકલું નહીં લાગે. એક સશક્ત-તંદુરસ્ત સમાજનું નિર્માણ કરવા માટે સમાજના છોકરાઓને ડેટિંગ કરવાનો ને પોતાની મરજી મુજબના લગ્ન કરવાની સ્વતંત્રતા હોવી જોઈએ કે નહીં?

ગ્રાન્ડ બનશે સમીર જોશી બિઝનેસ વધશે feedback@bombaysamachar.com

૮૦/૨૦ નો સિદ્ધાંત આપી શકે છે સકારાત્મક પરિણામ

હરેક વેપારીના પોતાના અમુક નિશ્ચિત ગ્રાહકો હશે, જેમની સાથે એ વધારેમાં વધારે વેપાર કરતા હશે. આવા ગ્રાહક માટે એ કંઈ પણ કરવા તૈયાર થશે અને ક્યારેય એમને નારાજ નહીં કરે. બસ, આજ છે ૮૦/૨૦ નો સિદ્ધાંત. આ ૮૦/૨૦ નિયમ ‘પેરેટો સિદ્ધાંત’ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, ૨૦મી સદીની શરૂઆતમાં ઇટાલિયન એન્જિનિયર અને અર્થશાસ્ત્રી વિલ્ફ્રેડો પેરેટોને એ આભારી છે. આ નિયમ વ્યવસાયમાં શ્રેષ્ઠ પરિણામો મેળવવા કયા કાર્યોને પ્રાથમિકતા આપવી તે નક્કી કરવામાં મદદ કરે છે.

તમારા વ્યવસાય માટે મહત્તમ મૂલ્ય ઉત્પન્ન કરનારા ૨૦% પરિબળને પ્રાથમિકતા આપીને, ૮૦/૨૦ નિયમ તમને મહત્વપૂર્ણ બાબતો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં મદદ કરી શકે છે.

આને વધુ સારી રીતે સમજીએ, કારણ કે આ વાત ફક્ત વ્યવસાય માટે નહિ પરંતુ તમારા વ્યક્તિગત જીવનમાં પણ ઉપયોગી થઈ શકે. આ સિદ્ધાંત મુજબ, ૮૦% પરિણામ ૨૦% પ્રયત્નમાંથી આવે છે.

ઉદાહરણ તરીકે, કંપનીના નફાનો ૮૦% ભાગ ૨૦% ગ્રાહકોમાંથી આવી શકે છે. ૮૦% ફરિયાદો ૨૦% ગ્રાહકોમાંથી આવે છે. ૮૦% વેચાણ ૨૦% સેલ્સ સ્ટાફના સહારે આવે છે. ૮૦% ગ્રાહકો તમારા ૨૦% ઉત્પાદનો અથવા સેવામાં રસ ધરાવે છે (આનો વિચાર કરશો તો જણાશે કે તમારી પાસે જે ઘણા બધા ઉત્પાદન છે, પણ એમાંથી અમુક જ ઉત્પાદન વધુ વેચાતા હશે જેને ઘણીવાર આપણે અંગ્રેજીમાં ‘ફ્લેગશિપ’ પ્રોડક્ટ કહીએ છીએ).

આ સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ વ્યવસાયમાં આ રીતે કરી શકાય. જેમ ૮૦% વેચાણ જે ૨૦% ગ્રાહકો પાસેથી આવે છે એ ૨૦% ગ્રાહકોને જો તમે ઓળખી કાઢો તો સમાન વિચારધારા ધરાવતા ગ્રાહકોને આકર્ષવા માટે યોગ્ય માર્કેટિંગ વ્યૂહરચના વિકસાવી શકાય. આને ડિજિટલ માર્કેટિંગમાં ‘લુક-અ-લાઈટ ટાર્ગેટિંગ’ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. તમારા સેલ્સ ડેટા પરથી આવા ગ્રાહકો જાણી શકાય અને એમને સમજી એમને માર્કેટિંગના મેસેજો મોકલવાથી તમારી પ્રોડક્ટ્સ વધુ ખરીદવાની શક્યતા વધી જાય છે. આ ઉપરાંત આ ગ્રાહકો કયા પ્લેટફોર્મ પરથી અથવા ચેનલથી તમારી પાસે આવ્યા

ગ્રાહકને લાગે છે કે આ સ્ટકી એમના માટે જ બનાવવામાં આવી છે

તેનો અભ્યાસ તમને એના જેવા બીજા ગ્રાહકો શોધવામાં મદદ કરશે.

એકવાર તમે તમારા ટોચના ૨૦% ગ્રાહકોને ઓળખી લો, પછી તમે તમારા પ્રયત્નો અને સંસાધનોનો ૮૦% કેવી રીતે ફાળવી શકો છો તે શોધો જેથી તે ગ્રાહકો વધુ અસરકારક રીતે ખર્ચ કરી શકે. આમાંથી સૌથી વધુ અસરકારક રીતે એટલે ‘કસ્ટમર લોયલ્ટી પ્રોગ્રામ’ આને ડેવલપ કરી તમારા મોટાભાગના માર્કેટિંગ પ્રયાસો આ ૨૦% ગ્રાહકો સાથે સંબંધ બનાવવા અને વધારવા પર લગાડો. માનવ સ્વભાવ છે કે કોઈને મહત્ત્વ આપે તો એ એને ગમે. આજ કારણ છે એમને ફી ગિફ્ટ ગમે છે. એમને લાગે છે કે ‘મારા માટે જ આ સ્ટકી યોજવામાં આવી છે’.

તમારાં ઉત્પાદનો અને સેવાઓનું વિશ્લેષણ કરો તો તમને જણાશે કે અમુક ઉત્પાદનો વધુ વેચાય છે તો તમારા માર્કેટિંગનો મોટો હિસ્સો આ ઉત્પાદનો - સેવાઓને પ્રમોટ કરવા માટે વાપરો. આજ સિદ્ધાંત તમારા કર્મચારીઓની માટે પણ લાગુ પડે છે. જે વધુ નફો કમાવી આપે અથવા વધુ પ્રોડક્ટિવ હોય એને સારી રીતે સાચવો. ટૂંકમાં એવાં લક્ષ્યો સેટ કરો જે મહત્ત્વપૂર્ણ ૨૦% પર ભાર મૂકે. ખાતરી કરો કે તમારા ઉદ્દેશ્યો ખરેખર શું છે, આની સાથે સાથે તમારા ૨૦% ની અંદર આવતા નિશ્ચિત કરેલા વ્યવસાયિક અને વ્યક્તિગત ધ્યેય માટે જરૂરી સ્કિલ વિકસાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરો. આ વાત તમને તમારા કેટલો સમય, શક્તિ અને પૈસાનું કંઈ દિશામાં કેટલું રોકાણ કરવું તેની સ્પષ્ટતા આપશે. મુકો છે કે જો આપણે આ મહત્વના ૨૦% જાણી લઈશું અને તેના પર કામ કરશું તો ૮૦% પરિણામો મેળવવા આસાન છે.

સર્જકના સમયાવરે feedback@bombaysamachar.com રમેશ પુરોહિત

કલાપી (જન્મ: ૨૬-૧-૧૯૭૪ મૃત્યુ: ૯-૬-૧૯૦૦)

કવિતામાં વ્યક્ત થતી ભાવનામાં સંવેદનનો આવેગ ધોધમાર વહેતો હોય ત્યારે પ્રસાદ એક જ વસ્તુ અને વિષાદ વધારે યૂગલેલો હોય છે. અત્યારની કવિતામાં અને ખાસ કરીને પ્રણયકવિતામાં પ્રણયભાવની વિભાવનાનો સૂર સંભળાય છે ત્યારે આ કવિતાની સામે પંડિતયુગના કવિ કલાપીની કવિતામાં તો આ લાગણી વધારે ઉલ્કટતાથી નિરૂપાયેલી જોવા મળે છે.

ભરપૂર. ફારસી-અરબી શબ્દો વાપરીને ગઝલમાં પોતાની ઊર્મિઓને અવતારવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તત્કાલિન કવિઓની સરખામણીમાં સરળ ભાષા અને સામાન્ય પાત્રો લઈને રચનાઓ કરી. 'હમીરજી ગોહેલ' મહાકાવ્ય લખવાની નેમ સાથે લખ્યું પણ એ મહાકાવ્ય બની શક્યું નહીં. કલાપી આમ વિવિધ સ્વરૂપોમાં સ્વૈરવિહાર કરે છે અને વિવેચકો કહે છે તેમ એમણે આપેલા આ બધા કાવ્યપ્રકારોમાં ક્યાંક વધારે પડતાં વર્ણનો, બિનજરૂરી વિગતો, અકલામકતા ક્યારેક કાચતત્વને હાંપી પહોંચાડે છે. પણ આપણે કલાપીની વધુ પ્રણયવિભાવના, સંઘર્ષ અને માનસિક અને આંતરિક ખેંચાણને ધ્યાનમાં રાખીએ તો સમજી શકીએ કે એમની પર્વતમાંથી કૂટતાં ઊછળતાં-કૂટતાં ઝરણાં જેવી કવિતાને ફરીકામ થઈને નદીની જેમ ધીરગંભીર પ્રવાહે વહેવાનો વખત જ ક્યાં મળ્યો હતો.

કલાપીનું જીવન એમના સર્જનમાં ધ્યાસ લે છે. પ્રેમને લોકો સમજી શકે એ રીતે નિરૂપનાર કવિ લોકોમાં સ્થાન પામે જ અને સાથે સાથે અંગત જીવનના બનાવો પણ રોચક અને રોમાંચક હોય તો લોકોના મનમાં એમની રચનાઓ કરતાં કવિનું નામ જલદીથી વસી જતું હોય છે. કલાપીને વાસ્તવિકતાની ભૂમિ પર રમા સાથે સંસાર હતો અને શોભના સાથે ધ્યાન હતો. પ્રણયત્રિકોણની વ્યાખ્યા કહાય ત્રણેય પાત્રોએ અને વધારે કલાપીએ અનુભવી અને પ્રણયગાનની રસલહારી લોકોને મળી. પ્રણય દૈનિક નહીં પણ વધારે આર્થિક સ્વરૂપે નીતરે છે અને સૂક્ષ્મરંગની ગઝલોમાં આ કવિ પ્રિયતમ અને પરમ પ્રિયતમ બંનેને હૃદયમાં

સુરસિંહજી તખ્તસિંહજી ગોહિલ લાટીના ઠાકોર હતા. રાજા હોવાના નાતે રાજવીપણું હતું પણ એમની કવિતાનું રાજ્યારોહણ ખૂબ જ લોકપ્રિય નીવડવાને કારણે આ કવિએ વાસ્તવમાં પોતાના દિલમાં કવિતાનો રાજ્યાભિષેક કર્યો હતો. હરીન્દ્ર દેવેએ નોંધ્યું છે કે, 'કલાપીની લોકપ્રિયતા અર્પૂર્વ છે. આટલી હદે લોકોના હૃદયમાં રચના પામેલા બીજા કોઈ આધુનિક કવિનું નામ યાદ કરતાં તકલીફ પડે.' કલાપીએ ૧૯ વર્ષની વયે શરૂ કરેલી કાવ્યયાત્રા ૨૬ મે વરસે સમાપ્ત થઈ ગઈ એટલે આપણે એમની કવિતાનું મૂલ્યાંકન કર્યું. પણ કવિ તરીકેના એમના પ્રદાન વિશે ખૂબ જ ઓછી વિચારણા થઈ છે.

વસાવીને કાવ્યની સરવાળી આ એ વહેતી કરે છે. જેમ કે: હવે જોવા યાલ્યું જિગર મુજ સાક્ષાત હરિને, તદો તોની કોઈ પ્રતિકૃતિ ક્યાં શો રસ પૂરે?

'પ્રણયરસ' શબ્દ સાથે કલાપી 'દૈવી' વિશેષણ વાપરીને મૂર્ત અને અમૂર્ત બંનેને મુખરિત કરે છે: હતું તેનું હૈયું કમલસરખું કોમલ અને, હતો તેમાં દૈવી પ્રણયરસ મીઠો ટપકતો.

કલાપી એટલે પ્રેમકાવ્યોનો જ કવિ નહીં. પ્રેમકાવ્યોમાં ઊછળતી લાગણીઓનો પ્રવાહ એમના અંગત જીવન, એ વખતની રાજકીય પરિસ્થિતિ અને દંબ વગરની ઉલ્ટ પ્રેમની અભિવ્યક્તિને લીધે ઉપરછલલા અભ્યાસથી સમજી શકાય નહીં. કલાપીએ ઉત્તમ પ્રકૃતિકાવ્યો પણ આપ્યાં છે. એમના મિત્ર કાન્તની જેમ એમણે ખંડકાવ્યો પણ લખ્યાં છે. પંડિતયુગના કવિની જેમ સંસ્કૃત વૃત્તોમાં કાવ્યો લખ્યાં,

કલાપીનું જીવન એમના સર્જનમાં ધ્યાસ લે છે. પ્રેમને લોકો સમજી શકે એ રીતે નિરૂપનાર કવિ લોકોમાં સ્થાન પામે જ અને સાથે સાથે અંગત જીવનના બનાવો પણ રોચક અને રોમાંચક હોય તો લોકોના મનમાં એમની રચનાઓ કરતાં કવિનું નામ જલદીથી વસી જતું હોય છે. કલાપીને વાસ્તવિકતાની ભૂમિ પર રમા સાથે સંસાર હતો અને શોભના સાથે ધ્યાન હતો. પ્રણયત્રિકોણની વ્યાખ્યા કહાય ત્રણેય પાત્રોએ અને વધારે કલાપીએ અનુભવી અને પ્રણયગાનની રસલહારી લોકોને મળી. પ્રણય દૈનિક નહીં પણ વધારે આર્થિક સ્વરૂપે નીતરે છે અને સૂક્ષ્મરંગની ગઝલોમાં આ કવિ પ્રિયતમ અને પરમ પ્રિયતમ બંનેને હૃદયમાં

કલાપી બાલાશંકર અને મણિલાલના પગલે પગલે ગઝલને પોતાના ભાવોને ઉલ્ટકટાથી વ્યક્ત કરવાનું માધ્યમ બનાવે છે બરા પણ ગઝલના ઇદશાસૂત્રની મર્યાદામાં રહી શકતા નથી. કાફિયા-રદ્દીકાનાં બંધનો કે અરૂજની માપબંધી નિબંધ વહેતી લાગણીઓને ફાવી નથી. પોતાના આવેગને કે આવેશને માધ્યમ ફાવી જાય છે પણ ગઝલના બંધારણમાં રહીને એમણે ગઝલપ્રકારને ખેડ્યો નથી એમ કહી શકાય. વિચાર છે અને વિચારતત્વને વ્યક્ત કરવા માટે અનુરૂપ ભાષા છે પણ આટલું જ પૂરું નથી. ગઝલના આંતરસ્વરૂપની ઓળખ એમને થઈ હોય એમ લાગે છે પણ બાહ્યતત્વની ઉપેક્ષા એ ઓળખને ઓળખાણ બનાવવા દેતી નથી. કલાપી મુગ્ધ પ્રેમના કવિ છે પણ એમને ખુમારીનો એહસાસ છે અને ખુમારીનો ખ્યાલ છે: અજાયબ સનેહના રસ! અજાયબ ગાંઠ પ્રેમની, ખુમારી ને ખુમારી છે: અજાયબ પ્રેમની મસ્તી.

સુખનો પાસવર્ડ feedback@bombaysamachar.com

યાદ રાખો, એક દિવસ આપણે પણ અહીંથી જવાનું છે...

થોડા સમય અગાઉ એક ઓડિયો ખૂબ વાયરલ થયો હતો, જેમાં બે જૂના મિત્રો વચ્ચેની વાત હતી. એક માણસે એના જૂના મિત્ર એવા સરકારી અધિકારીને કોલ કર્યો. પૂછ્યું: 'કેમ છે તું?' એ સાથે પેલો સરકારી અધિકારી ભડકી ગયો હતો. એણે કહ્યું : 'મોં સંભાળીને વાત કરજે! હવે તારે મને સાહેબ કહીને બોલાવવો પડે! હવે હું સરકારી અધિકારી છું. હવે હું કોઈ નાનો માણસ નથી એટલે તું મને તુંકારે ન બોલાવી શકે.' એના જૂના મિત્રને જવાબ આપ્યો: 'ચાર, તું હવે સરકારી અધિકારી બરો છે, પણ આપણે જૂના મિત્રો તો છીએ ને! એટલે મેં તને તુંકારે બોલાવ્યો. તને વર્ષોથી તુંકારે બોલાવવાની આદત છે.' એના જવાબથી તો સરકારી અધિકારી વધુ રોષે ભરાયો. એણે કહ્યું : 'મારી સાથે વાત કરવી હોય તો તારે મને 'સાહેબ' કહીને સંબોધન કરવું પડશે.'

જાય તોય એણે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે છેવટે હું એક માણસ જ છું અને થોડા દાયકાઓ માટે જ અહીં આવ્યો છું અને મારે એક દિવસ અહીંથી વિદાય થવાનું છે. જેની પાસે સત્તા, સંપત્તિ, શક્તિ, સૌંદર્ય, જ્ઞાન, ફેન ફોલોઈંગ (કે ભક્તો) હોય એવી લગભગ દરેક વ્યક્તિના મનમાં પોતે બીજાઓથી કોઈક રીતે મોટો છે એનો નશો હોય છે. આ મોટા હોવાનો નશો માણસને ભુલાવી દેતો હોય છે કે આ સુષ્ટિમાં એનું અસ્તિત્વ એક રજકણ સમાન પણ નથી. વિરાટ સુષ્ટિને સમજવા માટે માણસે સ્પેસ- અંતરિક્ષાનો ધોરણ અભ્યાસ કરવો જોઈએ. પરંપરા તો આખી પૃથ્વીની તમામ સરકારોએ વિદ્યાર્થીઓ શિક્ષણના એક તબક્કે સ્પેસ વિશે ભણાવે એ નિશ્ચિત કરવું જોઈએ. અખિલ બ્રહ્માંડમાં આપણે કણ જ નથી એ વાત ભાવી પેલોના મગજમાં ઉતારવી જોઈએ. બ્રહ્માંડ વિશે વધારે કંઈ નહીં તો એટલું તો ભણાવવું જ જોઈએ કે કોઈ શહેરનો ઉદ્યોગપતિ કે કોઈ દેશનો બિઝનેસ ટાઇકુન કે કોઈ પ્રધાન કે સંસદસભ્ય કે વિધાનસભ્ય કે મેયર કે મ્યુનિસિપલ કમિશનર કે પોલીસ કમિશનર કે કોન્સ્ટેબલ હોય તો તે અખિલ બ્રહ્માંડનો રણધણી નથી થઈ જતો. (ક્યારેક કોઈ ટ્રાફિક પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કોઈ વાહનચાલકને અટકાવે ત્યારે લાઈસન્સની માગણી એવી રીતે કરતો હોય છે કે જાણે આખી પૃથ્વીનો કર્તાહર્તા એ પોતે જ હોય).

માગણી એવી રીતે કરતો હોય છે કે જાણે આખી પૃથ્વીનો કર્તાહર્તા એ પોતે જ હોય). જો લોકોને એવું શીખવવામાં આવે કે આ બ્રહ્માંડમાં તમારું અસ્તિત્વ તણાવવાના પણ કરોડોમાં ભાગ સમૂં છે તો આવી વ્યક્તિઓના મન પર કોઈ પણ પ્રકારનો અહંકાર કે નશો સવાર થવાની શક્યતા થઈ જાય. ગઈ સદીના ચિંક અને લેખક બર્ટ્રાન્ડ રસેલીનો એક વાર્તા યાદ આવે છે. એમાં એક ધર્મગુરુ સપનામાં મૃત્યુ પામે છે અને સ્વર્ગના દરવાજે જાય છે. એણે સ્વર્ગના દરવાજાની બહાર રાહ જોવી પડે છે. બહુ લાંબા સમય સુધી તે દરવાજો ખખડાવે છે એ પછી એ વિશાળ દરવાજાની એક નાનકડી બારી ખૂલે છે અને એ દરવાજામાંથી એક ચહેરો દેખાય છે. સપનામાં મૃત્યુ પામેલો ધર્મગુરુ એને કહે છે કે 'જા, જલદી જઈને ઇસ્કરને જાણ કર કે પૃથ્વીના સર્વોચ્ચ ધર્મગુરુ આવ્યા છે.'

ત્યારે એ દરવાજાની નાનકડી બારી ખોલનારો જીવ એવું પૂછે છે કે 'તમે કઈ પૃથ્વી પરથી આવો છો?' ધર્મગુરુ કહે છે કે 'પૃથ્વી તો એક જ હોય ને, બેવકૂફ!' પેલો કહે છે કે 'ના. બ્રહ્માંડમાં તો કરોડો પૃથ્વી છે એમાંથી કેટલા નંબરની પૃથ્વી પરથી તમે આવો છો?' ધર્મગુરુ : 'શું ગાંડાબેલા જેવી વાતો કરે છે તું!' બારી ખોલનારો જીવ જવાબ આપે છે : 'દીક છે, પૃથ્વીનો નંબર ખબર ન હોય તો તમે કહો કે તમે કેટલા નંબરની સૂર્યામણામાંથી આવો છો?' ત્યારે તે ધર્મગુરુને પોતાની ઓકાતનું ભાન થાય છે. અને તેની આંખ ઊંધી જાય છે. સાચા અર્થમાં એની આંખ ઊંધી જાય છે. જેના મનમાં કોઈ પણ પ્રકારનો અહંકાર જીવ એવા લોકોને આવી જ અન્ય એક વાર્તા પણ ભણાવવી જોઈએ. એ વાર્તા વોલ્ટેરની છે, જેમાં સિરિયસ નામના એક ગ્રહનો દસ લાખ ફૂટ ઊંચો જીવ બીજા ગ્રહની સફર નીકળી પડે છે. પ્રવાસમાં કંપની મળી રહે એ માટે વચ્ચે આપતા એક ગ્રહના વામન જીવને સાથે લે છે. એ વામન જીવની ઊંચાઈ 'માત્ર' પંદર હજાર ફૂટ જ છે. તે બંને ફરતા-ફરતા પૃથ્વી પર આવે છે અને એક જગ્યાએ દરિયામાં ઊભા રહે છે. એ વખતે એક મોટા ખાબોચિયામાં કશીક વસ્તુ ઝુચે છે. એ વાસ્તવમાં દરિયામાં તરતું એક જહાજ હોય છે. પંદર હજાર ફૂટ ઊંચો જીવ ઝૂકીને એ જહાજને પોતાની હૃદયીમાં લે છે.

એ જહાજમાં કેટલાક માણસો સફર કરી રહ્યા હોય છે. એમને સૂક્ષ્મ જંતુઓની જેમ હલનચલન કરતા જોઈને પંદર હજાર ફૂટ ઊંચો જીવ એના ગ્રહની ટેકનોલોજીની મદદથી પોતાનો અવાજ નાનો કરીને એ જહાજમાં ફરી રહેલા જીવો એટલે કે માનવીઓ પૈકી એક નમૂનાને પૂછે છે કે 'ભાઈ, તું કોણ છે? ત્યારે એ જહાજમાં સવાર માનવી એને કહે છે કે 'માત્ર વિરાટ શરીરને કારણે પોતાને મોટો માનનારા મુર્ખ જીવ, હું એક બૌદ્ધિક માનવી છું અને આ બ્રહ્માંડનાં રહસ્યોનો તાગ પામવાની કોશિશ કરી રહ્યો છું!'

આખી સૃષ્ટિ પોતાના થકી જ ચાલે છે એવા ભ્રમમાં જીવતા ઘણા રાજકીય નેતાઓ, સરકારી અધિકારીઓ, પત્રકારો, ફિલ્મ સ્ટાર્સ, શ્રીમંતો, અંતરવર્દના ગુંડાઓ કે અપર વર્દના વહાઈટ કોલર કિમિનલ્સ પોતાના પાવર, મસલ પાવરનું કે પોતાની સંપત્તિનું ભદી રીતે પ્રદર્શન કરતા જોવા મળે ત્યારે કે સોશિયલ મીડિયા પર શુલ્ક મુદ્દે વાંદરાઓની જેમ હૂપાહૂપ કરી રહેલા અલ્ટ્રાપ્રમિટિવાળા બેપગાળા જીવો, ખોપાની મનુષ્યો, કુટ્ટર સરકાર સમર્થકોનો, વિપક્ષના ટેકેદારોનો કે સરકારના વિરોધ માટે દેશદોહની હદ સુધી જવા તત્પર રહેતા ઘણા સૌ કોલ્ડ ઇન્ટેલેક્ચ્યુઅલ્સનો વાણીવિલાસ જોવા મળે ત્યારે વોલ્ટેર અને બર્ટ્રાન્ડ રસેલીના આ વાર્તાઓ યાદ આવી જાય છે. આજના આ 'સુખનો પાસવર્ડ' કોલમ-કથાનો સાર એ છે કે 'દરેક માણસે એ યાદ રાખીને જીવવું જોઈએ કે એક દિવસ એણે પણ અહીંથી કાયમ માટે વિદાય થવાનું છે...'

મિજાજ મસ્તી સંજય છેલ feedback@bombaysamachar.com

વરસાદ આવ્યો રે... વહેલો વરસાદ-વહેલો વરસાદ

ટાઇટલ્સ: આકાશ છે ત્યાં સુધી વરસાદ છે. (ઇલવાણી) એક કવિએ કહેલું: 'વરસાદની ફિંગરપ્રિંટ જોવી હોય તો હથેળીની છાજલી કરીને આકાશને તાકતા ખેડૂતનો ચહેરો જોઈ લેવો!' જોકે, આપણાં ખેતીપ્રધાન દેશમાં યા તો અતિવૃષ્ટિને લીધે પૂર આવે અથવા તો સાવ દુકાળ પડે. આ બે જ શક્યતા હંમેશાની હોય છે. આ વર્ષે વરસાદ ધાર્યા કરતાં વહેલો આવ્યો. છાપાળી ભાષામાં કહીએ તો 'મુંબઈમાં પહેલા વરસાદે સરકારી તંત્રની પોલ ખોલી નાખી છે...'

ઇલાકામાં લોકોએ વરસાદી શરબતનો ફીમાં આસ્વાદ માણ્યો. પુરાણોમાંથી કથાઓ છે કે ભગવાને ભૂખ્યા-તરસ્યા માણસ માટે આકાશમાંથી ભોજન મોકલ્યું કે અર્પણ માટે વાહન મોકલ્યું હોય. જેમ કે- ભૂખ્યા-તરસ્યા ઉત્તેજકને ઈન્દ્રદેવે અન્ન ને પાણી આપ્યાં હતાં. બાઈબલમાં પણ છે કે દેવતાઓએ ઈશુ માટે 'દેવબોગ' મોકલેલો... આવી કથાઓમાં શ્રાવણ વરસતો

હોય છે એની વે, તો પેલા નાપા કાઉન્ટીમાં દિવસો સુધી લોકોએ વરસાદનું સંધરેલું પાણી શરબત તરીકે વાપર્યું. ત્યાંનાં વૈજ્ઞાનિકોએ એ પાણી સૂકવીને તેમાં ઓગળેલું 'મોરસ' નામનું તત્ત્વ અલગ પાડી રસાયણિક પૃથક્કરણ કર્યું પણ વરસાદમાં મોરસ ક્યાંથી આવ્યું તેનો જવાબ હજુ મળ્યો નથી! આપણે ત્યાં સુદર્શન ફાંખિર જેવા શામરો કહેતા હોય છે કે- 'હમ તો સમરે થે કિ અરસાત મેં બરસેગી શરાબ,

આઠ બરસાત તો બરસાતને દિલ તોડ દિયા' પણ અહીં તો ઉપરવાળાએ શરાબની બદલે શરબત વરસાદનું! ઇન્ટરવલ: કિતની શર્મિલી લજીલી હૈ હવા બરસાત કી, મિલતી હૈ ઉન કી અદા સે હર અદા બરસાત કી. (નાટીર બનારસી) અરે, શરબતી બારિશ છોડો આખેઆખા પ્રાણીઓ વરસાદમાં વરસ્યાં હોય એવા અતરંગી કિસ્સાઓ પણ છે. ૨૯ મે ૧૯૯૧ના દિવસે ઈંગ્લેન્ડના વરસેન્ટર શાયર એરિયામાં ભયંકર તોફાન સાથે ઝીંગા માછલી અને કરચલાં આકાશમાંથી વરસ્યા હતા! પછી તો લોકો, તરત જ ગાડીઓમાં, થેલામાં માછલાં ને કરચલાં ભરી ભરીને ઘરે લઇ આવ્યા. કેટલાંક તો બાજુના ગામની બજારમાં વેંચી પણ આવ્યા! (વેલ, આપણે ત્યાં તો વરસાદ સાથે ગરમાગરમ ભજિયા વરસે તો માનીએ કે ચમત્કાર થયો કહેવાય!) અરે, માછલી, ઢેડકાં, ઈપલાં તેમ જ અન્ય પ્રાણીઓના વરસાદની ઘટનાઓ પણ બની છે. 'સિંગાપોર ટાઇમ્સ'માં એક સમાચાર હતા કે ૧૬ ફેબ્રુઆરી ૧૯૬૧ના દિવસે ત્યાંના શહેરમાં ભારે વરસાદની સાથે દરિયામાં તોફાન આવેલું. વરસાદ બંધ થયો ને રસ્તાનું પાણી ઓસરી ગયું ત્યારે રેરટર ઘડલાબંધ માછલીઓ જોવા મળી! એ ઘટના વિશે લખનાર પત્રકારના મકાનના પાછલા ભાગમાં પણ માછલીઓનો ઢગલો ખડકાઈ ગયો હતો. મકાન ચારે બાજુએથી દીવાલોથી ઘેરાયેલું હતું જેથી એ તો સાબિત થતું હતું કે માછલીઓ દરિયા પાણીમાંથી આવી નથી પણ વરસાદથી જ વરસે છે! શાકાહારી લોકો માટે આવો માછલિયો વરસાદ શ્રાપ ગણાય, પણ માંસાહારના રસિયાઓ માટે આશીર્વાદ!

માછલીઓના વરસાદનાં પાછો કમાલની વાત એ છે કે જમીન પર પડતાં પહેલાં પકડી લેવામાં આવે તોયે જીવતી રહેતી નહોતી. જોકે, આમ તો જીવતી આશીર્વાદ! માછલીઓના વરસાદમાં પાછી કમાલની વાત એ છે કે જમીન પર પડતાં પહેલાં પકડી લેવામાં આવે તોયે જીવતી રહેતી નહોતી. જોકે, આમ તો જીવતી આશીર્વાદ! માછલીઓના વરસાદનાં પાછો કમાલની વાત એ છે કે જમીન પર પડતાં પહેલાં પકડી લેવામાં આવે તોયે જીવતી રહેતી નહોતી. જોકે, આમ તો જીવતી આશીર્વાદ! માછલીઓના વરસાદમાં પાછો કમાલની વાત એ છે કે જમીન પર પડતાં પહેલાં પકડી લેવામાં આવે તોયે જીવતી રહેતી નહોતી. જોકે, આમ તો જીવતી આશીર્વાદ!

આજે આટલું જ શોભિત દેસાઈ
feedback@ bombaysamachar.com

૧૯૯૧માં જ્યારે રૂપિયો કન્વર્ટિબલ કરીને નરસિંહ-મનમોહને બંધિયાર ભારત ખોલી નાખ્યું એની અનેક સારી અસરો જે એ પછીની દરેક સરકારોએ ભોગવી, એની સાથે એની એક બહુ જ બેશરમ અને બેરહેમ આડઅસર એટલે ગરીબ વધુ ગરીબ બનતો જ ગયો... બનતો જ ગયો અને અમીર વધુ અમીર બનતો જ ગયો, બનતો જ ગયો. Haves અને Have nots વચ્ચેનું અંતર વધતું જ ગયું, વધતું જ ગયું... શીર્ષક વાંચ્યા બાદ હજી મુઠ્ઠા પકડાતો નથી ને?!

એવું કંઈક અગમ્ય અચાનક અજાણીતરું ખોવાય રે... દરિયા મધ્યે સોય પડી, એને નહી શોધવા જાય રે...

થયું એવું, બંધિયાર ભારત ખુલ્લું કરવાથી બધી લગામો ઊડી ગઈ. એમાં કેટલીક એવી હતી કે જે જરૂરી હતી. દા.ત. મીડિયા પરની લગામો. વધારે ઊંડા ઊતરવાને બદલે મૂળ વાત પર આવું તો IPL દ્વારા આખા જગતને પછાડીને ભારતી સર્વોપરિતા હાસિલ કરી જ કરી, પણ એની સાથે છેલ્લાં દસ વર્ષથી બહુ મોટા પાયા પર જુગાર પણ પ્રોત્સાહન પામ્યો. ક્રિકેટની રમત અચાનક કેસીનોમાં પરિવર્તન પામી. My 11 Circle અથવા અને Pokerbazi.comની લગભગ દરેક ઓવર પછી આવતી જાહેરાત પહેલાં કે પછી આવતી સૂચના કે તમે આ આદતનાં ગુલામ બનો એવા સંયોગો અને સંજોગો પૂરેપૂરાં, એ તો આ જુગાર કેટલા ગરીબોની આછીપાતળી કમાણીનો ભોગ

ક્રિકેટ: રમત કે અબજોનો જુગાર?!

લે છે એનો એક સોઆંઉશ અંદાજ પણ ન આપી શકે. ઊલટાની આવી ભડકાઉ સૂચના તમને વધુ ખાલીખમ કરવાના ઈરાદાથી જ ઉમેરાઈ હોય તો નવાઈ નહીં. એક તો આવી સરિયામ ખુલ્લેઆમ જુગારની હરામખોરી ને એમાં પાછું એની જાહેરાતની ક્વોલિટી તો તમે તોખા પણ ન પોકારી શકો એટલી ખરાબ. આજ મેરે આંગનમેં આજ ગીત ખરાબ-ગવાય ખરાબ... એના પર મુજરો

આમિર ખાન, રણવીર કપૂર, રોહિત શર્મા, કે એલ રાહુલ ઈત્યાદિને લઈને કઈ જુગાર કંપનીની એડ બનાવાઈ છે? જેની કિંમત સોએક કરોડ રૂપિયા નહીં હોય? ને તમે શું માનો છો? આ બધા ધર્મહિંદો કરવા આવ્યા છે? ૧૦૦૦ કરોડની જુગારની આવક ઓછામાં ઓછી, નહીં ઊભી કરે એમાંથી?

મારા દોસ્ત વાચક! તારી ગણતરીઓને ઘાલ ગજવે... હવે આ આંકડા જ હકીકત છે. તારી લાખોની ગણતરીઓને ય ઘાલ ગજવે... દુ:ખ તો એક જ વાતનું કે એક જનામાં તું જેને ટૂંકાણ ગણતો અને જેને 'મહાભારત'માં પત્ની ઘાવ પર લગાડી હારી જવા સુધીની લાલભત્તી ધરવામાં આવી હતી એ જુગારની આ માયા છે, એ સહાની બોલબાલા છે અને એ પોષાય છે શેના દ્વારા? તારા મર્યોના પાન ક્રિકેટ દ્વારા... આકર્ષક ગુજરાતીમાં હજી બીજી ૧૦-૧૨ પાના ભરીને તને વાત ગણે ઉતારું? કે તું ભવિષ્યમાં કદાચ ક્રિકેટ જોવાનું જ છોડી દે પણ તું આટલો સમજદાર... તું આટલામાં ના સમજે?!

બીજો એક બહુ મોટો ધંધો ગોબાચારીનો ચાલી રહ્યો છે તને શેરબજાર તરફ વાળવાનો. IPL જેવી અબજોની ટૂર્નામેન્ટના બીજા મહત્વના સ્પોન્સર્સ છે મ્યુચુઅલ ફંડ્સ. પ્રજાના દૂધ ધોયેલા ખર્વ નિર્ભર રૂપિયાનું પોતાની OF COURSE ગણતરીબાજ પણ મૂનસફી મુજબનું રોકાણ કરી અને અધધધ પૈસા બનાવતા આ મ્યુચુઅલ ફંડો રોકાણકારના નસીબમાં તો માંડ દસ ટકાનું (ઘણાં તો ઘણી વાર બે ટકાનું માંડ) રિટર્ન મુકતા હશે. તું તરત પૂછીશ: તો બાકીના અબજો જાય છે ક્યાં? એ અબજો જાય છે મ્યુચુઅલ ફંડોના સંચાલકોના નફામાં, એમના એક્ઝિક્યુટીવ્સના Pay Package, Bonus,

foreign Vacations અને એમની Officesની Real Estate investments કે Rentમાં. લગભગ તો એમની પસંદગી Rentalની જ હોય છે કે જેથી ઉથાપન સત્વરે થઈ શકે. તું તારે જલ્દા કર? તને બેન્ક ડિપોઝિટના ૭% વ્યાજથી ૩% તો વધારે મળે છે ને! લહેર કર, ચાર!

મને અત્યારે યાદ નથી આવતું કે આ કઈ હરામખોર સરકારના ક્યા નાણામંત્રીએ બેન્ક ડિપોઝિટ ઉપરનું ૧૦% વ્યાજ ઘટાડીને આ બેરહમ વ્યવસ્થાને જનમ આપ્યો... પણ બહેન નિર્મળા જો બેન્ક ડિપોઝિટ પર વ્યાજ વધારવાનું ય સત્કર્મ કરે ને તો એનું આગવું બહું 'ધોવાઈ' જાય... મ્યુચુઅલ ફંડોનો આ ઊભરો શમી જાય અને Retired Citizens of indianને બહુ મોટી હેવા ધારણ પ્રાપ્ત થાય.

મારા દોસ્ત વાચક! તું જરૂર જા શેરબજારમાં... પણ કાં તો તું પોતે એનો નિપુણ બન ને કાં તો તું એવો સલાહકાર શોધ કે જે તારી કમાણીના પ કે ૭% લઈને તારા નામે Invest કરે અને તને સતત જણાવતો રહે ક્યાં? શું? અને કેટલું?

સમજ્યો તું મારા દોસ્ત?? કે નહીં? હું આટલો પુંસક અને ખુલ્લો લગભગ તો નથી બનતો... ઈસ સિરે સે ઈસ સિરે તક સબ શરક-એ-જુમ્ હૈ આદમી યા તો ઝમાનત પર દિદા હૈ યા કરાર.

દુ:ખતંકુમારનો આ શેર એટલે ભારતનું સમગ્ર નાણા બજાર. આ છોડાથી લઈને પેલા છોડા સુધી બધા ગુનહામાં એકસરખા સામેલ છે. કાં તો જામીન પર છૂટેલા છે અથવા ભાગી ગયેલા છે.

આજે આટલું જ.

ફોકસ એસ.ચૌધરી
feedback@ bombaysamachar.com

તૂટેલાં સંબંધના મ્યુઝિયમ વિશે સાંભળ્યું છે?

દુનિયા વિવિધ અજાયબીઓથી ભરેલી છે. જેને સાંભળીને-જોઈને આશ્ચર્ય જરૂર થાય છે. આવી જ એક અજાયબીથી અમે તમારો પરિચય કરાવીશું. એના માટે આપણને જવું પડશે કોએશિયાની રાજધાની જાકાર્તા. વાત એમ છે ફિલ્મમેકર ઓલિંકા વિસ્તિકા અને તેના આર્ટિસ્ટ પાર્ટનર ડ્રેજન ગુબિચિક વચ્ચે ચાર વર્ષથી પ્રેમ સંબંધ હતો. જોકે આ સંબંધ પર ચાર વર્ષમાં જ પૂર્ણવિરામ લાગી ગયું.

ચાર વર્ષ દરમિયાન બન્નેએ એકમેકને અનેક ભેટ-સોગાદો આપી હતી. હવે એનું શું કરવું? એની તેમને કાંઈ સમજ પડી નહીં. તેમને સલાહ આપવામાં આવી કે જે કાંઈ થયું એને ભૂલીને આગળ વધવા જણાવ્યું.

આ બધાની અંદર તેમને એક એવો વિચાર આવ્યો કે આ બધી ગિફ્ટ્સને એક મ્યુઝિયમમાં રાખવામાં આવે. બસ, તેમના આ નેક ખયાલથી 'મ્યુઝિયમ ઓફ બ્રોકન રિલેશનશિપ્સ' એટલે કે તૂટેલા સંબંધોનું મ્યુઝિયમ અસ્તિત્વમાં આવ્યું.

આ મ્યુઝિયમનો ઉદ્દેશ માત્ર એટલો જ છે કે બ્રેકઅપની સ્ટોરીઝ અને એની સાથે જોડાયેલી વસ્તુઓને એકઠી કરવાનો છે. આ મ્યુઝિયમની સ્થાપના બાદ એમાં

ટૅક વ્યૂહ વિરલ રાઠોડ
feedback@ bombaysamachar.com

આટલું કરો તો તમારો મોબાઈલ પર્ફોમ કરશે રોકેટ સ્પીડથી!

રોટી-કપાડાં-મકાન બાદ જે જીવન જરૂરી ચીજવસ્તુઓ છે એમાં હવે મોબાઈલ સ્થાન લઈ લીધું છે. મોબાઈલના ઉપયોગ સામે ઘણા એવા મુદ્દાસર વાત કરી શકાય. તેનો વિકાસ ઉપયોગ આપણા સમયને બરબાદ કરી નાખે એ વાતમાં પણ કોઈ બેમત નથી. મોબાઈલ ફોનની વચ્ચે અલગ દુનિયામાં હકીકતમાં શું જરૂરી છે એ ઘણીવાર ભૂલાઈ જાય છે. સતત એનો ઉપયોગ ઓખેને તો નુકસાન કરે જ છે, પણ ઘણીવાર એ જોઈતો સ્પીડથી કામ ન કરે વ્યક્તિ ખુદ હેંગ થઈને હેરાન પરેશાન થઈ જાય છે... સ્લો સ્પીડનો પ્રોબ્લેમ હવે સમયાંતરે દરેક મોબાઈલ યુઝર્સને સતાવે છે.

મોબાઈલ કેટલો ફાસ્ટ કે સ્લો છે એ જાણવા માટે દરેકે અઠવાડિયામાં એકવાર મોબાઈલ સ્વિચઓફ કરી ઓન કરવો જોઈએ. ફોન શરૂ થવામાં વધારે પડતો સમય લાગે ત્યારે સમજવું કે ફોનની સિસ્ટમ સ્લો ચાલી રહી છે. હવે મોબાઈલમાં સામાન્ય ફેરફાર કરીને ફોનની પ્રોસેસ સ્પીડ વધારી શકાય છે. સૌ પ્રથમ સેટિંગમાં જઈ ડેવલપર્સ ઓપ્શનમાં જાવ. પછી એમાં વિન્ડોઝ એનિમેશન સ્કેલ પર જાવ. પછી એનિમેશન કોઈ એનિમેશનમાં સામાન્ય ફેરફાર એનિમેશન સ્કેલ એને પણ પોર્ટન્ટ ફાઈવ થેટલી એસ ખુલ્લી હશે એટલો સ્પીડ રેટ ઘટશે. રેમ મેમરી પર લોડ વધશે. માત્ર એ જ એનિમેશન ખુલ્લી રાખો જેમાં સતત કંઈક કરવાનું હોય છે.

ફોનને લોક કરીને મૂકવાની ટેવ હોય તો રીસેન્ટ એનિમેશન મેનુ ક્લિક કરવાથી ફાયદો થાય છે. આઈફોન હોય કે એન્ડ્રોઈડ રેમ મેમરી પર લોડ જેટલો ઓછો એટલી સ્પીડ વધારે. અંગ્રેજી સિવાયની કોઈ ભાષામાં વાર્તાલાપ કરવાનો હોય એ સમયે ઘણીવાર અક્ષરો ટાઈપ કરવાના થોડા સમય બાદ ટપાચ છે. આવું થાય ત્યારે જે તે એનિમેશન બંધ કરીને ફરી શરૂ કરવાથી ફાયદો થાય છે. મુવી કે ઓનલાઈન સ્ટ્રીમિંગ એનિમેશન લાંબા સમય સુધી જોવા ચાલુ રાખવાની હોય ત્યારે સામાન્ય રીતે કોઈ પણ મોબાઈલમાં ટાઈપથી ચાર વખત સિસ્ટમ અપડેટના એલર્ટ આવે છે. એ જો ન કરવામાં આવે તો ફોનમાં કેટલાક ફાયર વ્યવસ્થિત રીતે કામ કરના નથી. આવા સમયે આખી સિસ્ટમ અપડેટ ન કરવી હોય તો જે તે એનિમેશનને જ અપડેટ કરી શકાય છે. આખી સિસ્ટમ અપડેટ થતાં સમય જાય છે અને ઘણીવાર ફોન રીસ્ટાર્ટ થતા પણ ઘણો સમય લાગે છે.

મોબાઈલમાંથી ફોટો કે વીડિયો અપલોડ કરવાનો હોય એ સમયે પણ ઘણીવાર સ્પીડ ન આવતા કંટાળો આવે છે. આવા સમયે ફિલ્ટર ટિપ્સ કામ આવે છે. જે ફોટો કે વીડિયો અપલોડ કરવાના છે તેને અલગ કરી અથવા

વિશેષ વીણા ગૌતમ
feedback@ bombaysamachar.com

ખેડૂતોનો કમાઉ દીકરો સફરજન

ભારતમાં સફરજન એ સર્વ શ્રેષ્ઠ ફળોમાંનું ફળ છે. આજકાલ આ દરેક ઋતુમાં મળે છે અને આ ફળ ખાવું પણ ગમે છે પરંતુ એ વાત અલગ છે કે હર કોઈ ખાઈ નથી શકતું. હેલ્થની દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો સફરજન એ ખૂબ જ મહત્ત્વ ધરાવે છે. ડેક્ટરો તો એમ કહે છે કે , રોજનું એક સફરજન ખાવું જોઈએ. એમ કહેવામાં આવે છે કે , જે રોજ એક સફરજન ખાય તેણે શ્રેષ્ઠ દિવસ ડેક્ટર પાસે જવાની જરૂર પડતી નથી. ઈન્ફેક્ટ સફરજન એટલું મહત્ત્વનું ફળ છે કે , દરેક જગ્યાએ સફરજનની માંગ ખૂબ જ છે. આ જ કારણસર મોટાભાગે સફરજન આશરે ૧૦૦ રૂપિયા આસપાસ મળે છે. આર્થિક દ્રષ્ટિએ સફરજનનું ઝાડ ખેડૂતો માટે ખૂબ જ મહત્ત્વનું છે. ભારતમાં સફરજનના ઝાડ મોટાભાગે પર્વતીય સ્થળો પર કે જ્યાં ઠંડું વાતાવરણ હોય ત્યાં મળી આવે છે. હવામાનમાં ફેરફાર અને કૃષિ ક્ષેત્રમાં થયેલી પ્રગતિના કારણે હવે સફરજન પંજાબ, હરિયાણા અને મધ્ય પ્રદેશ જેવા મેદાન પ્રદેશોમાં પણ ખેડૂત દ્વારા ઉગાડવામાં આવી રહ્યું છે. આથી તેમની આર્થિક સ્થિતિ બદલાઈ રહી છે.

ભારતમાં સફરજનની ખેતી ક્યાં થાય છે?

વર્ષોથી સફરજનનું ઉત્પાદન હિમાચલ પ્રદેશ , જમ્મુ કાશ્મીર , ઉત્તરાખંડ , અરુણાચલ પ્રદેશ , નાગાલેન્ડ અને સિક્કિમ જેવા ઊંચાઈવાળાં ક્ષેત્રોમાં થઈ આવ્યું છે. પરંતુ ઉપર જણાવ્યા મુજબ કૃષિ ક્ષેત્રમાં થયેલી પ્રગતિના કારણે હવે પંજાબ, હરિયાણા અને મધ્ય પ્રદેશ જેવા મેદાન પ્રદેશોમાં પણ ખેડૂત દ્વારા અલગ અલગ વેરાઈટીના સફરજન ઉગાડવામાં આવી રહ્યા છે. પરંપરાગત રીતે હિમાચલ પ્રદેશના સિમલા, કિમોર, કુલ્લુ, મંડી અને ચંબા જેવા રાજ્યો સફરજનના ઉત્પાદન માટે જાણીતા છે. જેમકે જમ્મુ અને કાશ્મીરના શોપિયા, બારામુલા, પુલવામા, અને અનંતનાગ જેવાં રાજ્યો સફરજનના ઉત્પાદનમાં અવલ છે તો ઉત્તરાખંડમાં આવેલા અલ્મોડા, નૈનીતાલ, ચમોલી અને ઉત્તરકાશી જેવા જિલ્લાઓમાં પણ સફરજનની ખેતી થાય છે.

ખેડૂતો માટે સફરજન શું કામ મહત્ત્વપૂર્ણ છે.

સફરજનની ખેતી ખેડૂતો માટે માત્ર આર્થિક દ્રષ્ટિએ જ લાભદાયક નથી પરંતુ આનાથી જોડાયેલા ઘણા સામાજિક પરિબળો પર પણ આધાર રાખે છે જેમકે,

- સફરજન એક નક્કી પાક છે. આનું વેચાણ મૂલ્ય ખૂબ

જ વધારે હોય છે. ખાસ કરીને સારી ક્વોલિટીના સફરજનનું. તેથી જ સફરજનના પાકથી સારી એવી કમાણી થાય છે.

- સફરજનનું ઝાડ માત્ર ખેડૂત માટે જ આર્થિક સહાયતા નથી આપતું પરંતુ ખેત મજૂરો માટે પણ એક આર્થિક સહાય ઊભી કરે છે એમ કહેવાય કે, એક સફરજનનું ઝાડ પાંચ લોકોને રોજગાર પુરો પાડી શકે છે.
- ભારતના સફરજન દુનિયામાં ઘણી જગ્યાએ એક્સપોર્ટ કરવામાં આવે છે જેનાથી સારી એવી વિદેશી નફા પ્રાપ્ત થાય છે, કે જેની દેશની આર્થિક પ્રગતિમાં મહત્ત્વપૂર્ણ ભૂમિકા છે.

સફરજનના ઝાડથી આશરે કેટલી આવક

સફરજનના એક ઝાડમાંથી એક ખેડૂતને દર વર્ષે ૧૦૦ થી ૨૦૦ કિલો જેટલા ફળ મળે છે . એક હેક્ટરમાં લગભગ ૨૦૦ સફરજનનો બગીચો પ થી ૭ વર્ષમાં ફળની પેદાશ ચાલુ કરી દે છે. એક હેક્ટર સફરજનના બગીચાની દર વર્ષે ૧૦ થી ૧૫ લાખ રૂપિયાની કમાણી કરવા માટે ખેડૂતે દર વર્ષે પ થી ૧ લાખ રૂપિયાનો ખર્ચ કરવો પડે છે કે જે કોઈપણ હાલમાં ફાયદો આપે. આમ જોઈએ તો સફરજનના એક હેક્ટરનો બગીચો રાખવાવાળો હર ખેડૂત વર્ષના અંતમાં ૧૦ થી ૧૫ લાખનો ફાયદો મેળવે છે.

આવાહનનો સામનો કરવો પડે -

સફરજનના ઝાડથી આવક તો ખૂબ જ સારી રીતે થાય છે, પરંતુ તેની સાથે અમુક આવાહનનો સામનો પણ કરવો પડે છે જેમકે,

- ગ્લોબલવોર્મિંગને કારણે સફરજનના પાકમાં ઘણી મુશ્કેલીઓ આવે છે. તાપમાન વધવાને કારણે સફરજનના છોડમાં જોઈએ તેવા ફૂલ નથી આવતા અને ઘણી વખત તાપમાન વધારે હોવાને કારણે આવેલા ફૂલ પણ કરમાઈ જાય છે. જેને કારણે ફળોની ક્વોલિટી પર અસર પડે છે.
- વરસાદથી પણ સફરજનના પાકને નુકસાન થાય છે પરંતુ આનાથી પણ મોટું સંકટ એટલે દલાલોની વધતી જતી દાદાગીરી . ઘણી વખત દલાલો એક થઈ જાય અને ખેડૂતોને ઓછા ભાવમાં પાક વેચવા પર મજબૂર કરે છે.
- સફરજનના કારોબારમાં સૌથી મોટું સંકટ એટલે સફરજનનો સંગ્રહ કરવો અને લિમિટેડ કોલ્ડ સ્ટોરેજ.

કેવી રીતે મળશે ઉત્તમ પાક

- ખેડૂત સંગ્રહનો એ મળીને સફરજનનું વિતરણ સંભાળવું જોઈએ, જેથી દલાલો બ્લેકમેઈલ ન કરી શકે. આની સાથે સરકાર દ્વારા આપવા જેવી સફરજનની ખેતીથી લઈને બીજી જાતની સબસિડી અને બીજી યોજનાઓનો પણ ફાયદો લેવો જોઈએ.
- આ બધાં જ મામલે ખેડૂત જો સાવચેતી રાખે તો દરેક ખેડૂતને થતી આર્થિક સ્થિતિને સુધારી શકે.

હેનરી શાર્ત્રી
feedback@bombsamachar.com

છ કાને વાત પંઠી જાય

આજે પહેલી જૂન. ગ્રેગોરીયન કેલેન્ડર અનુસાર છઠ્ઠી મહિનો બેઠો. હિન્દુ કેલેન્ડર અનુસાર આજે જેઠ સુદ છઠ છે જે સ્કંદ પછી કે અરણ્ય પછી તરીકે ઓળખાય છે. છનો અંક ભાષામાં પણ સરસ રીતે વર્ણાઈ ગયો છે. છઠ્ઠીના લેખ બાળકના જન્મ પછી છઠ્ઠે દિવસે વિધાતા આવી તેના જીવન દરમિયાન જે સારું મારું થવાનું હોય તેનો આંક માટે એવી માન્યતા છે. છઠ્ઠીના લેખ મટવાના નહીં એટલે વિધાતાએ લખ્યું હોય એ પ્રમાણે થયા વિના રહે નહીં એવી માન્યતા છે. આંખ, કાન, નાક, ત્વચા ને જીભ એ પાંચ ઈન્દ્રિય છે જેનાથી બધા અનુભવ થાય છે. છઠ્ઠી ઈન્દ્રિય એટલે અંતઃસ્કુરણા થઈ જેને આધારે અનુભૂતિ થાય છે કે અનુમાન વ્યક્ત કરવામાં આવે છે.

વાત વંદે એટલે ત્રીજો માણસ સાંભળી જાય એ પછી વાત છાની રહી શકે નહીં. છ પાંચ ગણી જવા એટલે પોબારા ગણી જવા, પલાયન કરી જવું, રકુચકર થવું. હિન્દીમાં નૌ દો ચારદ હોના કહેવત જેવો જ ભાવાર્થ છે. ખટ એટલે પણ છ. ખટ કરમ એટલે અધ્યયન, અધ્યાપન, યજન (યજ કરવો), યાજન (યજ કરાવવો), દાન અને પ્રતિગ્રહ (દાનનો અસ્વીકાર) એ શ્રાવણમાં છ કર્મ. ખટ દર્શન અથવા ખટ શાસ્ત્ર એટલે હિંદુઓના તત્ત્વજ્ઞાન સંબંધી જુદા જુદા છ મત: સાંખ્ય, યોગ, ન્યાય, વૈશ્વિક, મીમાંસા અને વેદાંત. ખટઘડી એટલે છઠ્ઠી ઘડી. નરસિંહ મહેતા લખી ગયા છે,

ચેતવી ગયા છે કે રાત રહે જાહેર પાછલી ખટઘડી, સાધુ પુરુષને સુઈ ન રહેવું. તિથિનું મહત્વ અને જ્યારે જે બનવાનું હોય એ બનીને જ રહે એ દર્શાવતી માર્મિક કહેવત બહુ જ જાણીતી છે કે છકની સાતમ અને સાતમની છઠ્ઠ કોઈથી ન થાય. આ જ ભાવ પાંચમની છઠ ન થાય કહેવત તરીકે પણ પ્રચલિત છે.

ENGLISH SIX IN IDIOMS

આજની જનરેશન માટે અઠવાડિયાનો છઠ્ઠો દિવસ આનંદદાયક અને રાહત આપનારો હોય છે. સોમથી શુક્ર પાંચ દિવસ શરીરનો અને દિમાગનો કામ કર્યા પછી આવતો શનિવાર એટલે મોડા ઉઠવાનો, શોપિંગ કરવાનો અને રાત્રે પાર્ટી કરવાનો દિવસ. અંગ્રેજીમાં છ માટે સિક્સ શબ્દ છે. કહેવત - રૂઢિપ્રયોગમાં પણ એની પ્રભાવી હાજરી જોવા મળે છે. Six Ways to Sunday: Thoroughly, completely, in every way imaginable. કોઈ પણ બાબતને સમગ્રપણે, ઉપરનીચે - ધરમૂળથી ચકાસવી એ એનો ભાવાર્થ છે. I checked the document six ways to Sunday to ensure there were no errors. ડોક્યુમેન્ટને મેં એકદમ ઝીણવટથી ચકાસ્યા જેથી એમાં કોઈ ભૂલ ન રહી જાય. Six of one, Half a dozen: The two alternatives are equivalent or indifferent; it doesn't matter which one we choose. સમક્ષ રહેલા બે પર્યાય સરખા હોય અને બેમાંથી કોઈની પણ પસંદગી કરવાથી ફરક ન પડે એ દર્શાવવા આ કહેવત વપરાય છે.

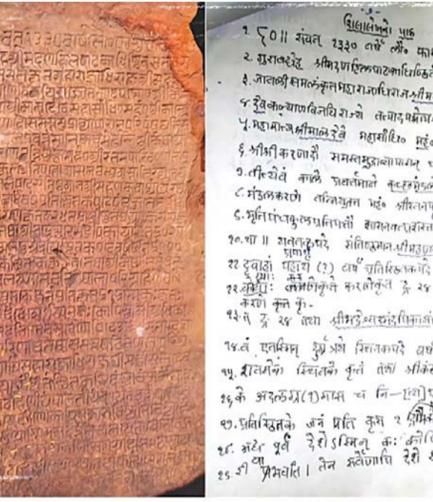

શકાય છે અને છ વાર ગોળીબાર કર્યા પછી જ ફરી એમાં નવી કાર્ટરીજ ભરવી પડે છે. એટલે એ સિક્સ શૂટર તરીકે ઓળખાય છે. 'શોલે'નો યાલયોગ યાદ કરો જ્યારે ગબ્બર સિંહ એના સાગરિત પાસેથી રિવોલ્વર લઈ 'હિતની ગોલી હે ઈસમેં?' સવાલ કરે છે જેનો જવાબ 'છે ગોલી સરદાર' એવો મળે છે. પછી ડાકુ નાણાંમાં રહેલી છમાંથી ત્રણ હવામાં ગોળીબાર કરે છે. Six feet under: Buried six feet underground, not alive, dead. અન્ય ધર્મમાં દેહાવસાન પછી કરવામાં આવતી અંતિમ ક્રિયામાં મૃતદેહ દાટવાનો રિવાજ છે. ખ્રિસ્તીઓમાં કબરની ઊંડાઈ છ ફૂટની હોય છે જે કોફીન અથવા શબપેટીની છ ફૂટની લંબાઈને સમક્ષ હોય છે. એના પરથી આ રૂઢિપ્રયોગ અસ્તિત્વમાં આવ્યો છે.

ભૂતથી ભાવિ માટે સક્રિય સંવાદના સ્વરૂપ: હસ્તપ્રત ને લિપિ

ભારતના પશ્ચિમી કાંઠે સ્થિત આ કચ્છ, માત્ર ભૂગોળની દૃષ્ટિએ વિશાળ પ્રદેશ નથી, પરંતુ એ ભારતની સંસ્કૃતિ, સાહિત્ય અને ઈતિહાસના દૃષ્ટિકોણથી પણ એક સૂર્યમુખી પત્ર તરીકે મહત્ત્વનું બને જો તેના તમામ પાનાઓ ખુલા પડે. એવું છે કે હજુ સુધી આ અલાયદા પ્રદેશની અનેક અજ્ઞાત બાબતો ધરબાયેલી પડી છે. અહીંની લિપિ અને હસ્તપ્રતની પરંપરા એ માત્ર અભિવ્યક્તિનાં સાધન નહીં પરંતુ સંસ્કૃતિના પાયા તરીકે પણ સ્થાપિત થાય છે. સંસ્કૃતિનું અભિન્ન અંગ એવી વિવિધ શ્યા અને પાઓના વિસરાતા વારસા પર છેલા પાંચ વર્ષથી મન પરોવ્યું છે એટલે સમજી શકાય કે આજે કાળ અને કલમનો યુગ પછાડીને પ્રવાહ બદલતી ડિજિટલ ધારામાં હસ્તપ્રતોના સંગ્રહ અને લિપિઓના પઠનને લગતી પ્રવૃત્તિઓ, તેના અભ્યાસ અને સંશોધન એ સાહસી કૃત્ય કહેવાય!

હસ્તપ્રત એટલે કે માનવ હસ્તે લખાયેલ ગ્રંથ. આજના યુગમાં જ્યારે પ્રિન્ટેડ પુસ્તક એકદમ સામાન્ય લાગતું હોય, ત્યારે હસ્તપ્રત એ પુરાણ સમયનું મુખ્ય સાધન હતું. દરેક હસ્તપ્રત એ સમયના લેખકનું વ્યાખ્યાયીત ચિંતન અને લેખનકૌશલ્ય દર્શાવતું માધ્યમ હતું. દલપતભાઈ દાણીધારના અનુસાર, લિપિ એ હસ્તપ્રતના અભ્યાસમાં મહત્વપૂર્ણ પાસું છે. ધોળાવિરાના ખંડહરો અને મહેરોમાં મળી આવતી લિપિઓ અને ચિહ્નો દર્શાવે છે કે પ્રાચીન ઈતિહાસમાં લખાણો માત્ર ભાષાના પ્રસાર માધ્યમ નહોતાં, પરંતુ આર્થિક, ધાર્મિક, સામાજિક અને રાજકીય વ્યવસ્થાઓનો આધાર હશે. ધોળાવિરાના ઉત્ખનન દરમિયાન મળી આવેલી મોહરો, ખાસ કરીને એકશૃંગી મુગવાળી મોહરો એ સિંધુ સંસ્કૃતિના ધર્મ, અર્થતંત્ર અને વાણિજ્ય સંબંધિત અનેક પરતો ઉઘાડે છે. આ મોહરો પર “કાવ નિભિ કતુ” (ઋગ્વેદ મંડળ ૧૦, સૂકત ૩૮ થી ૪૧) જેવા સંસ્કૃત-પ્રેરિત શબ્દો દર્શાવે છે કે આ મોહરો માત્ર છાપ મારવા માટે નહોતી પણ ધાર્મિક યજ્ઞો, ઋષિઓના સ્મરણ અને રાજ્યસભામાં વપરાતી સંકેતિક ભાત હતી. કચ્છ એ જ્ઞાન અર્જિત કરવા અધ્યયન તેમજ લેખન સર્જનનો મુખ્ય મલક તરીકે ભારતભરમાં નામના મેળવી શક્યું હશે એવું વ્રજભાષા પાઠશાળાના ઇતિહાસ પરથી કહી શકાય. પ્રદેશના ઇતિહાસમાં મહારાઓ લખપતએ એ માત્ર શાસક નહીં, પરંતુ કલાના સાર્થક ઉપાસક અને વિદ્વાતશ્રયી રાજા તરીકે પણ ઓળખાય છે. સંવત ૧૮૦૮માં તેમણે ભુજમાં ‘વૃજભાષા પાઠશાળા’ની

સંવત ૧૫૫૫ નું ઘાતુની મૂર્તિ પાછળનું લખાણ આશાપુરા મંદિર ભુજ

રાષ્ટ્રભાષા અંતાક્ષરી મેં છ કે ગાને

અંતાક્ષરી - અંતકડી એક એવી રમત છે જેમાં પરિવારનો દરેક સભ્ય હોશે હોશે ભાગ લે છે. અંતકડીમાં સામા પક્ષે ગાયેલી ગીતની પંક્તિનો અંત્ય અક્ષર, છેલ્લા અક્ષર પરથી ગીત ગાવાનું હોય છે. છ સે સુરુ હોનેવાલે ગાના ગાને કી નૌબત બહુત કમ આતી હૈ. આજ હમ છ અક્ષર સે સુરુ હોનેવાલે કુછ ગીત કી પંક્તિયા પર ગૌર ફરમાતે હૈ. અંતકડીમાં છ અક્ષરથી શરૂ થતું ગીત ગાવાનો વારો ક્યારેક જ આવે છે. વિવિધ ભાવના અને બે સુપરસ્ટારના ગીતની પંક્તિના ઉદાહરણ જોઈએ. સૌથી પહેલું યાદ આવે છલિયા મેરા નામ, છલના મેરા કામ, હિન્દુ-મુસ્લિમ, સિખ-ઈસાઈ સબકો મેરા સલામ. (છલિયા - મુકેશ). રાજ કપૂરે ગીતને યાદગાર બનાવ્યું છે. બીજું છે રોમેન્ટિક યુગલ ગીત છેડો ના મેરી જુલ્કે સભ લોગ કયા કહેંગે, સભ લોગ કયા કહેંગે. (ગંગા કી હલરે - લતાદીદી અને કિશોર કુમાર)માં પડદા પર કુમકુમ અને કિશોર કુમાર છે પણ ગીત સાંભળતી વખતે અને જોતી વખતે કિશોરદા વધુ સ્મરણમાં રહી જાય છે. છુપ ગાપ સારે નજારે ઓઈ કયા બાત હો ગઈ, તૂને કાજલ લગાયા દિન મેં રાત હો ગઈ. (દો રાસ્તે - લતા મંગેશકર અને મોહમ્મદ રફી) સુપરસ્ટાર રાજેશ ખન્નાના એવરેસ્ટ આરોહણનું શરૂઆતનું પગથિયું. સુપરહિટ સોંગ. એશ્રી મેન અમિતાભ બચ્ચનનું છૂક મેરે મન કો તૂને કિયા કયા ડુશારા, બદલા યે મોસમ લગે પ્યારા જગ સારા. (યારાના - કિશોરકુમાર) ગીત હદયને મુલાયમ બનાવી પ્રેમિકા માટે જાજમ પાથરે છે. જીવનની ફિલસૂફી દર્શાવતું છોટી સી યે દુનિયા પેહચાને રાસ્તે હૈ તુમ કહીં તો મિલોગે કમી તો મિલોગે તો પૂછેંગે હાલ. (રંગોલી - કિશોરકુમાર) ગીત જોયા પછી નટખટ - ટીબળી કિશોરકુમાર પડદા પર અને ગાયકીમાં સુધ્યાં તત્ત્વજ્ઞાની પણ હતો એ સમજાય છે.

સચ્ચાં બહિણ મ્હળીમધ્યે સહા

ગુજરાતીમાં આપણે પાંચ પછી આવતી સંખ્યા માટે એકાક્ષરી શબ્દ છ વાપરીએ છીએ અને કિંકટની રમતમાં ઓવર બાઉન્ડરી માટે છગ્ગો ફટકાઓ એમ લખીએ છીએ. મરાઠી પાઠ નંતર સહા હી સંખ્યા યેતે આણિ સીમેપાર ચેંડુ ટોલવલા તર ચટકાર મારલા અંહ સમ્મતાત. ખાષેત સહા કસા રુજલેલા આહે હે પાહુયા. ભાષામાં સહા શબ્દ કેવી રીતે વર્ણાઈ ગયો છે એ જાણીએ. પહેલી કહેવત છે સહાચા બારા વાજો. યાચા અર્થ પરિસ્થિતિ પૂર્ણપણે બદલણે કિંવા સૂપ નુકસાન હોણે. પરિસ્થિતિ ધરમૂળથી બદલાઈ ગઈ હોય અથવા તીવ્ર નુકસાન થયું હોય ત્યારે આ કહેવત વપરાય છે. ચુકીચ્યા નિર્ણયામુકે ત્યાચી પ્રતિષ્ઠા સહાચા બારા વાજલ્યાપ્રમાણે જ્ઞાલી. ખોટો નિર્ણય લેવાને કારણે પ્રતિષ્ઠાને હાનિ પહોંચી. સહા મહિને ગેલે, દિવસ રાહિલે (પંચરા) કહેવત કામ અને સમયના સંદર્ભમાં વપરાય છે. યાચા અર્થ કામાલા ઘોઘાવ અવધી શિલ્લક આહે. કોઈ લાંબી અવધિનું કામ હોય અને એ પૂરું થવા આવ્યું હોય એ એનો ભાવાર્થ છે. સહા-સાત દિવસાત યાચા અર્થ કાહી દિવસાત કિંવા લવકરચ. આગલી કહેવત જેવો જ આનો ભાવાર્થ છે. ટૂંક સમયમાં - જલદી એ એનો ભાવાર્થ છે. મેલી અઢી ચ વર્ષાપાસૂન હે ત્રિજ વાંધગ્યાચ કામ ચાલુ આહે, સહા-સાત દિવસાત વાહને ફિરણે સુરુ હોઈલ. છેલ્લા અઢી વર્ષથી આ ત્રિજનું બાંધકામ ચાલી રહ્યું છે. બસ, છ - સાત દિવસમાં વાહનોની આવનજાવન શરૂ થઈ જશે. શ્વદર્શન: ભારતીય દર્શનાંમધીલ સહા મુખ્ય વિચારપ્રણાલી (સાંચ્ય, યોગ, ન્યાય, વૈશિષેક, મીમાંસા, આણિ વેદાંત). શ્વદર્મ: શ્વદર્મ મ્હણજે સહા પ્રકારથી ધાર્મિક કૃત્યે હિંદુ ધર્માત, સાંગિતલી આહેત. શ્વદ્પદ: સહા પાયાંચે પ્રાણી, જસે કી કીટક.

જલ્દી બોલો, માત્ર ૧૫૦ રૂપિયામાં હવાઈ મુસાફરી કરવી છે?!

‘રાજુ ઘરે છે?’
રાજુના ઘરે જઈ મેં ભૂમ પાડી. રોજ રાજુ મારે ઘરે બેસણા કરે. આઠ મિન, મીટિંગ કરે!
‘આવો.. આવો ગિરધરલાલ, અમારા ઘરે તમારા પાવન પગલા ક્યાંથી?’ રાજુ રટીએ સાદર અમારું સ્વાગત કર્યું.
‘રાજુ, તું કદી પ્લેનમાં બેઠો છો? તે કદી હવાઈ મુસાફરી કરી છે?’ મેં રાજુને પૂછ્યું.
‘ગિરધરલાલ, હું વિનોબા ટ્રાવેલ્સનો કાયમી પેસેન્જર છું. બહુ બહુ તો જેન્ટલ સાઇકલ. ક્યારેક મોપેડ જેવું હાફ ફોરવ્હીલર મળે એટલે ભયોભયો.... અમે રે પેસેન્જર ભારમાસી છકડાના’ રાજુએ બેચૂરા મહિષીકુમારના અવાજે ગીત લલકાર્યું.
‘રાજુ.. પ્લેનમાં બેસવાની ઇચ્છા ખરી?’ અમે રાજુની દુખતી નસ પર હાથ મૂક્યો.
‘ગિરધરલાલ, ઇચ્છા તો અનંત હોય. ઇચ્છા વગરનો કોઇ માણસ હોય ખરો? માટે તો રટીના ભાવે તાજમહેલ કે કુતુબમિનાર ખરીદવાની ઇચ્છા હોય. નેશનલ કશ તુમિ ડિમરી જોરે મારા પ્રેમનું ડમરુ વગાડવું હોય..... પરંતુ વો દિન કહાં કે રાજુ રટી કી કિસ્મત મેં ફલાઇટ મેં જની?’ રાજુએ સીધી વાત ન કરી, પરંતુ બકવાસ વેચ્યો..

‘રાજુ, તારી પાસે દોઢસો રૂપિયા છે?’ મેં રાજુને પૂછ્યું.
‘કેમ તમારે શાકપાંદડું ખરીદ કરવા માટે રૂપિયા ઉછીના જોઇએ છે?’ રાજુ રટીએ સામે બેવડકૂંઈભર્યાં સવાલ પૂછી જ નાખ્યો.
‘રાજુ, હું પાનમસાલો ખાવા, સિગારેટ ફૂંકવા કે દાડ દીંચવા તારી પાસે રૂપિયા માગતો નથી.’ મેં સફાઇ આપી.
‘ગિરધરલાલ, તમે સરકારવાળી કરી. વિકાસના નામે ટેકસના રૂપિયા ઉઘરાવે અને ઉદ્યોગપતિમિત્રોના ૧૬ લાખ કરોડના દેવા માફ કરી દે. ગરીબ ગાય જેવી જન્મનાને દોહીને વરૂને દૂધ પિવાડાવી દે!’ રાજુએ સણસણાતો આરોપ મૂક્યો.
‘રાજુ, હું ખરેખર તારા લાભ માટે દોઢસો રૂપિયા માગું છું. આ રૂપિયાથી ન તો મારો મહેલ બનશે કે ન તો તારું ઝૂંપડું તૂટી જશે.’ મેં રાજુને હેયાધારણ આપી.
‘ગિરધરલાલ, તમે મને પ્લેનમાં બેસાડવાનું કંઈક કહેતા હતા.’ રાજુએ મૂળ મુદ્દાનો સવાલ કરીને ઉમેર્યું:
‘પ્લેનના ભાડા રાજકુમારીની જેમ દિવસે ન વધે એટલા રાતે અને રાતે ન વધે એટલા દિવસે વધતા હોય છે. પ્લેનના ભાડા વધવા માટે કાયમ શુકલ પક્ષ એટલે અજવાળિયું હોય છે. ક્યારેય વઢ પક્ષ એટલે અંધારિયું હોતું નથી.’ રાજુએ સચોટ તારણ કાઢ્યું.
‘રાજુ, આપણા વિદ્યાર્થી ભણાવાના નામે ડોલર કમાવા માટે વિદેશ જતા હોય એ સિઝનમાં વિમાનના ભાડા સાતમા આસમાને પહોંચે છે. હમણાં મહાહુલમાં પ્રયાગરાજ માત્ર જવાનું વિમાની ભાડું એક લાખ રૂપિયા પહોંચેલું છતાં વિમાનની ટિકિટો મળતી ન હતી. દિવાળી જેવા તહેવારમાં તો એર લાઇન્સ પ્લેનના ભાડા બમણા ત્રણ ગણા કરી નાખે છે. એટલા રૂપિયામાં ચારધામની લકઝુરિયસ જાત્રા થઇ જાય.’ મેં રાજુના તારણને સમર્થન આપ્યું.

‘ગિરધરલાલ, ગયા ભવમાં પુણ્ય કર્યા હોય તો પ્લેનમાં મુસાફરી કરી શકે. બાકીના લોકો તો જમીન પર ઊભા રહી જિરાફ જેમ મોં ઊંચું કરી વિમાનને ઊડતું જોયા કરે : ‘એક દિન આવેગા.... અચ્છા દિન આવેગા... મેં ભી પ્લેન મેં બેઠુંગા !’ એવા મનોરથ સેવ્યા કરે!’ રાજુએ વાસ્તવિકતા રજૂ કરી.
‘રાજુ, અમદાવાદ અને ગાંધીનગર વચ્ચેનું રિક્ષાભાડું કે ટેક્સી ભાડું કેટલા રૂપિયા થાય?’ મેં સવાલ બદલ્યો.
‘ગિરધરલાલ, અમદાવાદ -ગાંધીનગર જવા માટે ૪૫૦ થી ૬૦૦ રૂપિયા થાય. ઓટો રિક્ષાથી અમદાવાદ -ગાંધીનગર જવા માટે ૩૦૦ રૂપિયા ચૂકવવા પડે. લોકલ શહેરમાં એક જગ્યાએથી જવા માટે રિક્ષાના ૨૦૦ રૂપિયા ચૂકવવા પડે’ રાજુએ ભાડાપત્રક જણાવ્યું.
‘રાજુ, દસ મિનિટની હેલિકોપ્ટર મારકેટ સીટી જોય રાઇડ કરવા માટે એર લાઇન્સ કંપની ૧૫૦૦ કે ૨૦૦૦ રૂપિયા ચાર્જ કરે છે.
... બાય ધ વે, રાજુ, હું કહું કે તું ૧૫૦ રૂપિયામાં હવાઈ મુસાફરી કરી શકે તો તને કેવું લાગે?’ મેં ગૂઝલી ફૂંકી.
‘ગિરધરલાલ, ગધેડાને તાવ આવે એવી તમે વાત કહેતા હો એવું લાગે. બાય ધી વે, તમને તાવબાવ આવ્યો છે કે શું?’ આમ કહી રાજુએ મારા કપાળે હાથ મૂક્યો.
‘રાજુ, હવે તારા જેવી ખાખરાની ખિસકોલીને હવાઈ મુસાફરીની સાકર માત્ર ૧૫૦ રૂપિયામાં ઝાપટવા મળશે.’ આટલા રૂપિયામાં હોટલમાં સૂપ પણ મળતો નથી.’ મેં રાજુ આગળ સસ્તી હવાઈ મુસાફરીનું ગાજર લટકાવ્યું.
‘ગિરધરલાલ, ખરેખર મારું સપનું સાકાર થશે? મને અમદાવાદથી ક્યાં લઇ જશે? અમદાવાદ શહેરનું હવાઈ દર્શન કરાવશે?’ રાજુએ સવાલોની ઝડી વરસાવી.
‘રાજુ, અમદાવાદથી હવાઈ મુસાફરી શરૂ નહીં થાય. સીટી દર્શન કરવાનું નહીં, પરંતુ, બાકાઈદા હવાઈ મુસાફરી કરવા મળશે એ પણ પૂરા ૧૪૭ કિલોમીટરની. પૂરી ૨૫ મિનિટની હવાઈ મુસાફરી કરવા મળશે.’ મેં રાજુની ઉત્તેજના વધારી.
‘ગિરધરલાલ, હવે તમે સરપેન્સ ફિલ્મની જેમ રહસ્ય ઘૂંટો નહીં. તમે બતાવો કે ૧૫૦ રૂપિયા લઇ મારે ક્યાં જવાનું છે?’ રાજુની ઉત્કંઠા ચરમ પરમસીમાએ પહોંચી હતી. રાજુનું મોં વિમાનના ઇમરજન્સી ગેટ જેમ સાન્દાશ્ચર્યમાં ખુલી ગયું.
‘રાજુ, તારે ભોરિયા બિસ્તર પેક કરી આસામના તેજપુર પહોંચી જવાનું. તને તેજપુરથી લીલાબારી સુધી હવાઈ મુસાફરી કરવા મળશે.’
મેં રાજુને હવાઈ મુસાફરીની વિગતો આપી. મને એમ કે રાજુનો ચહેરો પોષી જૂનમની જેમ ખીલી ઊઠશે. પરંતુ રાજુના ચહેરા પર હવાઈ ઊડવા લાગી!

‘ગિરધરલાલ, મારે તેજપુર જવા માટે કેટલા રૂપિયા ખર્ચ કરવાના? લંકામાં સોનું સરતું મળે તેવી વાત થઈ! આ તો યાદ કરતાં ઘામણ મોંઘું પડે. આ ચીભડું બાર હાથનું છે, પરંતુ તેનું બી તેર સો હાથનું છે એનું શું?’ રાજુ લગભગ ૨૩મસ થઇ ગયો.
‘રાજુ, એ તારો સવાલ છે!’ એમ કહી મેં ચાલતી પકડી.
રાજુનું મોં રન- વે ની જેમ ખુલ્લુંને ખુલ્લું રહી ગયું!

